

УНІВЕРСИТЕТ імені АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
КАФЕДРА ЄВРОПЕЙСЬКИХ І СХІДНИХ МОВ ТА ПЕРЕКЛАДУ

Робота допущена до захисту

Зав. кафедри

Зінукова Наталія Вікторівна

д. пед. н., професор

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

магістра

**«ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ГЕНДЕРНО МАРКОВАНОЇ ЛЕКСИКИ В
УКРАЇНОМОВНОМУ МЕДІА ДИСКУРСІ АНГЛІЙСЬКОЮ»**

Здобувачки групи ПР-22-2м

Дорохіної Дарини Євгенівни

ОПП «Переклад (англійська)»

Спеціальність 035 Філологія

Керівник кваліфікаційної роботи:

Бідненко Наталія Петрівна,

к.ф.наук, доцент

Дніпро
2024

УНІВЕРСИТЕТ імені АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
КАФЕДРА ЄВРОПЕЙСЬКИХ І СХІДНИХ МОВ ТА ПЕРЕКЛАДУ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Зав. кафедри Зінукова Н.В.

д. пед. наук, професор

« 04 » вересня 2023 р.

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу

здобувачу денної форми навчання

освітнього ступеня «магістр» ОПП «Переклад (англійська)» спеціальності

035 Філологія

Дорохіна Дарина Євгенівна

Тема кваліфікаційної роботи: Проблеми перекладу гендерно маркованої лексики в україномовному медіадискурсі англійською

Керівник кваліфікаційної роботи: Бідненко Наталія Петрівна, к. філол. н., доцент

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи		Підписи
		за планом	фактично	
1	Закріплення керівника кваліфікаційної Роботи	04.09.2023	04.09.2023	
2	Вибір та обговорення теми кваліфікаційної роботи	04.09. 2023	04.09. 2023	
3	Остаточне затвердження теми кваліфікаційної роботи	24.10. 2023	24.10. 2023	
4	Одержання завдання на кваліфікаційну роботу у наукового керівника	04.09. 2023	04.09. 2023	
5	Складання бібліографії та вивчення літературних джерел	18.09. 2023	18.09. 2023	
6	Виконання першого розділу	25.10. 2023	25.10. 2023	
7	Виконання другого розділу	30.11. 2023	30.11. 2023	

8	Виконання третього розділу	15.12. 2023	15.12. 2023	
9	Оформлення висновків і рекомендацій	30.12. 2023	30.12. 2023	
10	Оформлення роботи, одержання Відзиву	08.01.2024	08.01.2024	
11	Попередній захист кваліфікаційної Роботи	20.12.2023	20.12.2023	
12	Захист кваліфікаційної роботи	14-16.01. 2024	14- 16.01.2024	

Дата видачі завдання «04» вересня 2023 р.

Здобувач Дорохіна Дарина Євгенівна _____

Керівник кваліфікаційної роботи Бідненко Наталія Петрівна _____

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р. Зав. кафедри

Н. В. Зінукіна

ВІДГУК КЕРІВНИКА

на кваліфікаційну роботу магістра за темою

Проблеми перекладу гендерно маркованої лексики в україномовному
медіадискурсі англійською

Здобувача 2 курсу

ОПП «Переклад (англійська)»

Дорохіної Дарини Євгеніївни

Оцінка окремих складових кваліфікаційної роботи:

<p>1.
(не більше 10 балів) -</p> <p>оформлення кваліфікаційної роботи встановленим університетом вимогам: кількість сторінок; оформлення титульного листа, рисунків, таблиць, діаграм, посилань, списку літератури тощо).</p>	Оформлення роботи <u>10</u> (відповідність
<p>2.
окремих елементів роботи керівнику (кожний своєчасно поданий елемент дає по 5 балів, не більше 20 балів)</p>	Своєчасність подання - <u>20</u>
3. Теоретичний та аналітичний аспекти роботи (не більше 25 балів)	
з них:	
- Структура та логічність побудови роботи - (відповідність змісту назви теми, наявність та зміст Вступу; виділення 3-4 глав, в кожній із яких – по 2-3 параграфи, наявність та зміст Висновків, логіка побудови роботи в цілому та в межах окремих розділів)	<u>5</u>
- Фактичний матеріал - (наявність фактичного матеріалу, в тому числі зібраного здобувачем за допомогою лінгвістичного аналізу)	<u>5</u>
- Використання лінгвістичних методів аналізу - (масштаби представлення в роботі сучасних досліджень даної проблематики, критичність аналізу публікацій та підходів, представлених в літературі та інших інформаційних джерелах)	<u>5</u>

- **Повнота та деталізація** (ступінь повноти та деталізації при розкритті основних аспектів теми роботи) 5

4. Практична реалізація результатів дослідження (не більше 20 балів)
- 20

(наявність та ступінь обґрунтованості рекомендацій та пропозицій, викладених в роботі та відбиваючих власний погляд студента)

Оцінка попереднього захисту (не більше 25 балів) 25

У данній кваліфікаційній роботі досліджено гендерно-марковану лексику україномовного медіадискурсу та особливості її перекладу англійською мовою: вивчено теоретичний матеріал з теми, розглянуто види гендерно-маркованої лексики, проаналізовано способи перекладу гендерно-маркованої лексики англійською, на основі дослідженого матеріалу зроблені висновки і запропоновані цікаві перекладацькі рішення. Додаткові думки та загальний висновок керівника. Робота є власним дослідженням з теми, відповідає всім вимогам щодо такого роду робіт і заслуговує на високу оцінку.

Загальна оцінка (не більше 100 балів) 100 балів
Дата оформлення відгуку « 12 » січня 2024 р.

КЕРІВНИК

кваліфікаційної роботи

Бідненко Н. П.

Кандидат філологічних наук,
доцент

(підпис)

АНОТАЦІЯ

Темою даної кваліфікаційної роботи є проблеми перекладу гендерно маркованої лексики в текстах україномовного медіадискурсу англійською. Обрана тема є актуальною, оскільки переклад новоутвореної україномовної гендерно маркованої лексики англійською є складним процесом, який включає багато факторів, тому виникає проблема вибору прийому, який залежить від стилю тексту та його жанрових особливостей.

Метою даної роботи є вивчення особливостей перекладу україномовної гендерно маркованої лексики англійською. Досліджено теоретичну літературу, яку присвячено як загальним питанням теорії, так і особливостям гендерно маркованої лексики в різних текстах медіадискурсу.

Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатку.

Ключові слова: *україномовна гендерно маркована лексика, медіа дискурс, способи перекладу гендерно маркованої лексики англійською.*

SUMMARY

The topicality of this degree work is the problem of translating gender-marked vocabulary in the texts of Ukrainian media discourse into English. The chosen topic is relevant because the translation of newly formed Ukrainian gender-marked vocabulary into English is a complex process that involves many factors, so there is a problem of choosing a technique that depends on the style of the text and its genre features.

The purpose of this work is to study the peculiarities of translating Ukrainian gender-marked vocabulary into English. The theoretical literature on both general issues of the theory and the peculiarities of gender-marked vocabulary in different texts of media discourse is studied.

The work consists of an introduction, three chapters, conclusion, a list of sources and an appendix.

Keywords: Ukrainian gender-marked vocabulary, media discourse, the ways of translating gender-marked vocabulary into English.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	9
РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ГЕНДЕРНО МАРКОВАНОЇ ЛЕКСИКИ В УКРАЇНОМОВНОМУ МЕДІАДИСКУРСІ.....	12
1.1 Лінгвістичні особливості гендерно маркованої лексики	12
1.2 Види гендерно маркованої лексики	15
1.3. Лексичні, стилістичні та граматичні особливості україномовного медіадискурсу	24
1.4 Особливості перекладу гендерно маркованої лексики	31
РОЗДІЛ 2. КЛАСИФІКАЦІЯ ГЕНДЕРНО МАРКОВАНОЇ ЛЕКСИКИ В УКРАЇНОМОВНОМУ МЕДІАДИСКУРСІ	39
2.1 Гендерно нейтральна лексика.....	39
2.2 Маскулінітиви в українському медіадискурсі	40
2.3 Фемінітиви у сучасному україномовному медіадискурсі	44
2.4 Гендерно марковані назви посад та професій в україномовному медіадискурсі.....	49
РОЗДІЛ 3. СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ ГЕНДЕРНО МАРКОВАНОЇ ЛЕКСИКИ В УКРАЇНОМОВНОМУ МЕДІАДИСКУРСІ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ.....	53
3.1. Переклад гендерно маркованої лексики за допомогою еквіваленту	53
3.2. Переклад гендерно маркованої лексики за допомогою описового перекладу	55
3.3. Переклад гендерно маркованої лексики за допомогою трансформацій ...	57
3.3.1. Переклад гендерно маркованої лексики за допомогою граматичних трансформацій.....	58

3.3.2. Переклад гендерно маркованої лексики за допомогою лексичних трансформацій.....	60
3.4. Переклад гендерно маркованої лексики за допомогою калькування.....	62
3.5. Переклад гендерно маркованої лексики за допомогою транскодування..	64
ВИСНОВКИ	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	73
ДОДАТОК. ПРИКЛАДИ ПЕРЕКЛАДУ ГЕНДЕРНО МАРКОВАНОЇ ЛЕКСИКИ У ТЕКСТАХ УКРАЇНОМОВНОГО МЕДІАДИСКУРСУ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ	96

ВСТУП

XXI століття – це час, коли світ прагне до рівності та толерантності. Кожна країна зараз потребує змін для того, щоб стати взірцем успішної та комфортної для проживання держави. Саме тому, одне з найважливіших та найскладніших питань, а саме питання гендеру, потребує глибоких досліджень і надзвичайної уваги, бо має безпосередній зв'язок з існуванням людини у соціумі. Віддзеркалення соціальних питань споконвіку було обов'язком медіадискурсу, який є головним джерелом інформації для людей і посередником між різними верствами суспільства, та засобом пропаганди і прямого впливу. Тому добре підібрані вербальні та невербальні засоби здатні змінити світогляд особистостей. Медіадискурс відіграє важливу роль у поширенні новизни в культурній, соціальній та професійних сферах. Те, що вважалось неприйнятним раніше, зараз – обов'язкове. Звертати увагу на гендер людині було некоректним та неповажним, а зараз це навпаки необхідно підкреслювати задля того, щоб не принизити та правильно представити людину.

Сучасна наука про соціум розрізняє два поняття «стать» і «гендер». Перше поняття слугує позначенням для фізіологічних особливостей людини, що є основою психологічних та соціальних розрізень між чоловіками та жінками. А гендер – це соціальна, не біологічна стать людини: соціальний статус, який визначає можливості кожного індивідуума в суспільстві, в професійній діяльності, сім'ї та репродукції, і є одним із методів аналізу соціальної структури суспільства. Під час міжкультурної комунікації здійснюється безперервна взаємодія та обмін культур учасників, що проявляє деякі відмінності різних мов. Передання окремої лексики іншими родами може бути не найбільшою проблемою. Гендерно марковані слова викликають особливий інтерес з боку перекладачів, оскільки коректне опрацювання даних лексичних одиниць потребує знань не тільки у філологічній сфері. Також необхідно володіти інформацією про соціокультурні особливості мови співрозмовника.

Теоретична частина цієї роботи базується на дослідженнях О.І. Горошка,

А.П. Мартинюк, М.П. Брус, Ю.В. Андрійченко, О.Г. Михайлова, О.Д. Пономаріва, М.М. Скорика.

Практична частина роботи базується на аналізі перекладів україномовних текстів з сучасних онлайн видань “ХОЧУ.ua”, “Суспільне”, “Радіо Свобода”, “Феміністична майстерня”, “ТСН”, “Українська правда”, “УНІАН” та ін.

Актуальність теми дипломної роботи обумовлена зростаючим попитом на переклади україномовної інформації, особливо, у медійних виданнях. Сучасне україномовне суспільство дедалі більше акцентує увагу на гендерній рівності. Це призводить до змін у способі вираження інформації у медіадискурсі, що включає в себе питання політичної коректності та інклюзивності. Дослідження даної теми допоможе більш глибоко вивчити гендерне питання у сучасних реаліях перекладу з урахуванням культурних особливостей та міжнародних стандартів етики.

Практична цінність даної теми підкреслюється популяризацією гендерно маркованої лексики в україномовному медіадискурсі, що є причиною для поглиблення знань у коректності перекладу: те, що раніше вимагало нейтральності та уникань упереджень залежних від статі, тепер має підкреслюватись заради збереження повноцінної інформації.

Об’єктом дослідження є гендерно маркована лексика в україномовному медіадискурсі.

Предмет дослідження становлять способи перекладу гендерно маркованої лексики в україномовному медіадискурсі англійською.

Метою дослідження є виявлення ефективних рішень щодо перекладу гендерно маркованої української лексики у сучасному медіадискурсі.

Для досягнення мети дослідження слід вирішити такі **завдання**:

- дослідити теоретичний матеріал з теми;
- визначити поняття гендерно маркованої лексики та її види;
- проаналізувати види гендерно маркованої лексики в україномовному медіадискурсі;
- дослідити способи перекладу гендерно маркованої лексики, вживаної у

сучасному українськомовному медіадискурсі англійською;

- систематизувати матеріал дослідження і зробити висновки щодо ефективних способів перекладу гендерно маркованої лексики в українськомовному медіадискурсі англійською.

Наукова новизна дослідження полягає у дослідженні способів перекладу української гендерно маркованої лексики англійською.

Теоретичне значення обумовлене визначенням поняття гендерно маркованої лексики в українськомовному медіадискурсі, її видів і способів її перекладу англійською.

Практичне значення обумовлене систематизацією способів перекладу української гендерно маркованої лексики англійською мовою і застосування цих знань під час викладання таких курсів, як практика письмового перекладу, практика усного перекладу, стилістика та лексикологія англійської мови.

У роботі використовували такі **методи лінгвістичного дослідження**:

- зіставний метод, щоб виявити спільні, однакові й відмінні, специфічні риси зіставних мов у словниковій і граматичній системах;
- аналіз за безпосередніми складниками, аби розібрати лексичні одиниці за їх морфологічними структурами;
- метод компонентного аналізу, щоб розщепити значення слів на мінімальні складові компоненти для визначення гендерно маркованих слів;
- метод статистичної обробки даних задля визначення результатів дослідження.

Апробація роботи. Результати роботи було представлено на X Міжнародній студентській науково-практичній конференції «Молодь України в контексті міжкультурної комунікації».

Структура та обсяг роботи. Дипломна робота складається зі вступу, теоретичного, аналітичного та практичного розділів, висновків, списку використаних джерел та додатку.

РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ГЕНДЕРНО МАРКОВАНОЇ ЛЕКСИКИ В УКРАЇНОМОВНОМУ МЕДІАДИСКУРСІ

1.1 Лінгвістичні особливості гендерно маркованої лексики

Активні соціальні перетворення, які нині мають місце, максимально змінюють сталий порядок життя, суспільні норми та системи ідеології, які його регулюють. Ці перетворення стають предметом уваги на різних рівнях та спричиняють появу нових наукових напрямків, спрямованих на аналіз та осмислення цих змін. Один із таких напрямків є теорія гендеру.

Термін «гендер» з'явився у лінгвістиці досить цікавим чином: англійське слово «gender», що буквально вказує на граматичний рід (чоловічий, жіночий, середній), було витягнуте з лінгвістичного контексту та використовується для дослідження в інших галузях науки, таких як соціальна філософія, соціологія, історія та політичний дискурс [8].

Сучасна соціологія розрізняє два поняття «стать» і «гендер». Перше поняття слугує позначенням для фізіологічних особливостей людини, що є основою психологічних та соціальних розрізень між чоловіками та жінками.

А гендер представляє собою соціальну, а не біологічну стать особи і визначає соціальний статус, що визначає можливості кожного індивідуума в суспільстві, в сферах професійної діяльності, сімейного життя та репродукції. Це також є одним із методів аналізу соціальної структури суспільства. Зазвичай вживання терміну "гендер" як повного еквівалента терміну "стать" є некоректним, оскільки гендер вказує на соціальну роль, яка обумовлена статтю людини. А.В. Кіріліна також підкреслювала, що гендер включає в себе норми мовного спілкування, які властиві чоловікам і жінкам у текстах різних жанрів, стилів мовлення, і відображає уявлення про чоловіків і жінок у різних мовах та культурах [28].

За словами М.М. Скорик, гендерне поняття не лише описує окремих чоловіків і жінок як індивідів, а також аналізує відносини між ними як соціальними та демографічними групами, а також узагальнює гендерні відносини взагалі. Це включає в себе спосіб, яким відбувається соціальне

формування ролей жінок і чоловіків, дівчат і хлопців, а також як вони вибудовуються в соціальному плані [28, с. 32].

Ю.В. Андрійченко зазначає, що це має своє відображення в суспільному та особистому світосприйнятті у вигляді конкретних асоціативних зв'язків. Ці зв'язки сприяють підтримці соціального ладу, ефективній комунікації і ґрунтуються на виявлених відмінностях між чоловіками та жінками [2, с. 5].

Використання гендерного підходу в суспільстві надає широкий спектр можливостей для погляду на культуру під іншим кутом. Ця теорія завбачає зміну системи цінностей і перегляд багатьох вже неактуальних уявлень. Гендерний підхід, як різностороннє сприйняття процесу, що передбачає комунікацію статей з урахуванням форми їх взаємодії має зайняти важливе місце у формуванні демократичного соціуму.

В історії гендерних досліджень також особливо важливу роль відіграє 1968 рік, адже саме тоді в науковий простір поняття «гендеру» увів американський психолог та психоаналітик Роберт Столлер (Robert Stoller), коли вжив його в опублікованій статі “Sex and Gender: on the Development of Masculinity and Femininity” [37, с. 383]. Гендер як окремий термін він запропонував використовувати на позначення соціальних, поведінкових та культурних 7 аспектів статі. Відтак з'явилася потреба в розмежуванні характеристик біологічних від тих, котрі надаються людині крізь призму соціальних уявлень про стать, суб'єктивно зафіксованих в культурі знань про них.

У мові, що враховує гендерні аспекти, граматичний рід іменника відповідає статі особи, яку він позначає, коли цей іменник вказує на людину. Однак у випадках, коли відсутні фемінні еквіваленти для позначення жіночих професій, слово чоловічого роду використовується для позначення обох статей. Це призводить до проблем з рівністю статей, так як приховує факт, що жінки працюють в певних сферах. Щоб забезпечити розуміння присутності жінок у цих професіях, здається, що необхідно продовжувати створювати жіночі варіанти для назв посад, і ця політика вже вживається в країнах з гендерно визначеною мовою.

Суттєвою перешкодою на шляху розвитку людства є гендерна нерівність, яка перш за все виявляється в дискримінації жінок порівняно з чоловіками щодо загальної та професійної освіти, щодо праці та винагороди за неї, щодо фактичних прав і обов'язків у шлюбі та сім'ї. Цю гендерну нерівність мова (як загальноновживана, так і фахова) відбиває:

- а) у певних синтаксичних і фразеологічних конструкціях;
- б) на граматичному і словотвірному рівнях.

Оскільки мова не лише відображає суспільство, але й впливає на формування його способу мислення та менталітету, то із середини 70-х років ХХ ст. мовна політика розвинутих країн спрямована на переусвідомлення та змінення наявних норм для подолання ознак сексизму.

Поняття гендеру знаходить все більший відгук та поширення як у наукових дослідженнях, так і в аналізі політично-правових аспектів проблем рівності статей в Україні. Гендерні дослідження в Україні почали розвиватися в середині 1990-х років після отримання незалежності від Радянського Союзу. Перші гендерні дослідження здебільшого фокусувалися на ролі жінок у суспільстві та питаннях гендерної нерівності. Українські університети запровадили спеціальні програми з гендерних досліджень, які пропонують студентам можливість вивчати теоретичні та прикладні аспекти гендерної проблематики. Україна має численні дослідницькі центри та організації, присвячені цим дослідженням. Наприклад, Центр гендерних досліджень в Києві є однією з провідних установ, які працюють у цій галузі.

Гендерні дослідники та активісти в Україні активно беруть участь у роботі над політичними та соціальними змінами з метою покращення стану гендерної рівності. Їхня робота включає аналіз законодавства, розробку політики та освітніх проектів. Гендерні дослідження в Україні сприяють створенню свідомого підходу до питань гендерної рівності та допомагають формувати політику, спрямовану на забезпечення рівних прав та можливостей для всіх гендерних груп у суспільстві. Українська наука та активізм мають багато видатних дослідників та активістів, які активно внесли свій внесок у цю галузь.

Декілька імен, які були важливими фігурами на цей час, включають О. Кісь, С. Павличко, О. Стрельник, Т. Марценюк, І. Соловій, Т. Журженко та багато інших.

Таким чином, звернення уваги до гендерного питання у сьогоденні є важливим елементом роботи над створенням більш справедливого та рівного суспільства, де всі особи мають права та можливості, незалежно від своєї статі чи гендерної ідентичності. У цьому розділі ми дослідимо види гендерно маркованої лексики в україномовному медійному дискурсі, а саме слова, які мають свій граматичний рід, що відповідає статі особи, яку він позначає, коли цей іменник вказує на людину. Також ми визначимо, які лінгвістичні особливості притаманні україномовній гендерно маркованій лексиці, а саме: гендерна граматики, що означає розрізнення між чоловічим, жіночим і середнім родами.

1.2 Види гендерно маркованої лексики

Говорячи про гендер як аспект філології, слід відзначити таке поняття як граматична категорія роду, від особливостей якої залежать відмінності у відтворенні роду в тій чи іншій цільовій мові. Відмінності між українською та англійською мовами стосовно категорії роду є значущими. Українська мова відзначається тим, що рід є однією з найхарактерніших граматичних категорій і застосовується до всіх іменників, за винятком слів, що вживаються тільки у множині. Всі іменники в українській мові відповідають за свій граматичний рід - чоловічий, жіночий або середній. У англійській мові граматичні засоби вираження роду відсутні, і категорії роду не мають англійські іменники. Так, наприклад, особові займенники *he, she, it* та застосування їх з іменниками осіб чоловічого та жіночого роду, *husband - he, wife - she, rain - it*.

На морфемно-семантичному рівні концепт жіночого роду в англійській мові репрезентується за допомогою додавання суфіксів таких, як *-tress, -ine, -trix, -ette* etc., що використовуються для визначення фемінного значення слів: *actress, heroine*. Також можливе додавання гендерних маркерів жіночого роду до гендернонейтральних слів, наприклад, слова *female, woman, girl* додаються до гендерно-нейтральних слів: *woman writer* (жінка-письменник), *woman doctor*

(жінка-лікар), *boss woman* (жінка-бос).

А.П. Мартинюк зазначає, що суфікс жіночого роду, який використовується для узагальнення іменників, ставить їх в особливий розряд, відхиляючи їх від загального правила [19, с. 139]. Це акцентує увагу на існуючі відмінності між жінкою і стандартним представником даної категорії, яким є чоловік. Як наслідок, жінка розглядається як виняток, відповідно до загального правила. Таким чином, на думку дослідника, використання суфіксу жіночого роду може легко підсилити негативний асоціативний потенціал патріархальних гендерних стереотипів, в яких всі соціально важливі ролі відводяться чоловікам, і жінку часто сприймають як помічницю, яка забезпечує їхнє існування [19, с. 139]

В англійській мові також існують морфеми-маркери чоловічого роду, такі як суфікси *-er* та *-or*. Зазвичай ці суфікси використовуються в словах, які належать до загальноновживаної (практично, гендерно-нейтральної) лексики, тобто лексики, яка використовується як у нормативних актах, так і для позначення осіб чоловічої і жіночої статі.

В українській мові у маскулінитивів (слів чоловічого роду) є спеціальні закінчення основ, такі як *-ник*, *-ень*, *-ець* і т.д. Загалом, серед іменників, які вказують на професії, звання та посади, існує чимало слів, які уживаються у чоловічому роді для позначення як чоловіків, так і жінок. Серед них можна відзначити слова, такі як *академік*, *інженер*, *кандидат*, *педагог*, *президент*, *ректор*. Ця практика пояснюється історичним фактом, коли деякі професії були доступні лише чоловікам.

У суфікса *-man* в англійській мові є значення "особа" (див. в ОЕ *man*), але у сучасній англійській мові цей суфікс головним чином має чоловічий рід. Отже, наприклад, посади, що мають даний суфікс, такі як *fireman*, *salesman* та *alderman*, сприймаються так, що слова відносяться до чоловіка. Не дивлячись на це, деякі з цих слів мають й фемінні варіації, наприклад, *alderwoman*, але інші - ні, тому що раніше жінки не мали змоги займати ці посади. Задля вільного використання подібних титулів з'явилися гендерно нейтральні еквіваленти, наприклад, *salesperson* (для *salesman* чи *saleswoman*) тощо. Проте окремі

рекомендовані гендерно-нейтральні терміни не змогли отримати широкого використання як, наприклад, сталося зі словом *fisher* як альтернатива *fisherman*.

У лексиці англомовного медіадискурсу варто відзначити значну кількість фразеологічних виразів, в яких містяться слова або вирази, пов'язані з компонентами, що є гендерно маркованими, наприклад, *a man of hour*, *the man in the street*, *art is an absolute mistress*, гарна як квітка, зажурилась мов засватана, гарний як павич.

Шанувальники гендерно-нейтральної мови, як правило, віддають перевагу використанню гендерно-нейтральних назв посад, насамперед в контексті, коли невідома або не вказана стать цієї особи. Наприклад, скоріш за все використають *flight attendant*, ніж *stewardess* чи *steward*. В окремих ситуаціях це може передбачати неприйняття застосування певних назв жіночого роду таких, як *authoress*, що заохочує звернення до відповідної немаркованої форми, наприклад, *author*, як повністю гендерно нейтрального виразу.

Гендерно-марковані слова, такі як *man* і *mankind* замінюються в англійському медіадискурсі на більш нейтральні вирази *person*, *people*, *human being*, а також *humankind*. Термін *manpower* змінюється на *workers*, *staff*, *human resources*, а *man-made* на *artificial* і *handmade*.

Важливу роль в англомовному медіадискурсі також відіграють титули, звання та форми звертання. Наприклад, гендерно марковані *Miss* і *Mrs* не лише вказують на стать особи, але й розкривають її сімейний стан. Наразі все частіше використовується форма *Ms* для звертання до жінок незалежно від їх віку і сімейного стану. Також поширеним є вживання слова *ladies* для адресування аудиторії, що вважається найбільш нейтральним виразом.

Вищезазначене стосується гендерної нейтральності в англійській та деяких інших мовах без граматичної статі, де граматична стать є ознакою граматики мови, що вимагає розміщення кожного іменника в одному з кількох класів, часто включаючи жіночий та чоловічий. У таких мовах іменники для людей часто мають бути по своїй суті чоловічого чи жіночого роду, а створення справді гендерно нейтральних назв може бути неможливим. У таких випадках

прихильники гендерно нейтральної мови можуть натомість зосередитись на тому, щоб жіночо- та чоловічо-марковані слова існували для кожної роботи, та щоб до них ставились з рівним відношенням.

Обґрунтування переходу до нейтральних гендерних назв зазвичай наводить ідеологічний аргумент, що гендерні посади на певному рівні сприяють розвитку сексизму на робочому місці. Задля вирішення всіх питань, що пов'язані з проблемами нерівності з'явився такий рух як «фемінізм».

Згідно зі словником гендерних термінів, фемінізм (від латин. *femina* — жінка) – це теорія, яка прагне досягти статевої рівності і слугує ідеологічною основою для організованого руху жінок [30]. Основною ідеєю феміністичних переконань є твердження, що жінки стикаються із соціальною дискримінацією, яка перш за все виникає через їх статеву приналежність. Сам термін "фемінізм" був вперше сформульований соціалістом-утопістом Шарлем Фур'є наприкінці XVIII століття [30].

Важливо відзначити, що існує багато різних напрямлень у фемінізмі, кожне з яких може мати свої власні підходи та акценти. Фемінізм - це глобальний рух, який розвивається та адаптується до змін в суспільстві та культурі, і має за мету сприяти соціальній рівності та справедливості [30]. Фемінізм означає працювати у напрямку досягнення глобальної гендерної рівності. Кожна людина народжується рівною, незалежно від статі, раси чи орієнтації. Однак існує так багато аспектів життя, в яких до людей не ставляться однаково: політично, економічно, юридично та соціально.

Аби скоригувати мовні засоби для зросту значення жінок у суспільстві у сучасному світі та нерівності у мовному конструкті, новітня підсистема фемінітивів притягує все більший інтерес з боку дослідників гендерного питання. Потреба нашої державної мови в фемінітивах не лімітується досягненнями українського фемінізму. Саме тут поєдналися соціальні складові та ідеї мовної рівноправності жінки у суспільстві.

За словником гендерних термінів, фемінітиви — це іменники жіночого роду, які використовуються як альтернатива або пара до відповідних іменників

чоловічого роду (зазвичай вживаються для позначення осіб незалежно від статі): льотчик - льотчиця, письменник - письменниця, професор - професорка, директор - директриса та інші [31]. Деякі активісти вважають, що в сучасній мові відчувається неприхована дискримінація жінок та надмірне акцентування на чоловічій статі, коли фемінітиви як раз сприяють відновленню гендерної рівності на лексичному рівні.

За словами О. Масалітіної існує дві групи фемінітивів:

- іменники, що вказують на жінок за різними ознаками, такими як сімейний стан, національність, професія, посада та інше, наприклад, *мама, донька, українка, розвідниця, журналістка, учителька, продавчиня, верстальниця, прибиральниця, письменниця, депутатка*. Ці слова відомі, як фемінітиви, і вже давно включені до словника української мови;

- іменники, які використовуються для позначення самок тварин. В інших випадках фемінітиви не утворюються [23].

М.П. Брус стверджує, що в українській мові завжди були присутніми фемінітиви. Історичні джерела доводять наявність фемінітивів у давньоукраїнському періоді шляхом фіксації в різних писемних творах, в яких збереглося понад двісті слів, що відображають мовні особливості спільнослов'янських, старослов'янських і, звісно, українських мовних традицій [4].

Факт, що фемінітиви вже давно існують в українській мові, можна підтвердити, оглядаючи словники, складені у ХІХ та на початку ХХ століть. Проте деякі з українських фемінітивів, які вказують на жінок за їхньою професією, заняттями чи посадою, залишаються маловживаними і незвичними для сучасних українців. Однією з причин є русифікація, що відбулася в 1930-х роках, і спричинила витіснення багатьох слів з активного вжитку. Російська мова має трохи іншу систему утворення фемінітивів, адже в ній існують лише чотири суфікси для цієї мети, більшість з яких мають негативну конотацію та інше значення.

Б. Ажнюк вказує на видиме розширення сфер застосування жіночого роду

у формах іменників для позначення професій та посад. Дотепер такі слова переважно використовувалися як складові розмовного або побутового мовлення, наприклад, *директорка* або *менеджерка*, але останнім часом форми, подібні до *лідерка*, *конгресменка*, *прем'єрка*, все активніше використовуються в засобах масової інформації і поступово виходять за рамки розмовної мови [1, с. 39].

Варто зауважити, що М.П. Брус висловлює думку щодо процесу перетворення назв жінок на слова, які використовуються в стилістично нейтральних контекстах, який вона сприймає як старовинну тенденцію у розвитку фемінітивної системи української мови [5, с. 62].

При активній участі жінок у різних професійних сферах протягом XX століття, фемінітиви сприймалися з обережністю та обачністю, стверджує Г. Терещук, особливо в порівнянні з маскулінативами, які використовувалися для представлення обох статей. Проте лексикографічні джерела свідчили про широке вживання фемінітивів у загальному мовленні протягом усього XX століття (наприклад, *вчислювачка*, *доморобниця*, *каламбуристка*, *камеристка*, *кандидатка*, *книжниця*) [32].

В історичному словнику фемінітивів української мови під редакцією М.П. Брус міститься близько 8000 фемінітивів, які розташовані в алфавітному порядку відповідно до кириличної абетки. Словник включає сучасне написання цих слів разом з попередніми правилами написання. Кожну лексему супроводжує вказівка на її значення, семантичні, граматичні та стилістичні особливості як у давньому, так і в сучасному вживанні, а також зазначенням різних варіантів слова [32].

22 травня 2019 року Кабінетом Міністрів України схвалив нову редакцію українського правопису, який набув чинності з 30 травня 2019 року [22]. Комісія, яка розробила проєкт нового правопису, була затверджена Кабінетом Міністрів України у червні 2015 року. Ця оновлена редакція відновила певні особливості правопису, що були характерні для правопису 1928 року, відомого як Харківський правопис, і представляли собою частину традицій українського правопису. У правописі занотовані найефективніші моделі для створення

фемінітивів.

Українська мова має різні суфікси, які використовуються для формування фемінітивів. Згідно зі словником Г.С. Плачинди усього в сучасній українській мові існує понад 13 суфіксів, але найпродуктивнішими для створення фемінітивів є такі суфікси, як *-к-*, *-иц-(я)*, *-ин-(я)*, *-ес-*. Суфікс *-к-* є найпоширенішим, оскільки він може поєднуватися з різними основами, такими як *авторка*, *дизайнерка*, *директорка*, *редакторка*, *співачка*, *студентка*, *фігуристка*. Суфікс *-иц-(я)* використовується переважно з основами, що закінчуються на *-ник*, наприклад *верстальниця*, *набірниця*, *порадниця*, а також на *-ень*, як *учениця*. Суфікс *-ин-(я)* зазвичай додається до основ, що мають закінчення *-ець*, як *кравчиня*, *плавчиня*, *продавчиня*, а також до основ, які закінчуються на приголосний, прикладами є *майстриня*, *філологиня*, *бойкіня*, *лемкіня*. Суфікс *-ес-* використовується рідко і зустрічається у словах, як *дияконеса*, *патронеса*, *поетеса* [24].

Спосіб утворення назв жіночих професій за допомогою суфіксів загалом є популярним у мовному спілкуванні. Проте існують окремі слова, де використання відповідного суфіксу може призвести до зміни лексичного значення. Наприклад, слово *секретар* вказує на посаду, яка може бути зайнятою як чоловіком, так і жінкою, але за допомогою іменника *секретарка* зазвичай позначають жінку, що працює технічним секретарем. Подібна лексична відмінність існує і в іменниках *друкар* і *друкарка*. Слово *друкар* вказує на особу, яка працює в друкарні, незалежно від статі, тоді як *друкарка* зазвичай означає жінку, яка використовує друкарську машинку для друкування [24].

Суфікси *-ш-*, *-их-* при створенні слів фемінітивів додають додатковий аспект до лексичного значення. Наприклад, *генеральша* не вказує на жінку на генеральській посаді, а на дружину генерала, а *директорша* - на дружину директора. А от слова *повариха* і *ткачиха*, що вказують на дружин повара і ткача відповідно, часто мають негативний відтінок у відміну від нейтральних форм *кухарка* та *ткаля*.

Певні суфікси можуть утворювати фемінітиви з однаковим лексичним

значенням, наприклад, *акторка* і *актриса*, *водійка* і *водійчиня*, *мовознавиця* і *мовознавчиня*. Однак в деяких випадках вживання деяких суфіксів, які формально могли б бути правильними, може викликати недорозуміння або несприйняття, як у прикладах:

- *капітанка* (для жінок у військовому званні капітан);
- *командирка* (для жінки, що обіймає посаду командира);
- *програмчиня* (для жінки, що за фахом є програміст). Ця форма не є загальноновживаною, і правильніше вживати *програмістка*.

Таким чином, у деяких випадках правильніше залишити загальноприйняті форми, які вже використовуються, наприклад, як зі словом *програмістка*.

О.Д. Пономарів заявив, що фемінітиви притаманні українській мові і їх треба вживати активніше й зазначив, що використання чоловічого роду для позначення жінки порушує морфолого-синтаксичні правила української мови [25]. Тож чоловіча форма слова не тотожна жіночій. Не є тотожними поняття громадянин та громадянка. Адже якщо взяти до уваги фразу «Усі громадяни мають рівні права», - це є правдою для чоловіка, так як він громадянин, але не є правдою до громадянки.

Відповідно до законів логіки, термін "громадянин" відрізняється від "громадянки". Виключення фемінітивів з офіційного мовлення впливає на зменшення активної ролі жінок у суспільстві. Чоловічі та жіночі назви для однієї професії відображають різні концепції. Наприклад, "майстер" вказує на чоловіка, який вправно виготовляє щось, тоді як "майстриня" вказує на жінку, яка володіє народними мистецтвами, такими як вишивка або в'язання.

Проте у чинному законодавстві України не використовуються фемінітиви. Це означає, що в офіційних документах ви не знайдете виразів типу *заступник/заступниця міністра культури*; замість цього використовується тільки *заступник міністра культури*, оскільки ця посада доступна для осіб обох статей. В офіційному та діловому мовленні, порівняно з іншими стилями, граматичний рід виконавців дій і назви осіб за їх професією, посадою або

званням рідше відповідає статі.

Якщо брати до уваги військовий дискурс, який розглянула О.Г. Михійлова, українська мова починає впроваджувати фемінітиви для відображення військовий реалій, що досі викликає незрозуміння та невдоволення у військових, особливо серед чоловіків, але ці терміни все частіше з'являються у медійному просторі. З ростом усвідомлення "нормальності" присутності жінок в армії та правоохоронних органах використання фемінітивів у мові може стати звичним, так само, як слово "прем'єрка," яке зараз не викликає заперечень. Недавній приклад - відео про жінок-військовослужбовців в Академії Національної гвардії України, в якому використано чимало фемінітивів, служить ілюстрацією цього явища [20].

О.Д. Пономарів стверджує, що в офіційно-діловому мовленні надається перевага формам чоловічого роду, навіть коли існує жіночий аналог в загальній мові. Це тому, що в рамках ділового спілкування акцентується не стать людини, а її службовий та соціальний статус [26].

Г.Й. Волкотруб також вказує на те, що у медіа, художньому та розмовному стилях мови більше вживають фемінізовані іменники. Але в офіційному і діловому мовленні посади, професії та звання жінок зазвичай позначаються іменниками чоловічого роду [7].

У статті Н. Корнієнко вказано, що у той же час, не всі міністерства та державні служби почали впроваджувати фемінітиви в своїх документах. Наприклад, Міністерство внутрішніх справ надало перевагу назвам посад та професій чоловічого роду. З іншого боку, Державна служба якості освіти та Державна міграційна служба України повідомили, що дотримуються нового правопису, включаючи положення про використання фемінітивів [15].

Таким чином, дослідивши теоретичний матеріал з теми, можемо зробити наступні висновки.

По-перше, гендерно маркована лексика – це вирази, слова чи конструкції, які мають гендерні відмінності або стереотипи, пов'язані з розподілом ролей та характеристик між чоловіками і жінками. Ця лексика відображає соціокультурні

уявлення, встановлені стереотипи та ролі в гендерному контексті і може бути виявлена в словах, виразах, почесних званнях, професійних термінах тощо.

По-друге, гендерно маркована лексика існує у таких видах як: нейтральна, фемінітиви, маскулінітиви та гендерно марковані назви посад та професій. Усі види даної лексики притаманні сучасному україномовному медіадискурсу, і застосовуються для того, щоб повідомити про стать людини, про яку згадується у тексті, аби відтворити гендерні ролі та виразити соціокультурні особливості мови.

Також, слід зазначити, що сучасна українська мова тяжіє до утворення гендерно маркованої лексики, оскільки це свідчить про її походження і національний колорит. Англійська мова, навпаки, базується в основному на гендерно нейтральній лексики.

1.3. Лексичні, стилістичні та граматичні особливості україномовного медіадискурсу

У другій половині XX – на початку XXI ст. зростає обсяг масової комунікації і нових інформаційних технологій. Інтенсивний розвиток звичних ЗМІ – преси, радіо, телебачення, поява інтернету, призвели до створення єдиного потоку інформації, так би мовити, окремого середовища. На сьогоднішній день основне джерело використання мови – сфера масової комунікації. Медіадискурс є найпоширенішою формою застосування мови, саме тут мова набуває самобутності та отримує найбільшу популярність в порівнянні з іншими сферами діяльності.

Звертаючись до терміну «дискурс» - можна лише сказати, що щодо нього й досі ведуться дискусії. Можна сказати, що не дивлячись на те, що теорія дискурсу вже достатньо великий проміжок часу обмірковується і досліджується науковцями-лінгвістами, підхід, який би задовольнив більшість вчених і був достатньо універсальним, ще, на жаль, не існує. Вона розглядається з боку зовсім різних тлумачень. Але, не звертаючи увагу на те, що усі погляди та думки щодо цього базуються на різних особливостях та характеристиках, важливо зауважити,

що вони взаємодіють між собою, не виключаючи одна одну. Це дозволяє нам спробувати надати загальне визначення дискурсу. Я.Б. Брухаль уточнює, що дискурс - це складний комунікативний процес, що має свою мету, базується на знаннях про створення та сприйняття текстів і формується через взаємодію між учасниками мовленнєвого спілкування [6].

Ф.С. Бацевич розуміє під дискурсом розуміє тип комунікативної діяльності, взаємодію між особами, що проявляється через велику різноманітність форм (усну, письмову, паралінгвальну), відбувається у рамках конкретного каналу спілкування та керується стратегіями і тактиками учасників. Це синтез пізнавальних, мовних і немовних факторів, які залежать від контексту і специфіки спілкування, і має як наслідок різноманітні мовленнєві жанри [3, с.138].

Видатний дослідник Т. ван Дейк надає різні визначення терміну "дискурс", включаючи такі:

- У широкому розумінні, дискурс може бути як письмовим, так і усним, і включати як вербальні, так і невербальні елементи;
- У вузькому розумінні, дослідник визначає дискурс як конкретний вербальний продукт комунікативної дії, будь він письмовий або усний;
- Дискурс завжди залежить від конкретних умов та контексту, і є конкретною розмовою або дією;
- Термін "дискурс" може також вказувати на типи вербальної продукції, які співвідносяться із певними жанрами, а не конкретними комунікативними актами;
- Дискурс також може бути визначений як жанр, такий як науковий дискурс, політичний дискурс і т. д.;
- Крім того, дискурс може включати у себе узагальнені уявлення про певний історичний період, культуру чи спільноту [36].

Загалом існує п'ять різних типів дискурсу, які виникають у комунікативних ситуаціях, залежно від контексту включають у себе:

- Дискурс як інструмент комунікації для обміну інформацією;

- Дискурс як засіб ідеологічного впливу;
- Дискурс як "терапевтичний" інструмент, наприклад, у медичній сфері;
- Нормальний дискурс, як, наприклад, у науковій дискусії;
- Нова форма навчання через діалог, яку запропонував Ю. Хабермас.

У сучасному суспільстві, де інформація є ключовою силою, медійний дискурс стає головним інструментом формування соціальної думки та концептуальної картини світу. Виникнення медійного дискурсу обумовлено процесами інтернаціоналізації, глобалізації та розвитком сучасних комунікаційних технологій у світовому суспільстві.

П.В. Єлісєєва стверджує, що медіадискурс представляє собою специфічну форму мовленнєво-мисленнєвої діяльності, яка властива суб'єктам масової комунікації і притаманна медіа-сфері інформації. Медіадискурс відрізняється від інших видів дискурсу, таких як політичний, релігійний, науковий тощо, через свою специфіку комунікативних ситуацій. Під терміном "медіа-дискурс" розуміється будь-який вид дискурсу, який виникає в рамках масової комунікації та створюється за допомогою засобів масової інформації [10, с. 536].

За словами Л. Кардаш, медійний дискурс спрямований як до загального суспільства, так і до окремих осіб. Це призводить до використання спеціалізованої лексики, яка переважно пов'язана з суспільно важливими подіями і використовує певні терміни. При дослідженні класифікації текстів ЗМІ, важливо враховувати дві основні функції ЗМІ: аналітичну, де основною метою є передача факту як події, та інформативну, яка полягає в тлумаченні та інтерпретації цього факту [14].

Ю. Шепель зазначає, що види медійного дискурсу взаємозв'язані з жанровими та функціональними особливостями медіа-простору. Розрізняють різні типи медійного дискурсу в залежності від таких чинників:

- виконуваної комунікативної функції, такі як медіадискурс, рекламний дискурс, PR-дискурс.;
- каналу реалізації, такі як теледискурс, радіодискурс, комп'ютерний

дискурс [34].

Взагалі, медійний дискурс знаходиться майже на верхівці серед функціональних жанрів у будь-якій мові і характеризується суспільно-політичною спрямованістю. Метою медійного дискурсу є здатність чітко та зрозуміло до сприйняття надавати інформацію читачам про важливі новини та події життя по всьому світу, формувати сфери впливу на аудиторію, формувати ставлення до нових подій, спонукати до діяльності. Для сучасного медійного дискурсу характерні такі риси, як емоційність (ставлення автора до подій), образність (вплив на уявлення аудиторії) та максимальна логічність (аналіз подій).

Серед інших мовних характеристик медійного дискурсу необхідно визначити послідовну варіацію стилістичних методів, застосування особливої термінології та лексики з емоційним відтінком, використання абстрактних та конкретних лексичних одиниць. Заради додавання ще більш сильного емоційного забарвлення у медійному дискурсі часто застосовують, так звану, оціночну лексику, яка виявляється метафоричним описом явища. Цей прийом допомагає автору висловити своє ставлення до зображуваних подій.

Також характерними рисами сучасного медійного дискурсу є використання багатозначних слів, переносне значення, метафоризація, задля створення більш яскравого образу, який запам'ятається читачу, та зможе вплинути на нього. Поширеного використання зазнають синоніми (уникнення тавтології), антоніми та пароніми (набуття емоційного опису). Можна зустріти історизми, які використовуються для проведення паралелей між минулим, теперішнім та майбутнім і надають стилістичного забарвлення мовленню.

Оскільки медіа мовлення є «живим», сучасним і від того динамічним та яскравим, частина його лексики знаходиться в постійному русі, зазнає семантичних модифікацій, інновацій словотворення, іншомовних запозичень. Потреби соціуму в нових засобах лексичних одиниць призводять до утворення нових слів і висловів та розвитку нових значень у загальноновживаних та відомих словах.

Граматична своєрідність мови медійного дискурсу досліджена, зокрема, В.Л. Наером [21, с. 41]. Дослідник підкреслює своєрідність у застосуванні часів та станів, вживання, як правило, неособових форм, особливі форми прямої мови та перетворення прямої мови на непряму, а також характерна послідовність слів і розповсюджене використання складнопідрядних речень. Наприклад, В.Л. Наер зауважує розміщення обставин певного часу між підметом і присудком, що призводить до акцентування уваги на присудку. Сама обставина часу, при цьому, не має важливого значення, оскільки медіа інформація зазвичай описує події, що сталися в минулому. У випадку наявності кількох обставин в одному реченні, згідно граматичних правил, обставина часу повинна розташовуватися в кінці. Проте, у газетних текстах цей порядок дуже часто порушується, оскільки обставини місця мають більший інформаційний вагомість, ніж обставини часу, і часто виражаються короткими фразами, розташованими в кінці речення. Відзначається також тенденція до опущення артиклів. Перевага завжди надається не герундію, а прийменниковим зворотам.

Можна сказати, що всі вищезгадані лексичні, стилістичні та граматичні особливості сучасного медійного дискурсу мають за мету створення збагаченого на емоційне забарвлення тексту, який би змушував читача обернути на нього увагу та замислитись над прочитаним.

Сучасний медійний дискурс є сферою, де мова перебуває в активному розвитку та стала основою для нових трансформацій. Медіадискурс відображає сучасне суспільство та його зміни, як позитивні, так і негативні, впливаючи на вибір мовних одиниць, граматичних структур та використання мовних конструкцій. М. Яцимірська також доповнює, що цей вибір не лише відображає мовні уподобання та звички окремих осіб, але також відображає мовні навички різних соціальних класів і груп, тобто взагалі відображає мовну практику суспільства в певний історичний період [35].

М.А. Казакова зазначає, що якщо розглядати поняття медіатексту з точки зору його призначення, можна визначити його як інформаційний продукт, який створюється ЗМІ та є частиною масової культури. До ЗМІ входять газети,

журнали, радіо та телебачення, а масова культура включає фільми, романи, музичні кліпи та рекламні ролики [12].

О.Ю. Чайковська дає визначення, що мова, що використовується при створенні медіатекстів, отримала назву "медіамова" і включає в себе різноманітні засоби та прийоми для досягнення виразності. Процес створення медіатекстів ґрунтується на використанні медіамови, яка включає в себе специфічний набір інструментів та методів для досягнення виразності, і це значно впливає на характер медіакультури, що охоплює матеріальні та інтелектуальні цінності у сфері медіа [33].

Тож, медіатексти, як складова медіадискурсу, стали важливим інструментом використання мови в інформаційному суспільстві через тексти ЗМІ, де вони відображають різноманітні соціальні події у різних аспектах людського життя. За словами І.М. Кочан мовні особливості медіадискурсу об'єднують риси, які роблять з мови процес масової комунікації: звернення до масового читача та орієнтація на різноманітні мовні вподобання. Тобто особливості цього жанру мають вплив на підбір необхідної лексики, синтаксичних конструкцій та різних виражальних засобів [17].

Т. Коць стверджує, що мова мас медіа орієнтується водночас на експресію – посилення виразності у висловах, та й стандарт, що зазвичай характеризується сталістю семантики й нейтральністю забарвлення. Вдале поєднання експресії та стандарту — один із найкращих показників вправності у роботі з медіатекстом. У мас медіа помітні тенденції до оновлення й відновлення певних засобів вираження [16].

Згідно з І.М. Кочан, сучасні ЗМІ стали лідерами з впровадження мовних норм, оскільки саме у медіа мові можна простежити тенденції до розвитку мови. Тому сучасному україномовному медіадискурсу притаманна активізація застарілих і діалектних слів, широке використання розмовної лексики, запозичення іншомовних слів, що розширює не тільки варіативність лексики, а й помітно поглиблює їх стилістичне використання. У наш час, на мову мас медійної інформації значно впливає також усне мовлення. В результаті цього

виникає введення розмовних слів та виразів на сторінки медіатексту. Мета цих елементів полягає в оновленні образності, створенні колориту розмовного стилю та удосконаленні викладу.

Емоційні вирази у медіадискурсі використовуються з метою живого відтворення реальності, з особливою стилістичною настановою на створення художніх та переконливих образів з вдалою оцінкою певних явищ, фактів, подій і т.д. У цьому дискурсі широко використовується емоційна лексика, зокрема слова з експресивним словотвором, із суфіксами, які надають зменшувальний або пестливий відтінок.

Взагалі, мова медіадискурсу полягає у використанні лексичних, синонімічних, фразеологічних словотворчих та синтаксичних засобів. Адже відомо, що мова мас-медіа характерна новаторством; зі сторінок газет і журналів, з ефіру радіо та телебачення новоутворена лексика проникає у побутове мовлення, а нерідко — і в інші мовні стилі, після чого можуть стати мовною нормою [17].

Важливо визначити, що мовлення у медіа може впливати на формування гендерних уявлень і стереотипів, тому питання використання гендерно маркованої лексики важливе у контексті розуміння, як мова взаємодіє з формуванням гендерних ролей у суспільстві.

Слід зазначити, що гендерно маркована лексика може проявлятися у медіадискурсі через різноманітні способи, включаючи вибір слів, вживання стереотипів та репрезентацію гендерних ролей. Проявами гендерно маркованої лексики у медіа можна назвати професійну гендерну лексику при описі діячів у різних галузях, яка може відобразити зміни у стереотипах щодо місць чоловіків і жінок у сферах праці. Використання гендерно маркованої лексики також слугує задля додавання правильного лексичного забарвлення й знаходження свого цільового реципієнта.

Отже, наприкінці цього підрозділу ми можемо зробити висновок, що ми дослідили поняття медіа дискурсу та його лінгвістичні особливості. На основі стверджувальних багатьох лінгвістів можемо визначити, що медіадискурс — це

специфічний вид дискурсу, який включає в себе всі форми мовленнєвої комунікації, що походять від засобів масової інформації, таких як газети, журнали, телебачення, радіо, Інтернет та інші медіа. Медіадискурс вивчається як спосіб формування сенсу, репрезентації і конструювання соціальних реальностей через масові комунікації.

Тексти сучасного медіадискурсу стали важливим інструментом використання мови в інформаційному суспільстві через тексти ЗМІ, де вони відображають різноманітні соціальні події у різних аспектах людського життя. Тому сучасний медіадискурс характеризується тенденціями до розвитку мови, спрямуванням до цільової аудиторії та впливом на формування громадської думки.

Мова, що використовується при створенні медіатекстів, отримала назву "медіамова" і включає в себе різноманітні засоби та прийоми для досягнення виразності. Мовлення у медіадискурсі може впливати на формування гендерних уявлень і стереотипів, тому питання використання гендерно маркованої лексики важливе у контексті розуміння, як мова взаємодіє з формуванням гендерних ролей у суспільстві.

1.4 Особливості перекладу гендерно маркованої лексики

Переклад - це процес або результат перенесення тексту, мовного виразу або інформації з однієї мови на іншу з метою збереження змісту, функції та передачі інформації з одного мовного середовища до іншого.

О.І. Горошко зазначає, що процес перекладу включає в себе послідовний пошук і вибір можливих варіантів, і одним із важливих аспектів є урахування гендерних відтінків. Недооцінка цього аспекту при перекладі може призвести до серйозних наслідків, включаючи відторгнення тексту чужою культурою та неприйняття його носіями мови [8, с. 38].

Наш суспільний лад, подібно до мови, побудований на певних ієрархічних структурах і включає в себе нерівності у статусі, можливостях, знаннях, досягненнях і інших аспектах. Враховуючи це, важко утримати абсолютну

нейтральність в процесі перекладу. Багато чинників впливають як на процес, так і на результат перекладу, і гендерний аспект є одним із сучасних факторів, що значно впливають на роботу перекладача.

Останні лінгвістичні дослідження відзначають тенденцію до відходження від «жіночих» та «чоловічих» слів з ужитку в англійській мові, тому спостерігається спрямованість на виявлення такого явища як закріплення гендерно-нейтральної лексики, яка може відповідати загальноприйнятим міжнародним нормам.

Гендерно-нейтральна лексика стала предметом актуальних досліджень та наукових пошуків. Цей термін означає одне: сучасний спосіб висловлення, головна риса якого полягає в організації мовлення таким чином, аби уникнути гендерної дискримінації. Сферою використання гендерно-нейтральної лексики є переважно дискурси, пов'язані з офіційною комунікацією. Задля забезпечення в офіційній комунікації ідей мовної неупередженості упродовж останніх десятиріч було розроблено рекомендації із запобігання гендерній дискримінації. Такі практичні правила та рекомендації особливо важливі для перекладів текстів офіційно-ділової тематики.

Якщо звернутись до О.Г. Михайлової й торкнутися текстів військової тематики, то на тлі сучасних реалій може виникнути проблема, чи потрібно відтворювати такі форми у перекладі, або перекладачеві слід шукати альтернативи для відтворення гендерно маркованої лексики оригіналу. Вирішення цього питання повинно залежати від конкретних прагматичних завдань оригінального тексту. Іншими словами, чим більш важливими є фемінітиви для точного відтворення смислу оригіналу, тим більше перекладачеві бажано знаходити відповідний аналог у перекладі.

Здається, сьогодні важко знайти текст або статтю, де вживані фемінітиви, які ще не вжилися в мові, без додаткового прагматичного змісту. Використання таких форм свідчить про авторову увагу до гендерних питань, тому ця прагматика повинна відображатися в перекладі. Але тут є два можливі варіанти.

По-перше, використання фемінітивів відображає погляди автора, але не є

основним аспектом прагматичного контексту тексту. У цьому випадку перекладач повинен шукати аналоги в мові перекладу і намагатися максимально точно відтворити фемінітивні форми. Проте, якщо відповідних форм в мові перекладу немає (немає системних аналогів), їх можна перекласти, втративши гендерну прагматику, але зберігши принципи адекватності і відповідності оригіналу.

По-друге, використання фемінітивів становить основне прагматичне навантаження тексту і є його основою. У таких випадках перекладач повинен у перекладі відтворити цю прагматику навіть за ризику відхилення від деяких нормативних правил мови перекладу чи віддаленості від тексту оригіналу [18].

Науковці пропонують використовувати гендерно нейтральну лексику, наприклад *chairperson* замість *chairman*. Для акцентування уваги на належність людини до гендеру при зверненні, пропонується використовувати марковані *Mr* та *Ms*, що зазнають все ширшого використання у медіа.

Дослідники, що підтримують ідею використання фемінітивів, закликають використовувати іменники-фемінітиви для позначення жінок, а для чоловіків слова, що асоціюють з собою чоловічу стать. Коли ж є необхідність використати займенник з гендерною ознакою, пропонують трансформувати його у множину, тощо. На особливу увагу заслуговують гендерно марковані одиниці, які в мовах з невираженою категорією роду, зокрема, англійською, є нейтральними. Однак при перекладі на українську мову такі одиниці набувають стилістичне забарвлення, експресивну конотацію.

Використання різних лексичних та граматичних особливостей, пов'язаних із родовими категоріями жіночого, чоловічого та середнього роду, формує певну "різницю" між українською та англійською мовами.

Гендерно маркована лексика, зокрема фемінітиви, в українській мові переважно вживається в розмовному, медіа- та художньому стилях, але її використання не характерне для офіційно-ділового та наукового мовлення. Тому не рекомендується використовувати їх у науковому та офіційно-діловому стилях мови, оскільки необхідно дотримуватися чинної лінгвістичної норми.

Часто, при здійсненні перекладу, може виникнути ситуація, коли неможливо знайти буквальний еквівалент у словнику. Тому перекладачі вдаються до різних стратегій для адаптації оригінального тексту, тому найпоширенішим перетворенням на морфологічному рівні є трансформація. Це пояснюється тим, що передача гендерного компонента на цьому рівні надає ясності ситуації щодо того, про кого йде мова – чоловіка чи жінку.

Згідно з І.Ф. Лощеновою, у сучасному перекладознавстві, однією з найбільш актуальних проблем є перекладацькі трансформації. Для відтворення правильного змісту тексту на іншій мові перекладачі використовують різні види трансформацій, які можуть змінювати структуру речень, словосполучень або окремі слова у вихідному тексті, чи то повністю, чи частково [18].

За словами О.О. Селіванової, трансформація є основною складовою процесу перекладу і охоплює зміни в формальних аспектах (лексичні або граматичні трансформації) або семантичному змісті (семантичні трансформації) вихідного тексту з одночасним збереженням передаваної інформації [27, с. 536].

Л.К. Латишев вказує на три основні причини використання перекладацьких трансформацій:

- розходження норм в мовах тексту перекладу та тексту оригіналу;
- розходження в системах мов оригіналу та перекладу;
- неспівпадіння узусу, діючого в середовищі носіїв мов оригіналу та перекладу [18, с. 103].

Також Л.К. Латишев пропонує таку класифікацію трансформацій:

- морфологічні – перетворення одних категоріальних форм на інші або на кілька інших;
- синтаксичні – зміна синтаксичної ролі слів і словосполучень;
- стилістичні – модифікація стилістичного відтінку фрагмента тексту;
- семантичні – перетворення не лише форми вираження значення, але й самого значення, яке описує ситуацію;
- змішані – трансформації, які включають як лексико-семантичні, так і синтаксично-морфологічні зміни [11, с. 148].

Найчастішими трансформаціями при перекладі з англійської мови виявилися саме лексичні (транслітерація та транскрипція, калькування, описовий переклад, генералізація та конкретизація) та граматичні (функціональна заміна, антонімічний переклад, додавання) трансформації.

При лексичних трансформаціях використовуються заміни окремих лексичних одиниць з оригінального тексту, не обов'язково їхніми буквальними еквівалентами, а словами або виразами, які найкраще передають семантику тих одиниць та гарантують відповідність перекладу. В цьому контексті лексичні трансформації найчастіше застосовуються при перекладі текстів, написаних англійською мовою.

Загальноприйнятим методом передачі фемінітиву англійською мовою є знаходження відповідного еквівалента в мові перекладу, іншими словами, аналога, який точно відображає відповідне значення.

Отже, для точного перекладу слова *прихильниця* на англійську мову використовується гендерно нейтральний термін, який існує в мові перекладу, наприклад, *admirer*. А коли мова перекладу має відповідні номінації жіночого роду, слід вживати їх, наприклад, *героїня* - *heroine*, якщо такий переклад можливий.

Але не для всіх словникових одиниць чоловічого роду (маскулінітивів) можна знайти жіночі аналоги (фемінітиви), тому у багатьох мовах розглядається як ефективний метод нейтралізація гендерної маркованості лексики. Слово *засновниця* можна перекласти як *founder*.

Часто перекладачі вдаються до прийому додавання, яким вони вводять додаткові слова з метою більш точно та зрозуміло висловити зміст вихідного тексту. Причиною цього можуть бути різниці в синтаксисі та граматиці, відсутність чітких лексико-семантичних аналогів у мові перекладу, а також іноді чисто через стилістичні міркування. Гендерно маркований фемінітив *студентки* можна перекласти як *female students*.

I. Дерік зазначає, що часом перекладачі застосовують контекстуальну заміну. Ця лексична перекладацька трансформація включає в себе використання

відповідників, які не є прямими словниковими перекладами, але підібрані з урахуванням контекстуального значення та специфіки вживання слова, яке перекладається. Вона також враховує мовні норми та традиції мови перекладу. Наприклад, якщо немає точного відповідника для фемінітива "аптекарька", можна використовувати контекстуальну заміну, перекладаючи його як *sales lady*, яке словниково відповідає значенню *продавчиня*. Тому, якщо контекст вказує на те, що дія відбувається саме в аптеці, а не в магазині, то такий переклад не втратить сенс речення [9].

В.В. Слінчук пояснює, що у деяких випадках українська мова наразі не має прийнятих еквівалентів для назв професій, які позначають жіночий рід. Це пов'язано з відсутністю артиклів, що вказують на жіночий рід, українською мовою. Тому в більшості випадків для позначення жіночого роду на високих посадах використовується слово *пані*, наприклад, *пані консул*, *пані суддя*, *пані мер*. У інших випадках, іменники чоловічого роду залишаються без змін, наприклад, *начальник відділу*, *ректор* [29].

За визначенням В.І. Карабана описовий переклад - це метод перекладу нових лексичних елементів з вихідної мови, при якому простий термін в мові перекладу замінюється словосполученням, яке відповідно передає значення цього простого терміна. Наприклад, *maisonette* може бути перекладено як *квартира (помешкання) на двох рівнях (на двох поверхах)* [13, с. 36].

Описовий переклад має відповідати наступним критеріям:

- 1) переклад повинен точно передавати основний зміст позначеного терміном поняття;
- 2) опис не повинен бути занадто детальним;
- 3) синтаксична структура словосполучення має бути простою.

У медіадискурсі складнощі перекладу можуть викликати лексичні одиниці, що не мають гендерної маркованості. Основною функцією медіадискурсу є донесення достовірної інформації, тому важливим є правильна ідентифікація гендеру герою тексту, щоб не викликати непорозуміння з боку аудиторії. Адекватний переклад передбачає звертання уваги на всі аспекти

тексту, включно гендерне питання. Але, з іншого боку, гендерно нейтральна лексика дещо полегшує переклад. Якщо гендер людини невідомий, можна завуалювати його під немаркованою лексичною одиницею. Таким чином можна запобігти помилок та сексизму у висловах.

Прийняття в Україні закону про використання фемінітивів поліпшило сприйняття інформації у медіа. Задля уникання сексизму та розповсюдженню толерантності в наші дні, спостерігається широке використання фемінної лексики. Завдяки цій тенденції жінки стають все більш помітними в україномовному медіадискурсі.

Отже, дослідивши способи перекладу гендерно маркованої лексики, ми дійшли висновку, що різні перекладознавці пропонують різні способи перекладу. Серед способів перекладу гендерно маркованої лексики можна визначити переклад за допомогою еквіваленту, описовий переклад, переклад за допомогою лексичних і граматичних трансформацій, калькування та транскодування.

Таким чином, наприкінці теоретичного розділу ми дійшли наступних висновків.

Гендерно маркована лексика - це слова, які мають свій граматичний рід, що відповідає статі особи, яку він позначає, коли цей іменник вказує на людину. Також ми визначили, які лінгвістичні особливості притаманні україномовній гендерно маркованій лексиці, а саме: гендерна граматики, що означає розрізнення між чоловічим, жіночим і середнім родами. Гендерно маркована лексика – це вирази, слова чи конструкції, які мають гендерні відмінності або стереотипи, пов'язані з розподілом ролей та характеристик між чоловіками і жінками. Ця лексика відображає соціокультурні уявлення, встановлені стереотипи та ролі в гендерному контексті і може бути виявлена в словах, виразах, почесних званнях, професійних термінах тощо.

Ми дослідили, що гендерно маркована лексика існує у таких видах як нейтральна лексика, фемінітиви, маскулінітиви та гендерно марковані назви посад та професій. Усі види даної лексики притаманні сучасному

україномовному медіадискурсу, і застосовуються для того, щоб повідомити про статтю людини, про яку згадується у тексті, аби відтворити гендерні ролі та виразити соціокультурні особливості мови.

Також ми визначили, що медіадискурс – це специфічний вид дискурсу, який включає в себе всі форми мовленнєвої комунікації, що походять від засобів масової інформації, таких як газети, журнали, телебачення, радіо, інтернет та інші медіа. Мова, що використовується при створенні медіатекстів, отримала назву "медіамова" і включає в себе різноманітні засоби та прийоми для досягнення виразності. Мовлення у медіадискурсі може впливати на формування гендерних уявлень і стереотипів, тому питання використання гендерно маркованої лексики важливе у контексті розуміння, як мова взаємодіє з формуванням гендерних ролей у суспільстві.

Також, дослідивши різні способи перекладу гендерно маркованої лексики, ми визначили, які ми будемо використовувати на практиці, а саме переклад за допомогою еквіваленту, описовий переклад, переклад за допомогою лексичних і граматичних трансформацій, калькування та транскодування.

РОЗДІЛ 2. КЛАСИФІКАЦІЯ ГЕНДЕРНО МАРКОВАНОЇ ЛЕКСИКИ В УКРАЇНОМОВНОМУ МЕДІАДИСКУРСІ

В останні роки спостерігається зростання уваги до питань гендерної рівності у різних мовах, і це відображається в змінах у використанні гендерно маркованої лексики, наприклад, в униканні стереотипних формулювань чи впровадженні нейтральних варіантів слів. У той час, як європейські стандарти вимагають нейтралізації гендерного аспекту у лексиці медіадискурсу, в українській мові навпаки обирають акцентування на ньому. Тому, у попередньому розділі ми дослідили які види гендерно маркованої лексики притаманні сучасному україномовному медіадискурсу. Ми визначили, що існує гендерно нейтральна лексика, фемінітиви, маскулінітиви та гендерно марковані назви посад та професій.

Дослідимо це на прикладах україномовного медіадискурсу.

2.1 Гендерно нейтральна лексика

Гендерно нейтральна лексика використовується для уникнення виражених відмінностей між чоловічою та жіночою групами або іншими гендерними ідентифікаціями. Мета цього типу лексики полягає в створенні мовленнєвого середовища, яке враховує рівність і відсутність дискримінації за статевими ознаками. Гендерно нейтральна лексика може застосовуватися в різних сферах, таких як писемна мова, офіційні документи, реклама, освітні матеріали і так далі. Нейтральна лексика включає в себе гендерно нейтральні займенники, професійні терміни та іменники. Розглянемо це на прикладах.

Обидва чоловіки говорили про подібні дистопічні загрози, які представляє ШІ, наприклад, про те, що терористи розробляють біологічну зброю або що людство взагалі втрачає контроль над технологіями [77].

У наведеному реченні вживано слово *людство*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно нейтральної лексики.

Звернемося до іншого прикладу.

*Росіянку запросили розповісти випускникам про свободу слова, однак **студентство** виступило проти, повідомляє Politico [41].*

У наведеному реченні вживано слово *студентство*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно нейтральної лексики.

Наведемо ще один приклад.

*Але найбагатша **людина** в світі децю змінила свою тональність перед самітом з безпеки у Великобританії, висловивши свою незгоду з широкими заходами безпеки, оголошеними президентом США Джо Байденом на початку цього тижня [77].*

У наведеному реченні вживано слово *людина*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно нейтральної лексики.

Розглянемо ще один приклад.

*Крім того, в соцмережах Meta незабаром з'являться незвичайні чат-боти з різними **особистостями** [132].*

У наведеному реченні вживано слово *особистостями*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно нейтральної лексики.

Наступний приклад.

*Зіткнувшись із нестачею **персоналу**, шахта вперше в своїй історії дозволила жінкам працювати під землею [155].*

У наведеному реченні вживано слово *персоналу*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно нейтральної лексики.

2.2 Маскулінитиви в українському медіадискурсі

Маскулінитиви - це слова чи вирази в мові, які вказують на чоловічу стать чи мають гендерну маркованість чоловічого роду. У більшості мов, включаючи українську, існують маскулінитиви, які використовуються для позначення чоловічого роду.

Більшість слів, особливо назв професій в українській мові представлені маскулінитивами, наприклад:

*Він став **професором**, очолював кафедру права, влаштовував семінари з*

прокурорами, поліціантами та адвокатами, а виявилося, що насправді його дипломи підроблені. [119]

У наведеному реченні вживано слово *професором*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до маскулінитивів.

Наведемо ще приклади:

*Автор Саймон Шустер у статті зазначав, що **президент** Зеленський категорично проти навіть тимчасового перемир'я, хоча анонімні співрозмовники нібито з оточення **президента** визнали, що Україні не досягти перемоги. [75]*

У наведеному реченні вживано слова *автор* та *президент*, які згідно з класифікацією відносяться до гендерно маркованої лексики, а саме до маскулінитивів.

*Український **співак** Артем Пивоваров повідомив, що став свідком теракту у столиці Ірландії Дубліні. [59]*

У наведеному реченні вживано слово *співак*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до маскулінитивів.

*Це, напевно, важкий день обстрілів, коли загинув перший **побратим**. [49]*

У наведеному реченні вживано слово *побратим*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до маскулінитивів.

*За даними ЗМІ, китайський **лідер** закликав Байдена не підтримувати незалежність Тайваню. [108]*

У наведеному реченні вживано слово *лідер*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до маскулінитивів.

Також у сучасному україномовному медіадискурсі використовуються маскулінитиви з суфіксами *-ник* та *-ень*, наприклад:

*Слідство вважає, що вбили **письменника** 24 березня 2022 року. [154]*

У наведеному реченні вживано слово *письменника*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до

маскулінітивів з суфіксом на *-ник*.

*"Це не тільки мої слова. Це думка усіх наших західних партнерів, військових моряків, **очільників** спецслужб", — сказав Малюк. [103]*

У наведеному реченні вживано слово *очільників*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до маскулінітивів з суфіксом на *-ник*.

***Речник** ПС пояснив, що у мережі заборонено публікували фото й відео, де видно локацію розміщення систем протиповітряної оборони. [56]*

У наведеному реченні вживано слово *речник*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до маскулінітивів з суфіксом на *-ник*.

*Один із **засновників** Microsoft, мільярдер Білл Гейтс вважає, що завдяки розвитку штучного інтелекту людство зрештою прийде до 3-денного робочого тижня. [134]*

У наведеному реченні вживано слово *засновників*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до маскулінітивів з суфіксом на *-ник*

*Хоча офіційно терміни релізу сама **Сарсом** не оголошувала, раніше **розробники** говорили, що випустять якусь велику гру до кінця поточного фінансового року, який закінчується в квітні. [133]*

У наведеному реченні вживано слово *розробники*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до маскулінітивів з суфіксом на *-ник*

Також у сучасному україномовному медіадискурсі використовуються маскулінітиви з суфіксом *-ець*, наприклад:

***Військовослужбовець** ЗСУ Сергій розповів Суспільному, що тягнув на собі поранених разом зі Світланою. [116]*

У наведеному реченні вживано слово *військовослужбовець*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до маскулінітивів з суфіксом на *-ець*.

Через два роки роман парочки добіг кінця. Подейкують, що молодий коханець пішов від Мадонни. [151]

У наведеному реченні вживано слово *коханець*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до маскулінитивів з суфіксом на *-ець*.

У Токіо, Японія, державний службовець одружився з лялькою-копією відомої віртуальної японської співачки. [96]

У наведеному реченні вживано вираз *державний службовець*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до маскулінитивів з суфіксом на *-ець*.

Оскільки виконавець ролі Іона Спенглера Гарольд Реміс помер у 2014 році, у фільмі 2021 року його персонаж був присутній лише як привид, який наприкінці фільму покинув світ людей. [74]

У наведеному реченні вживано слово *виконавець*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до маскулінитивів з суфіксом на *-ець*.

Цього разу переможець визначився у двох сетах — італійський тандем у такому складі здобув свою другу "суху" перемогу поспіль. [126]

У наведеному реченні вживано слово *переможець*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до маскулінитивів з суфіксом на *-ець*.

Також у сучасному україномовному медіадискурсі використовуються маскулінитиви іншомовного походження:

Свій привітальний пост шоумен розповсюдив на офіційній сторінці в Instagram. [93]

У наведеному реченні вживано слово *шоумен*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до маскулінитивів іншомовного походження.

Зменшення застави для українського бізнесмена Ігоря Коломойського свідчить про те, що її розмір є завідомо непомірним. [44]

У наведеному реченні вживано слово *бізнесмена*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до маскулінитивів іншомовного походження.

*Чоловік був головним **балетмейстером** обласної філармонії.*[49]

У наведеному реченні вживано слово *балетмейстером*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до маскулінитивів іншомовного походження.

*А раз так, то з'явилася можливість шантажувати різних **графів, баронів, герцогинь** тощо.* [148]

У наведеному реченні вживано слова *графів* та *баронів*, які згідно з класифікацією відносяться до гендерно маркованої лексики, а саме до маскулінитивів іншомовного походження.

*Коли писав вірш, **поет** надихався місцевими краєвидами.* [47]

У наведеному реченні вживано слово *поет*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме маскулінитивів іншомовного походження.

2.3 Фемінітиви у сучасному українському медіадискурсі

Фемінітиви - це слова чи вирази в мові, які вказують на жіночі стать чи мають гендерну маркованість жіночого роду. Поміж назвами професій, звань, посад є чимало слів, уживаних у формі чоловічого роду для позначення і чоловіків, і жінок. Це пояснюється тим, що колись такі професії мали тільки чоловіки. Але у сучасному мовленні просліджується тенденція до використання жіночих відповідників, тобто фемінітивів, які й історично притаманні українській мові, так і мають затвердження у новому правописі.

Фемінітиви зазвичай формуються за допомогою суфіксів, найпоширенішими з яких є *-к-*, *-иц-(я)*, *-ин-(я)*, *-ес-*. Так, наприклад, спостерігаємо у медійному тексті фемінітиви із суфіксом *-к-*:

Литва оголосила про виділення цього року два мільйони євро на ініціативу

"Зерно з України". Про це у Twitter (X) написала литовська прем'єр-міністерка Інґріда Шимоніте, повідомляє "Європейська правда". [114]

У наведеному реченні вживано слово *прем'єр-міністерка*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до фемінітивів із суфіксом *-к-*.

Законопроект про медичний канабіс: депутатка повідомила, на якому етапі легалізація [86].

У наведеному реченні вживано слово *депутатка*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до фемінітивів із суфіксом *-к-*.

Інна журналістка Ірина Сампан поділилася, що в перші дні вторгнення хотіла зайнятися чимось більш практичним, ніж написання статей, тому доставляла з ЄС в Україну потрібні для фронту автомобілі [160].

У наведеному реченні вживано слово *журналістка*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до фемінітивів із суфіксом *-к-*.

Українська співачка KOLA відверто поділилася з прихильниками, що страждає на тривожність і розповіла про власні методи боротьби з нею. [60]

У наведеному реченні вживано слово *співачка*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до фемінітивів із суфіксом *-к-*.

Сара, редакторка відділу моди, офіційно розлучилася з Томом Паркер-Боулзом 2022 року, через чотири роки після їхнього розставання [110].

У наведеному реченні вживано слово *редакторка*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до фемінітивів із суфіксом *-к-*.

Також в україномовному медіадискурсі спостерігаємо вживання фемінітивів із суфіксом *-иц-(я)*, наприклад:

Працівниця шахти перевіряє ліхтарі [155].

У наведеному реченні вживано слово *працівниця*, яке згідно з

класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до фемінітивів із суфіксом *-иц-(я)*.

Марта Чумало, співзасновниця громадського центру «Жіночі перспективи» у Львові, ділиться тим, що на їхню організацію теж лягло багато нових зобов'язань через локацію, оскільки Львів став хабом для багатьох внутрішньо переміщених жінок і дітей з самого початку вторгнення [160].

У наведеному реченні вживано слово *співзасновниця*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до фемінітивів із суфіксом *-иц-(я)*.

"Разом ми веземо українське зерно у світ", - наголосила очільниця Єврокомісії [89].

У наведеному реченні вживано слово *очільниця*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до фемінітивів із суфіксом *-иц-(я)*.

Президент Франції Емманюель Макрон і його суперниця на виборах від ультраправих Марін Ле Пен 20 квітня провели теледебати напередодні президентських виборів у країні 24 квітня [117].

У наведеному реченні вживано слово *суперниця*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до фемінітивів із суфіксом *-иц-(я)*.

Письменниці, художниці, військові та меценатки незаслужено невідомі для більшості, нарешті відвойовують собі місце у вигляді табличок на будинках, а згодом, сподіваємось, і у наших серцях [80].

У наведеному реченні вживано слова *письменниці* та *художниці*, які згідно з класифікацією відносяться до гендерно маркованої лексики, а саме до фемінітивів із суфіксом *-иц-(я)*.

Наведемо приклади вживання фемінітивів із суфіксом *-ин-(я)*.

Кравчиня Інна Бірук витрачає до п'яти годин на те, щоб зшити іграшку різдвяного оленя. [149]

У наведеному реченні вживано слово *кравчиня*, яке згідно з класифікацією

відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до фемінітивів із суфіксом *-ин-(я)*.

*І в цьому популярному серед різних людей серіалі багато історії загалом, світової, української, різних історичних постатей: і Ярослав Мудрий, і **княгиня** Ольга, і Сковорода.* [140]

У наведеному реченні вживано слово *княгиня*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до фемінітивів із суфіксом *-ин-(я)*.

*Херсонка Еліна Передерей займається вишивкою, шиттям і бісероплетінням. Це захопленням в неї давно, все це **майстриня** робить на замовлення.* [48]

У наведеному реченні вживано слово *майстриня*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до фемінітивів із суфіксом *-ин-(я)*.

*Омбудсман наголошує, що **філологиня** спричинила загрозу життю й безпеці хлопця.* [144]

У наведеному реченні вживано слово *філологиня*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до фемінітивів із суфіксом *-ин-(я)*.

*Не кожна **лемкиня** могла дозволити собі таку прикрасу, але бажали її усі.* [113]

У наведеному реченні вживано слово *лемкиня*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до фемінітивів із суфіксом *-ин-(я)*.

Наведемо приклади вживання фемінітивів Фемінітиви із рідковживаним суфіксом *-ес-*:

***Поетеса** вирішила подарувати дівчині книгу.* [58]

У наведеному реченні вживано слово *поетеса*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до фемінітивів із суфіксом *-ес-*.

*В один прекрасний день модне чуття Естелли привертає увагу шикарної і зарозумілої **баронеси фон Хельман**. [121]*

У наведеному реченні вживано слово *баронеси*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до фемінітивів із суфіксом *-ес-*.

*До речі, собаки, яких ви бачите на фото, були взяті герцогинею Корнуольською з притулку Battersea, **патронесою** якого вона є. [138]*

У наведеному реченні вживано слово *патронесою*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до фемінітивів із суфіксом *-ес-*.

*Як з'ясували прикордонники, цінна скрипка нібито не має власника, а в автобусі перебували лише два водії іноземці та **стюардеса**. [57]*

У наведеному реченні вживано слово *стюардеса*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до фемінітивів із суфіксом *-ес-*.

*У ньому висвітлюється період із 1997 по 2005 рік, зокрема загибель **принцеси Діани**. [83]*

У наведеному реченні вживано слово *принцеси*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до фемінітивів із суфіксом *-ес-*.

Рідко, але іноді зустрічається спосіб додавання слів-позначень жіночого роду слова:

*Знаєте мам, бабусь чи знайомих жінок, які не вміють користуватись телефоном? Тоді реєструйте їх наш безкоштовний курс з цифрової грамотності для місцевих та **жінок-ВПО**. [45]*

У наведеному реченні вживано слово *жінок-ВПО*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до фемінітивів з додаванням слів-позначень жіночого роду.

*В мережі Інтернет поширюється інформація про те, що нібито загинула перша українська **жінка-пілот**, талановитий винищувач Наталія Перакова.*

[127]

У наведеному реченні вживано слово *жінка-пілот*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до фемінітивів з додаванням слів-позначень жіночого роду.

*До повномасштабного була успішною **бізнес-леді**, але все змінилося.*[54]

У наведеному реченні вживано слово *бізнес-леді*, яке згідно з класифікацією відноситься до гендерно маркованої лексики, а саме до фемінітивів з додаванням слів-позначень жіночого роду.

2.4 Гендерно марковані назви посад та професій в україномовному медіадискурсі

Гендерно марковані назви посад та професій з'являються частково через історичні та соціокультурні чинники, які впливали на розвиток мовлення та розподіл ролей у суспільстві. Через те, що мова відображає соціокультурні уявлення і стереотипи, гендерно марковані назви можуть виникнути внаслідок певних стереотипів і уявлень про те, які професії або посади "придатні" для чоловіків чи жінок. Також у минулому багато професій були традиційно відкритими для представників лише однієї статі через певні обмеження. Тому, в україномовному медіадискурсі вживаються гендерно марковані назви посад та професій, які стосуються як жінок, так і чоловіків.

Наприклад, спостерігаємо використання жіночих гендерно маркованих назв посад та професій:

*Військова **медсестра** Світлана представлена до державної нагороди Богдана Хмельницького 3-го ступеня* [116].

У наведеному реченні вживано слово *медсестра*, яке згідно з класифікацією відноситься до жіночих гендерно маркованих назв посад та професій.

*"**Няня** завжди контролювала меню і стежила за тим, щоб вони їли збалансовану їжу, це включало не лише багато корисних овочів, а й знайомило їх із новими дорослими стравами", — згадує шефкухар.* [111]

У наведеному реченні вживано слово *няня*, яке згідно з класифікацією відноситься до жіночих гендерно маркованих назв посад та професій.

*Зокрема, робітничі, до прикладу, **манікюрниця**, швачка, спеціальності у сфері інформаційних технологій – веб-дизайнер, програміст та багато інших.*[50]

У наведеному реченні вживано слово *манікюрниця*, яке згідно з класифікацією відноситься до жіночих гендерно маркованих назв посад та професій.

*Насправді, в Німеччині дуже велика потреба не тільки у робітниках чи **покоївках**, а й в інженерах, айтивцях.* [136]

У наведеному реченні вживано слово *покоївки*, яке згідно з класифікацією відноситься до жіночих гендерно маркованих назв посад та професій.

*Колишню актора хвилювало це питання, тож сімейний психолог напрямку запитав Шварценеггера, чи дійсно він біологічний батько сина їхньої **економки**.* [150]

У наведеному реченні вживано слово *економки*, яке згідно з класифікацією відноситься до жіночих гендерно маркованих назв посад та професій.

Також, спостерігаємо і вживання чоловічих гендерно маркованих назв посад та професій:

*Цивільні взагалі відірвані від того, що відбувається на фронті. Про це розповів в інтерв'ю Роману Бебеху на YouTube-каналі "Бомбардир" **майор** ЗСУ Максим Жорін, який у минулому був **командиром** полку "Азов", а зараз є **заступником командира** 3-ї окремої штурмової бригади.* [125]

У наведеному реченні вживано слова *майор, командиром та заступником командира*, які згідно з класифікацією відносяться до чоловічих гендерно маркованих назв посад та професій.

*Серед можливий сфер співпраці **посол** назвав відновлювані джерела енергії.* [131]

У наведеному реченні вживано слово *посол*, яке згідно з класифікацією

відноситься до чоловічих гендерно маркованих назв посад та професій.

До Праги з візитом прибув голова уряду Словаччини Робер Фіцо. [64]

У наведеному реченні вживано словосполучення *голова уряду*, яке згідно з класифікацією відноситься до чоловічих гендерно маркованих назв посад та професій.

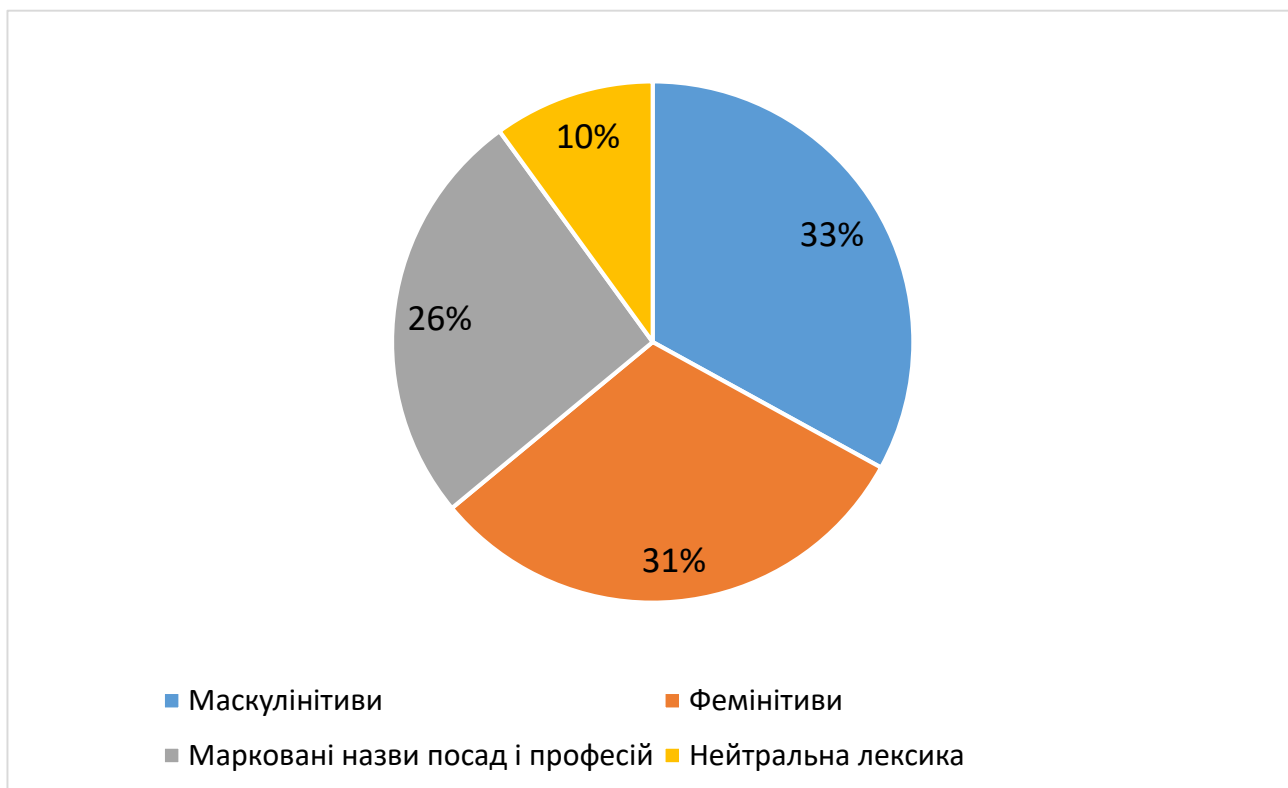
Старший лейтенант медичної служби Олександр Рогов має кумедний позивний – Шурупчик. [61]

У наведеному реченні вживано слово *старший лейтенант*, яке згідно з класифікацією відноситься до чоловічих гендерно маркованих назв посад та професій.

У нас в музеї є зал, який розповідає про виникнення нашого міста — перші жителі були будівники залізниці та шахтарі. [128]

У наведеному реченні вживано слова *будівельники* та *шахтарі*, які згідно з класифікацією відносяться до чоловічих гендерно маркованих назв посад та професій.

Отже, наприкінці другого розділу можна зробити висновок, що гендерно маркована лексика дійсно активно використовується в україномовному медіадискурсі. Проаналізувавши тексти сучасного україномовного медіадискурсу за допомогою статистичного методу обробки даних, можемо зазначити, що найуживанішими видами гендерно маркованої лексики є маскулінітиви (33%), фемінітиви (31%), гендерно марковані назви посад і професій (26%) та найменш уживаною є гендерно нейтральна лексика (10%). Схематично результати нашого дослідження можна представити за допомогою діаграми 2.1. Види гендерно-маркованої лексики в україномовному медіадискурсі:

Діаграма 2.1. Види гендерно-маркованої лексики в українському медіадискурсі

РОЗДІЛ 3. СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ ГЕНДЕРНО МАРКОВАНОЇ ЛЕКСИКИ В УКРАЇНОМОВНОМУ МЕДІАДИСКУРСІ АНГЛІЙСЬКОЮ

У сучасних перекладознавців виникає все більше питань, пов'язаних із специфікою перекладу гендерно маркованої лексики. Гендерно маркована лексика визначається взаємозв'язком слів із певною статтю, а це впливає на сприйняття тексту та його контексту в культурному аспекті. Розкриття особливостей перекладу гендерно маркованої лексики є актуальним завданням, оскільки воно стосується не лише лінгвістичної точності, але й визначає інтерпретацію, сприйняття та відтворення соціокультурних нюансів. Аналізуючи якісні та кількісні аспекти перекладу гендерно маркованої лексики, у цьому розділі ми маємо на меті розкрити складність цього процесу та внести вагомий внесок у розвиток перекладознавства та лінгвістики.

У попередньому розділі ми визначили способи перекладу гендерно маркованої лексики в україномовному медіадискурсі, а саме: переклад за допомогою еквіваленту, описовий переклад, переклад за допомогою лексичних і граматичних трансформацій, калькування та транскодування.

Проаналізуємо це на конкретних прикладах перекладу текстів україномовного медійного дискурсу англійською мовою.

3.1. Переклад гендерно маркованої лексики за допомогою еквіваленту

Загальноприйнятим методом передачі гендерно маркованої лексики англійською мовою є знаходження відповідного еквівалента в мові перекладу, іншими словами, словникового відповідника, який точно відображає відповідне значення. Еквівалент в цьому випадку використовується для того, щоб зберегти або максимально наблизити смислові особливості оригіналу у перекладі.

Цей спосіб перекладу важливий для того, щоб забезпечити точність інтерпретації оригіналу і відтворити його смислові нюанси в іншій мові. Еквівалентний переклад дозволяє надати природності перекладному тексту та передати конкретне значення слова.

Слід зазначити, що при перекладі україномовної гендерно маркованої лексики англійською мовою є можливість використовувати еквіваленти, якщо за сенсом тексту нейтралізація маркованої лексики не зашкодить перекладному тексту, бо зазвичай еквівалентами виступають гендерно нейтральні слова. Наведемо приклади.

Мовознавець зазначив, що в Національному класифікаторі професій України є 8831 назва. [42]

The linguist noted that there are 8831 titles in the National Classification of Professions of Ukraine.

У даному реченні вжито гендерно марковане слово *мовознавець*, яке можна віднести до групи маскулінитивів, так як в українській мові це слово співвідноситься з чоловічим родом. При перекладі ми використали англійське слово *the linguist*, так як це слово є прямим еквівалентом.

Вона звернулася до **президента** Володимира Зеленського, **головнокомандувача ЗСУ** Валерія Залужного та **міністра оборони** Рустема Умєрова. [76]

She appealed to **President** Volodymyr Zelenskyi, **Commander-in-Chief of the Armed Forces** Valerii Zaluzhnyi and **Defence Minister** Rustem Umierov.

У даному реченні вжиті гендерно марковані слова та словосполучення *президента, головнокомандувача ЗСУ, міністра оборони*, які можна віднести до групи маскулінитивів або гендерно маркованих назв посад, так як вони співвідносяться з чоловічим родом. При перекладі ми використали англійські слова та словосполучення *President, Commander-in-Chief of the Armed Forces, та Defence Minister* так, як ці слова є еквівалентами.

Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан, схоже, збирається зірвати рішення про відкриття переговорів про вступ України до Європейського Союзу, які мають відбутися на Європейській Раді пізніше цього місяця. [93]

Hungarian **Prime Minister** Viktor Orbán seems set to derail the decision to open Ukraine's accession negotiations with the European Union, which are expected to take place at the European Council later this month.

У даному реченні вжито гендерно марковане словосполучення *прем'єр-міністр*, яке можна віднести до групи маскулінитивів або гендерно маркованих назв посад, так як в українській мові це словосполучення співвідноситься з чоловічим родом. При перекладі ми використали англійське словосполучення *Prime Minister*, так як це слово є прямим еквівалентом.

Поранених привіз ротний медик з позивним Рамзес. [87]

The wounded were brought by a company medic with the call sign Ramses.

У даному реченні вжито гендерно марковане словосполучення *ротний медик*, яке можна віднести до групи маскулінитивів або гендерно маркованих назв посад, так як в українській мові це словосполучення співвідноситься з чоловічим родом. При перекладі ми використали англійське словосполучення *a company medic*, так як це слово є прямим еквівалентом.

Потрібні токарі, фрезерувальники, зварювальники, електрики та купа інших фахівців. [85]

We need turners, milling operators, welders, electricians and a host of other specialists.

У даному реченні вжиті гендерно марковані слова у множині *токарі, фрезерувальники, зварювальники, електрики*, які можна віднести до групи маскулінитивів або гендерно маркованих назв посад, так як вони співвідносяться з чоловічим родом. При перекладі ми використали англійські слова у множині *turners, milling operators, welders* та *electricians*, так як вони є еквівалентами.

3.2. Переклад гендерно маркованої лексики за допомогою описового перекладу

Описовий переклад - це спосіб перекладу нових лексичних елементів з вихідної мови, при якому простий термін в мові перекладу замінюється словосполученням, яке відповідно передає значення цього простого терміна. Описовий спосіб перекладу може бути особливо корисним у випадках, коли прямий переклад не забезпечує необхідної точності чи коли між мовами існують структурні, культурні або лексичні відмінності. Описовий переклад може

включати в себе розширення або скорочення тексту, використання схожих або аналогічних виразів, а також додавання додаткових пояснень чи контексту для кращого розуміння читачем цільової мови. Слід зазначити, що описовий спосіб дозволяє перекладачам творчо підходити до завдання та забезпечує більш гнучкий підхід до вибору висловлювань у перекладі.

При перекладі гендерно маркованої лексики, описовий переклад забезпечує більш точну передачу інформації, проте має свої недоліки в дуже локальному використанні та збільшенні кількості слів у реченні, наприклад:

Ніна – аферистка з дипломом мистецтвознавиці. [130]

*Nina is a **con woman** with a degree in art history.*

У даному реченні вжито гендерно марковане слово *аферистка*, яке можна віднести до групи фемінітивів, так як в українській мові це слово співвідноситься з жіночим родом. При перекладі ми використали англійське словосполучення *con woman*, яке є прикладом описового перекладу.

Породіля та немовля почуваяться добре. [46]

*The **birthing woman** and the baby are doing well.*

У даному реченні вжито гендерно марковане слово *породіля*, яке можна віднести до групи фемінітивів, так як в українській мові це слово співвідноситься з жіночим родом. При перекладі ми використали англійське словосполучення *the birthing woman*, яке є прикладом описового перекладу.

"Юля стала моєю правою рукою. Спершу було складно в побуті. Вона допомогла адаптуватися і прийняти травму", – розповідає військовослужбовець. [167]

*"Yulia became my right hand. At first it was difficult in everyday life. She helped me adapt and accept my injury," says a **member of the armed forces**.*

У даному реченні вжито гендерно марковане слово *військовослужбовець*, яке можна віднести до групи маскулінитивів, так як в українській мові це слово співвідноситься з чоловічим родом. При перекладі ми використали англійське словосполучення *member of the armed forces*, яке є прикладом описового перекладу.

Доповнила вечірній образ **красуня** легкою напівпрозорою накидкою з пір'ям, яскравим макіяжем, довгим сріблястим манікюром та зачіскою з розпущеним волоссям. [91]

The beautiful woman complemented the evening look with a light translucent cape with feathers, bright make-up, long silver manicure and a hairstyle with loose hair.

У даному реченні вжито гендерно марковане слово *красуня*, яке можна віднести до групи фемінітивів, так як в українській мові це слово співвідноситься з жіночим родом. При перекладі ми використали англійське словосполучення *the beautiful woman*, яке є прикладом описового перекладу.

Студентка-філологиня брала активну участь в усіх подіях Майдану. [95]

The female philology student took an active part in all the events of Euromaidan.

У даному реченні вжито гендерно марковане слово *студентка-філологиня*, яке можна віднести до групи фемінітивів, так як в українській мові це словосполучення співвідноситься з жіночим родом. При перекладі ми використали англійське словосполучення *the female philology student*, яке є прикладом описового перекладу.

3.3. Переклад гендерно маркованої лексики за допомогою трансформацій

Переклад за допомогою трансформацій - це метод перекладу, при якому перекладач вносить зміни у вихідний текст, трансформуючи його структуру, граматику чи стиль з метою забезпечення кращої відповідності структурі чи виразності результату перекладу цільового тексту. Такий підхід може включати різноманітні лінгвістичні або структурні зміни для підвищення природності чи виразності перекладу.

Трансформації можуть стосуватися різних аспектів тексту, таких як граматики, стиль, лексика, синтаксис і т. д. Наприклад, переклад за допомогою трансформацій може включати переформулювання речень, використання інших

лексичних одиниць, зміну порядку слів або структури абзаців.

Цей метод може бути використаний для досягнення кращого відповідності між мовами, які мають відмінності у граматиці, структурі чи стилі, і для підтримки природного та зручного сприйняття тексту читачем цільової мови. Такий підхід особливо корисний у випадках, коли буквальний переклад може виглядати неприродно або важко сприйматися.

Використання трансформацій у перекладі гендерно маркованої лексики є стратегічним підходом, спрямованим на покращення якості перекладу, адаптацію тексту до конкретного культурного та мовного контексту, підвищення ефективності комунікації та забезпечення відповідності мовним нормам.

3.3.1. Переклад гендерно маркованої лексики за допомогою граматичних трансформацій

Переклад за допомогою граматичних трансформацій — це метод перекладу, при якому перекладач вносить зміни у граматичну структуру вихідного тексту для досягнення кращої відповідності граматиці та структурі цільової мови. Цей підхід може включати зміни в формі слова, порядку слів, використання різних частин мови тощо.

Граматичні трансформації у перекладі включають: синтаксичне уподібнення, членування, інтеграцію, транспозицію, заміну (форм числа іменників, форми та часу дієслова; способу дієслова; частин мови), додавання, вилучення, антонімічний переклад та комплексну трансформацію.

Переклад за допомогою граматичних трансформацій особливо корисний, коли між мовами існують відмінності в лексичному або граматичному використанні, і прямий еквівалент важко знайти. Цей метод дозволяє перекладачеві бути впевненим, що переклад виглядає не лише лексично правильно, а й граматично адекватно в межах цільової мови.

При перекладі гендерно маркованої лексики, переклад за допомогою граматичних трансформацій забезпечує передачу інформації при відсутності прямого еквіваленту та при відмінностях між граматиною мов і культурі. Також

цей спосіб дає змогу перекладачу враховувати конкретний контекст вживання гендерно маркованої лексики та обирати вирази, які краще вписуються у зазначений контекст, наприклад:

Образ голлівудська красуня завершила улюбленою сумкою від Hermes та склянкою для води, які для неї виготовляють на індивідуальне замовлення вже багато років. [92]

The Hollywood diva completed the look with her favourite Hermes bag and water glass, which have been custom-made for her for many years.

У даному реченні вжито гендерно марковане словосполучення *голлівудська красуня*, яке можна віднести до групи фемінітивів, так як в українській мові це словосполучення співвідноситься з жіночим родом. При перекладі ми використали англійське словосполучення *the Hollywood diva*, яке є прикладом перекладу за допомогою граматичних трансформацій.

Єдине, що у нас в державних органах взагалі немає розуміння, що військовому потрібні належна підтримка, належне лікування й реабілітація. [122]

*The only thing is that we have no understanding in the state authorities that **the armed forces** need proper support, proper treatment and rehabilitation.*

У даному реченні вжито гендерно марковане слово *військовому*, яке можна віднести до групи маскулінітивів або гендерно маркованих назв посад, так як в українській мові це словосполучення співвідноситься з чоловічим родом. При перекладі ми використали англійське словосполучення *the armed forces*, яке є прикладом перекладу за допомогою граматичних трансформацій.

Традиційно в це торжество співробітники аптек влаштовували корпоративи і отримували грамоти. [139]

*Traditionally, **pharmacy technicians** have organised corporate parties and received certificates on this occasion.*

У даному реченні вжито гендерно марковане словосполучення *співробітники аптек*, яке можна віднести до групи маскулінітивів або гендерно маркованих назв посад, так як в українській мові це словосполучення

співвідноситься з чоловічим родом. При перекладі ми використали англійське гендерно нейтральне словосполучення *pharmacy technicians*, яке є прикладом перекладу за допомогою граматичних трансформацій.

Деякі таблоїди стверджують, що в знаменитість поцілів мобільний телефон, однак що це було - достеменно невідомо [101].

*Some tabloids claim that **the actress** was hit by a mobile phone, however, it is not known exactly what it was.*

У даному реченні вжито слово *знаменитість*, яке можна віднести до групи гендерно нейтральних слів, так як в українській мові це слово співвідноситься як з жіночим, так і з чоловічим родами. При перекладі ми використали англійське слово *the actress*, яке є прикладом перекладу за допомогою граматичних трансформацій.

Деякі стародавні автори стверджували, що після смерті Олександра один з його старших генералів, Пердікка, отримав від особистого секретаря імператора плани, які включали завоювання частини Італії. [104]

*Some ancient authors claimed that after Alexander's death, one of his senior generals, Perdicca, received plans from the emperor's **personal assistant**, which included the conquest of part of Italy.*

У даному реченні вжито гендерно марковане словосполучення *особистого секретаря*, яке можна віднести до групи маскулінитивів або гендерно маркованих назв посад, так як в українській мові це словосполучення співвідноситься з чоловічим родом. При перекладі ми використали англійське гендерно нейтральне словосполучення *personal assistant*, яке є прикладом перекладу за допомогою граматичних трансформацій.

3.3.2. Переклад гендерно маркованої лексики за допомогою лексичних трансформацій

Переклад за допомогою лексичних трансформацій - це метод перекладу, при якому перекладач використовує різноманітні техніки та засоби мови для трансформації лексичних одиниць (слів чи виразів) з мови джерела в мову

перекладу, забезпечуючи таким чином відтворення смислових та структурних аспектів оригіналу. Лексичні трансформації можуть включати в себе різні прийоми, такі як: конкретизація, генералізація, антонімічний переклад, компенсація, додавання слів, опущення слів, змістовий розвиток.

Використання лексичних трансформацій дозволяє перекладачам гнучко адаптувати оригінальний текст до структури та виразів мови перекладу, що може полегшити сприйняття та розуміння тексту для читача.

При перекладі гендерно маркованої лексики, переклад за допомогою лексичних трансформацій забезпечує природність у виразах, адаптацію до гендерних відмінностей мов та адаптацію для конкретного контексту.

Мовознавиця та ексдепутатка Ірина Фаріон ніяк не вгамується і продовжує свої "мовні війни". [76]

*Iryna Farion, **the linguist and former Member of Parliament** has not calmed down and continues her "language wars".*

У даному реченні вжито гендерно марковані слова *мовознавиця* та *ексдепутатка*, які можна віднести до групи фемінітивів, так як в українській мові ці слова співвідносяться з жіночим родом. При перекладі ми використали гендерно нейтральні англійські слова *the linguist* та *former Member of Parliament*, які є прикладами використання лексичних трансформацій.

*В Україні я вела звичайне життя пересічної **громадянки**. [52]*

*I led an ordinary life as an average **citizen** in Ukraine.*

У даному реченні вжито гендерно марковане слово *громадянки* яке можна віднести до групи фемінітивів, так як в українській мові це слово співвідноситься з жіночим родом. При перекладі ми використали гендерно нейтральне англійське слово *citizen*, яке є прикладами використання лексичних трансформацій.

*Так, стала **асистенткою** чеських вчителів, щоб допомагати українським дітям з мовою. [52]*

*So, I became **an assistant** to Czech teachers to help Ukrainian children with the language.*

У даному реченні вжито гендерно марковане слово *асистенткою* яке

можна віднести до групи фемінітивів, так як в українській мові це слово співвідноситься з жіночим родом. При перекладі ми використали гендерно нейтральне англійське слово *an assistant*, яке є прикладами використання лексичних трансформацій.

*Дніпрянка Людмила Белосвіткова у минулому – медик, зараз – **пенсіонерка** й **волонтерка**. [141]*

*Liudmyla Bielosvietova, a former doctor from Dnipro, is now **a pensioner** and **volunteer**.*

У даному реченні вжито гендерно марковані слова *пенсіонерка* та *волонтерка*, які можна віднести до групи фемінітивів, так як в українській мові ці слова співвідносяться з жіночим родом. При перекладі ми використали гендерно нейтральні англійські слова *a pensioner* та *volunteer*, які є прикладами використання лексичних трансформацій.

*На думку його **адвокатки**, хлопця можуть мобілізувати і відправити на війну проти України – щойно йому виповниться 18. [145]*

*According to his **lawyer**, the boy may be mobilised and sent to war against Ukraine as soon as he turns 18.*

У даному реченні вжито гендерно марковане слово *адвокатки* яке можна віднести до групи фемінітивів, так як в українській мові це слово співвідноситься з жіночим родом. При перекладі ми використали гендерно нейтральне англійське слово *lawyer*, яке є прикладами використання лексичних трансформацій.

3.4. Переклад гендерно маркованої лексики за допомогою калькування

Переклад за допомогою калькування — це метод перекладу, при якому перекладач використовує конструкції або вирази, які є буквральними копіями або відтвореннями засобів мовлення вихідного тексту, але вже існують у цільовій мові. Цей підхід може включати в себе вживання слів, фраз, чи структур, що є аналогічними або тотожними з елементами вихідного тексту. Цей спосіб підкреслює літературну та лексичну точність перекладу, враховуючи оригінал як

найважливіший джерело інформації.

Калькування може бути ефективним, коли існуюча конструкція чи вираз у цільовій мові вже точно або близько відображає сенс або концепцію, що має бути передана. Проте, цей метод може бути неефективним у випадках, коли між мовами існують структурні, лексичні чи культурні відмінності, або коли цей вид перекладу призводить до неестетичного чи неприродного результату в цільовій мові, оскільки калькування не завжди дозволяє точно виразити всі нюанси оригіналу.

При перекладі гендерно маркованої лексики, калькування забезпечує точну передачу інформації, при якому максимально зберігається зміст слова, проте має свої недоліки в інколи зовсім неприродному звучанні перекладу.

*Так, один **користувач** соціальних мереж назвався російським солдатом, який перебуває на окупованій частині Херсонської області. [143]*

*For example, one social media **user** introduced himself as a Russian soldier in the occupied part of the Kherson region.*

У даному реченні вжито гендерно марковане слово «**користувач**», яке можна віднести до групи маскулінитивів, так як в українській мові це словосполучення співвідноситься з чоловічим родом. При перекладі ми використали гендерно нейтральне англійське слово «**user**», яке є прикладом перекладу за допомогою калькування.

*Марія Склодовська-Кюрі (1867 – 1934), **перша жінка-Нобелівський лауреат**, співвідкривачка радію та полонію. [123]*

*Marie Skłodowska-Curie (1867-1934), **the first woman Nobel Prize winner**, co-discoverer of radium and polonium.*

У даному реченні вжито гендерно марковане словосполучення «**перша жінка-Нобелівський лауреат**», яке можна віднести до групи фемінітивів, так як в українській мові це словосполучення співвідноситься з жіночим родом. При перекладі ми використали англійське словосполучення «**the first woman Nobel Prize winner**», яке є прикладом перекладу за допомогою калькування.

*Соня Делоне (1885–1979) – **перша жінка-художниця**, удостоєна*

прижиттєвої персональної виставки в Луврі. [123]

*Sonia Delaunay (1885-1979) was **the first woman artist** to be honoured with a lifetime solo exhibition at the Louvre.*

У даному реченні вжито гендерно марковане словосполучення «**перша жінка-художниця**», яке можна віднести до групи фемінітивів, так як в українській мові це словосполучення співвідноситься з жіночим родом. При перекладі ми використали англійське словосполучення «**the first woman artist**», яке є прикладом перекладу за допомогою калькування.

*Caleb zгадав, що більшість його колег не знали, що він **трансгендерний чоловік**, доки він не повідомив, що вагітний. [100]*

*Caleb recalled that most of his colleagues did not know he was **a transgender man** until he announced that he was pregnant.*

У даному реченні вжито гендерно марковане словосполучення «**трансгендерний чоловік**», яке можна віднести до групи маскулінитивів, так як в українській мові це словосполучення співвідноситься з жіночим родом. При перекладі ми використали англійське словосполучення «**a transgender man**», яке є прикладом перекладу за допомогою калькування.

*Вже не один сезон поспіль така спідниця залишається серед трендів, тому **паризькі пані** не оминули її своєю увагою. [158]*

*This skirt has been among the trends for several seasons in a row, so **Parisian ladies** have not ignored it.*

У даному реченні вжито гендерно марковане словосполучення «**паризькі пані**», яке можна віднести до групи фемінітивів, так як в українській мові це словосполучення співвідноситься з жіночим родом. При перекладі ми використали англійське словосполучення «**Parisian ladies**», яке є прикладом перекладу за допомогою калькування.

3.5. Переклад гендерно маркованої лексики за допомогою транскодування

Переклад за допомогою транскодування — це такий спосіб перекладу,

коли звукова та/або графічна форма слова вихідної мови передається засобами абетки мови перекладу. Розрізняють чотири види транскодування: 1) транскрибування (коли літерами мови перекладу передається звукова форма слова вихідної мови), 2) транслітерування (слово вихідної мови передається по літерах), 3) змішане транскодування (переважне застосування транскрибування із елементами транслітерування) і 4) адаптивне транскодування (коли форма слова в вихідній мові дещо адаптується до фонетичної та/або грама-тичної структури мови перекладу).

Транскодування дозволяє здійснювати переклад між мовами, які використовують різні системи письма або алфавіти. Наприклад, переклад з кирилиці на латиницю чи навпаки. Транскодування може зберігати фонетичні або лінгвістичні особливості слів при зміні системи письма, що допомагає зберегти відтінки смислу та вимови.

При перекладі гендерно маркованої лексики, транскодування дозволяє адаптувати гендерно марковані вирази до специфічностей цільової мови, забезпечити культурну адаптацію, допомагає зберегти сенс та виразність гендерно маркованих висловлювань при перекладі, зберігаючи їх фонетичні або лінгвістичні властивості.

***Президент** України Володимир Зеленський 8 грудня присвоїв державні нагороди поліцейським з Черкащини, які загинули на Херсонщині. [88]*

*On 8 December, Volodymyr Zelenskyy, the **President** of Ukraine, awarded state honours to police officers from Cherkasy region who died in Kherson region.*

У даному реченні вжито гендерно марковане слово «**президент**», яке можна віднести до групи маскулінитивів, так як в українській мові це слово співвідноситься з чоловічим родом. При перекладі ми використали англійське слово «**President**», яке є прикладом перекладу за допомогою транскодування.

*На моє запитання, чи не збираються вони повернутися в Україну, **бізнесвумен** відповіла, що те, що відбувається в Україні, їй не подобається, і має на увазі вона зовсім не війну, а політику. [53]*

*When I asked her if they were going to return to Ukraine, the **businesswoman***

replied that she did not like what was happening in Ukraine, and she was not talking about the war, but about politics.

У даному реченні вжито гендерно марковане слово «**бізнесвумен**», яке можна віднести до групи фемінітивів, так як в українській мові це слово співвідноситься з жіночим родом. При перекладі ми використали англійське слово «**businesswoman**», яке є прикладом перекладу за допомогою транскодування.

*Перша **леді** розповіла в одному з інтерв'ю, що окрім перемоги України у війні, син та донька "чекають, коли війна відпустить їхнього тата". [112]*

*The First **Lady** said in an interview that, in addition to Ukraine's victory in the war, her son and daughter are "waiting for the war to free their dad".*

У даному реченні вжито гендерно марковане слово «**леді**», яке можна віднести до групи фемінітивів, так як в українській мові це слово співвідноситься з жіночим родом. При перекладі ми використали англійське слово «**Lady**», яке є прикладом перекладу за допомогою транскодування.

*Про зникнення помідора Френк Рубіо вперше розповів у вересні 2023 року. **Астронавт** шукав його кілька годин. [159]*

*Frank Rubio first reported the tomato's disappearance in September 2023. The **astronaut** had been looking for it for several hours.*

У даному реченні вжито гендерно марковане слово «**астронавт**», яке можна віднести до групи маскулінитивів, так як в українській мові це слово співвідноситься з чоловічим родом. При перекладі ми використали англійське слово «**astronaut**», яке є прикладом перекладу за допомогою транскодування.

*Як зазначили британські аналітики, після цього інциденту російські "**мілблогери**" закликали командувача групи військ "Дніпро" генерал-полковника Михайла Теплінського подати у відставку. [65]*

*As noted by British analysts, after the incident, Russian "**milbloggers**" called on the commander of the Dnipro military group, Colonel-General Mikhail Teplinsky, to resign.*

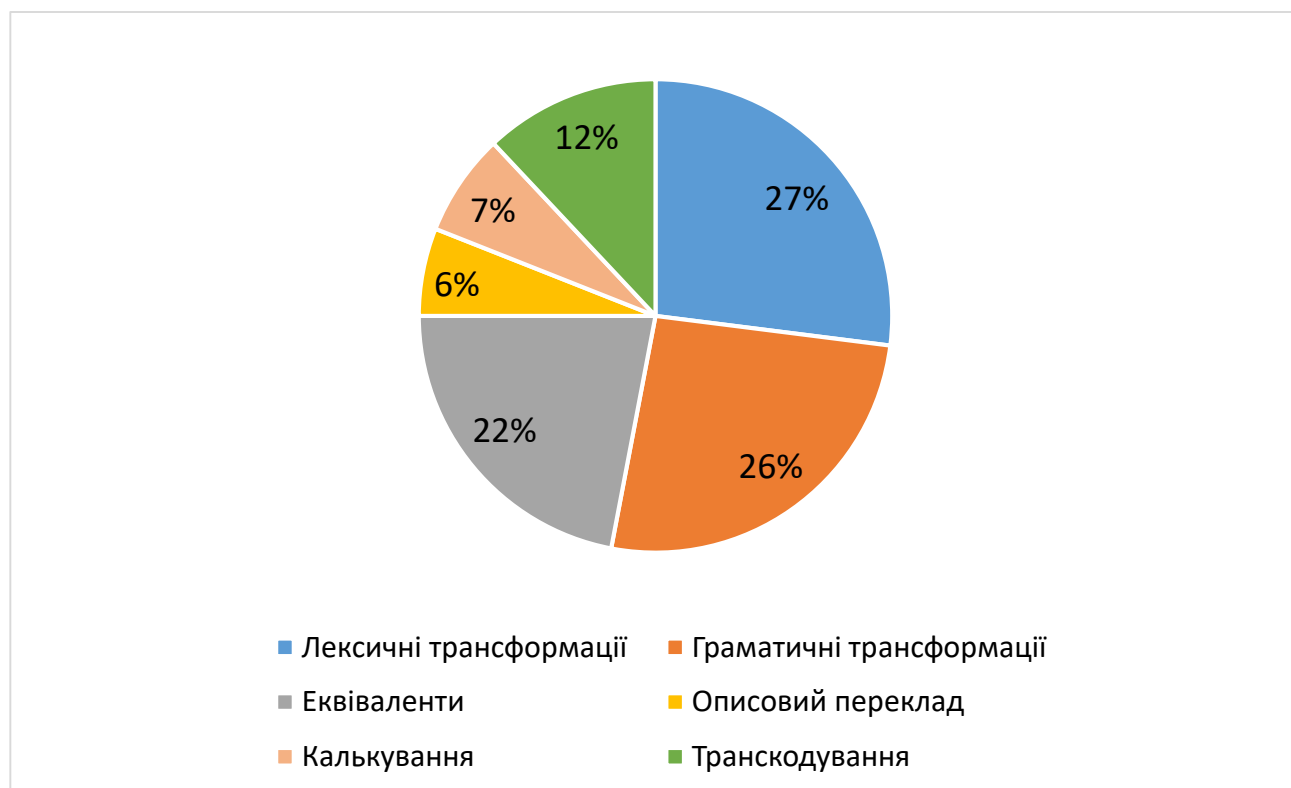
У даному реченні вжито гендерно марковане слово «**мілблогери**», яке

можна віднести до групи маскулінитивів, так як в українській мові це слово співвідноситься з чоловічим родом. При перекладі ми використали англійське слово «*milbloggers*», яке є прикладом перекладу за допомогою транскодування.

Таким чином, наприкінці третього розділу можна зробити висновок, що для перекладу гендерно маркованої лексики, вживаної в україномовному медіадискурсі англійською мовою застосовуються наступні способи перекладу: лексичні та граматичні трансформації, еквівалентний переклад, описовий переклад, калькування та транскодування.

Проаналізувавши тексти англомовних перекладів сучасного україномовного медіадискурсу, можемо зазначити, що найчастіше українську гендерно марковану лексику не вдавалось перекладати дослівно: замість гендерно маркованої лексики в англомовних перекладах вживалася нейтральна лексика, оскільки це вимагають сучасні норми англійської мови. Ми дійшли висновку, що найчастіше для перекладу гендерно маркованої лексики застосовувалися лексичні (27%) та граматичні трансформації (26%), еквівалентний переклад (22%), рідше – транскодування (12%), описовий переклад (6%) та калькування (7%).

Схематично це можна зобразити за допомогою наступної діаграми 3.1. Способи перекладу гендерно маркованої лексики в україномовному медіадискурсі англійською мовою:

Діаграма 3.1. Способи перекладу гендерно маркованої лексики в українськомовному медіадискурсі англійською мовою

ВИСНОВКИ

Темою даної дипломної роботи є проблеми перекладу гендерно маркованої лексики в україномовному медіадискурсі англійською.

Тексти сучасного медіа-дискурсу стали важливим інструментом використання мови в інформаційному суспільстві через медіатексти, в яких відображаються різноманітні соціальні події в різних сферах людського життя. Тому сучасний медіадискурс характеризується тенденціями до розвитку мови, орієнтацією на цільову аудиторію та впливом на формування громадської думки.

Мова, що використовується при створенні медіатекстів, називається "медійною мовою" і включає в себе різноманітні засоби та прийоми для досягнення виразності. Мовлення, що використовується в медійному дискурсі, може впливати на формування гендерних уявлень і стереотипів, тому питання використання гендерно маркованої лексики є важливим у контексті розуміння того, як мова взаємодіє з формуванням гендерних ролей у суспільстві.

Дослідження гендерного аспекту перекладу в сучасному перекладознавстві зосереджується на тих текстах, які мають найбільший вплив на громадськість, оскільки гендерна проблематика пов'язана насамперед із соціокультурним аспектом людської діяльності. Правильний та адекватний переклад такого типу текстів є запорукою їх повного розуміння та вимагає ретельного вивчення їх гендерної проблематики.

Теоретичною базою кваліфікаційної роботи були праці таких вчених, як О.І. Горошко, А.П. Мартинюк, М.П. Брус, Ю.В. Андрійченко, О.Г. Михайлова, О.Д. Пономарів, М.М. Скорик.

Актуальність теми дипломної роботи обумовлена зростаючим попитом на переклади україномовної інформації, особливо представленої у медійних виданнях. Сучасне україномовне суспільство дедалі більше акцентує увагу на гендерній рівності. Це призводить до змін у способі вираження інформації у медіадискурсі, що включає в себе питання політичної коректності та інклюзивності. З іншої сторони, актуальність даної теми підкреслюється популяризацією гендерно маркованої лексики в україномовному медіадискурсі,

що є причиною для поглиблення знань зі специфіки перекладу.

Завданнями даної роботи було вивчити теоретичний матеріал з теми, визначити поняття гендерно маркованої лексики та її види, проаналізувати види гендерно маркованої лексики в україномовному медіадискурсі, дослідити способи перекладу гендерно маркованої лексики, вживаної у сучасному україномовному медіадискурсі англійською мовою, систематизувати матеріал дослідження і зробити висновки щодо ефективних способів перекладу гендерно маркованої лексики в україномовному медіадискурсі.

Методами лінгвістичного дослідження стали зіставний метод, морфемний аналіз за безпосередніми складниками, метод компонентного аналізу та метод статистичної обробки даних.

Матеріалами дослідження були тексти сучасного україномовного медіадискурсу, публікації в електронних інтернет виданнях.

У першому розділі дипломної роботи ми проаналізували погляди різних науковців на явище гендерно маркованої лексики і визначили її основні ознаки. На основі вивченого теоретичного матеріалу ми дійшли висновку, що гендерно маркована лексика - це слова, які мають власний граматичний рід, що відповідає статі особи, яку вони позначають, коли іменник позначає особу. Гендерно маркована лексика містить певний "гендерний компонент", який реалізує в мові статево-рольові, соціальні гендерні відносини, статус чоловіків і жінок, фемінність і маскулінність, які виражаються в лексичних одиницях граматичною формою: жіночого або чоловічого роду.

Також, ми дослідили, що гендерно маркована лексика представлена наступними видами: нейтральна лексика, фемінітиви, маскулінітиви та гендерно марковані назви посад та професій. Усі види даної лексики притаманні сучасному україномовному медіадискурсу і застосовуються для того, щоб повідомити про стать людини, про яку згадується у тексті.

Слід зазначити, що ми вивчили сучасний україномовний медіадискурс і функції гендерно маркованої лексики у ньому і дійшли висновку, що мова, яка застосовується при створенні медіатекстів, отримала назву "медіамова" і

включає в себе різноманітні засоби та прийоми для досягнення виразності. Мовлення у медіадискурсі може впливати на формування гендерних уявлень і стереотипів, тому питання використання гендерно маркованої лексики важливе у контексті розуміння, як мова взаємодіє з формуванням гендерних ролей у суспільстві.

Також, дослідивши теоретичний матеріал з теми, ми визначили, що для відтворення гендерно маркованої лексики іншою мовою застосовується переклад за допомогою лексичних і граматичних трансформацій, переклад за допомогою еквіваленту, описовий переклад, калькування та транскодування.

Під час роботи над другим розділом даної дипломної роботи було проведено ретельний аналіз частотності вживання різних видів гендерно маркованої лексики у сучасному україномовному медіа дискурсі. Проаналізувавши 200 речень з гендерно маркованою лексикою, яка дійсно активно використовується в україномовному медіадискурсі, ми дійшли висновку, що найуживанішими видами гендерно маркованої лексики є маскулінітиви (33%), фемінітиви (31%), гендерно марковані назви посад і професій (26%) та найменш уживаною є гендерно нейтральна лексика (10%).

У третьому розділі було проаналізовано способи перекладу гендерно маркованої лексики в україномовному медіа дискурсі англійською мовою. На основі проведеного аналізу 200 прикладів перекладів сучасного україномовного медіадискурсу, ми дійшли до висновку, що найчастіше українську гендерно марковану лексику не вдавалось перекладати дослівно: замість гендерно маркованої лексики в англійських перекладах вживалася нейтральна лексика, оскільки це вимагають сучасні норми англійської мови. Також можемо додати, що найчастіше для перекладу гендерно маркованої лексики застосовувалися лексичні (27%) та граматичні трансформації (26%), еквівалентний переклад (22%), рідше – транскодування (12%), описовий переклад (6%) та калькування (7%).

Отже, можна визначити, що переклад гендерно маркованої лексики є широким полем для наукових досліджень, для кожної галузі мови, а особливо

для медіадискурсу, адже правильність перекладу безпосередньо пов'язана з достовірністю інформації, що повідомляється. Набуті під час проведеного дослідження результати допоможуть у майбутньому розширити знання щодо гендерно маркованої лексики в україномовному дискурсі та її перекладу англійською мовою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ажнюк Б. М. Інновації в системі української мови та тенденції її розвитку/ Б. М. Ажнюк // Освіта і управління, 2008. Т. 11. № 2-3. С. 37–42.
2. Андрійченко Ю. В. Гендерна маркованість одиниць мови. Проблеми семантики, прагматики та комунікативної лінгвістики/ Ю. В. Андрійченко // 2011. Вип. 10. С. 3–9.
3. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. / Ф.С. Бацевич // К.: “Академія”, 2004 - 334 с
4. Брус М. П. Фемінітиви в українській мові: генеза, еволюція, функціонування: монографія. / М. П. Брус. // Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2019. - 440 с.
5. Брус М. П. Фемінітиви української мови в переплетенні давніх і сучасних тенденцій. / М. П. Брус // Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка: Серія «Філологія», 2009. Вип. 46. Ч. 1. С. 61–69.
6. Брухаль Я. Б. Підходи до трактування поняття “публіцистичний дискурс”/ Я. Б. Брухаль// Тези доповідей XIII наукової конференції з міжнародною участю. – Х.: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2014
7. Волкотруб Г. Й. Стилїстика ділової мови./ Г. Й. Волкотруб// МАУП, 2002. – 208 с.
8. Горошко О.І. Мовна свідомість: гендерна парадигма. / О.І. Горошко// М., 2003. – с. 213.
9. Дерік І. Особливості відтворення фемінітивів у перекладі української публіцистики англійською мовою / Дерік І., Гуцал Д.// Науковий вісник ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, 2021. № 33 – с. 310-327 [Електронний ресурс]
Режим доступу:
<http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/15656/1/Derik%2C%20Hutsal.pdf>
10. Єлісеєва П. В. Лінгвопрагматичні особливості англійського дискурсу цифрового мистецтва. / П. В. Єлісеєва // Запоріжжя, 2022. - 138 с

11. Журавель Т. В. Поняття перекладацьких трансформацій та проблема їх класифікації / Т. В. Журавель, Н. І. Хайдарі. // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія.. – 2015. – №19. – С. 148–150.
12. Казакова М. А. Медійні тексти як засіб формування комунікативної компетенції. / М. А. Казакова // Молодий вчений. Херсон, 2016. С. 47–48
13. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. / В. І. Карабан // Вінниця: Нова книга, 2002. – 564 с.
14. Кардаш Л. «Місце медіадискурсу в системі інформаційної комунікації». Теоретична і дидактична філологія. / Л. Кардаш // Серія «Філологія. Переяслав-Хмельницький, 2018. Вип. 27. С.21–32.
15. Корнієнко Н. Фемінітиви на старті: коли «міністерки» з'являться в офіційній документації. / Н. Корнієнко // Читомо – 2020 [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://chytomo.com/feminivityvy-na-starti-koly-ministerky-z-iavliatsia-v-ofitsijnij-dokumentatsii/>
16. Коць Т. Мовні смаки і сучасні тенденції у загальнолітературній нормі (на матеріалі газет 90-х років) / Т. Коць // Культура слова. — 1998. — Вип. 51. — С. 46.
17. Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту : навч. посіб. / І. М. Кочан. // 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2008 — 423 с.
18. Лощенова І. Ф. Перекладацькі трансформації як ефективний засіб досягнення адекватності перекладу / І. Ф. Лощенова, В. В. Нікішина. // Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. – 2014. – №3. – С. 102–105.
19. Мартинюк А. П. Конструювання гендеру в англomовному дискурсі. / А. П. Мартинюк // Харків: Константа, 2004. – 292 с.
20. Михайлова О. Г. Прагматичний аспект вживання та перекладу фемінітивів у військовому дискурсі/ О. Г. Михайлова, Т. М. Спільник // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2019 №

- 43 том 4 с. 78-81 [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v43/part_4/21.pdf
21. Наер Н.М. Стилiстика нiмецької мови: Учбовий посiбник / Н.М. Наер.// М.: Вища школа, 2006. – 271 с.
22. Наказ Мiнекономiки вiд 18.08.2020 № 1574 «Про затвердження Змiни № 9 до нацiонального класифiкатора ДК 003:2010» [Електронний ресурс] Режим доступу: [https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=c1108c0b-54f2-4e12-b196-efe22f195e05&title=NakazMinekonomikiVid18-08-2020-1574-proZatverdzhenniaZmini9-DoNatsionalnogoKlasifikatoraDk003-2010-](https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=c1108c0b-54f2-4e12-b196-efe22f195e05&title=NakazMinekonomikiVid18-08-2020-1574-proZatverdzhenniaZmini9-DoNatsionalnogoKlasifikatoraDk003-2010-proZatverdzhenniaZmini9-DoNatsionalnogoKlasifikatoraDk003-2010-)
23. Пилипюк С. Маркетологиня, водiйка та пiдприємця: що таке фемiнiтиви та чому ми їх вживаємо / С. Пилипюк // The Village – 2019 [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.village.com.ua/village/city/talk/285571-marketologinya-vodiyka-ta-pidpriemnitsya-scho-take-feminitivi-ta-chomu-mi-yih-vzhivaemo>
24. Плачинда Г. С. Словничок фемiнiтивiв для прес-офiцерiв та прес-офiцерок територiальних управлiнь державної служби України з надзвичайних ситуацiй / Г. С. Плачинда // Киiв, 2018. – 16 с. [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.wicc.net.ua/media/Slovnyk_fem.pdf
25. Пономарiв О. Д. Iменники жiночого роду у назвах за професiями. / О. Д. Пономарiв // Фiлософсько-антропологiчнi студiї: Спецвипуск. К., 2001. С. 185.
26. Пономарiв О. Д. Стилiстика сучасної української мови. / О. Д. Пономарiв // Киiв : Либiдь, 1992. 248 с.
27. Селiванова О.О. Лiнгвiстична енциклопедiя / О.О. Селiванова. // – Полтава: Довкiлля-К, 2011. – 844 с.
28. Скорик М. М. Основи теорiї гендеру: пiдр. / М. М. Скорик // – К.: К. I. С., 2004. – 536 с.
29. Слiнчук В. В. Соцiальна типiзацiя гендерних стереотипiв у мовi ЗМI / В. В. Слiнчук // Науковi записки Iнституту журналiстики. Киiв, 2004. С. 67-73.

- 30.Словник гендерних термінів. [Електронний ресурс] Режим доступу:
<http://a-z-gender.net/ua/feminizm.html>
- 31.Словник гендерних термінів. [Електронний ресурс] Режим доступу:
<http://a-z-gender.net/ua/feminitivi.html>
- 32.Терещук Г. Давня українська мова. Фемінітиви та їхнє походження / Г. Терещук // Радіо Свобода – 2021 [Електронний ресурс] Режим доступу:
<https://www.radiosvoboda.org/a/davnia-ukrayinska-mova/31149104.html>
- 33.Чайковська О. Ю. Особливості сучасного медіатексту. Сучасні дослідження з іноземної філології. / О. Ю. Чайковська // 2014. Вип. 12. С. 225-230.
- 34.Шепель Ю. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки 2017 РОЗДІЛ VII. Дискурсознавство. Текстологія. Літературознавство. / Ю. Шепель // 3, 2017. С. 302-307.
- 35.Яцимірська М. Сучасний медіатекст: Словник-довідник. / М. Яцимірська // Львів: ПАІС, 2005. 128 с.
- 36.Dijk T. A. van. Ideology : A Multidisciplinary Approach. / T. A. van. Dijk // London, 1998. 147.
- 37.Stoller R. Sex and Gender: On the Development of Masculinity and Femininity / R. Stoller // Science House, 1968, 383 p.

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ

- 38.Абрамова Ю. "Аларм, заражено!": українські хакери знищили ІТ-інфраструктуру "Росводоканалу" — ЗМІ – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/svit/alarm-zarazhenno-ukrayinski-hakeri-znischili-it-infrastrukturu-rosvodokanal-u-zmi-2476303.html>
- 39.Американка спіймала рибу з двома ротами в озері, "в якому водиться чудовисько" – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2019 – Режим доступу: <https://tsn.ua/tsikavinki/amerikanka-spiymala-ribu-z-dvoma-rotami-v-ozeri-v->

- yakomu-voditsya-chudovisko-1399311.html
40. Арович В. «Із двома дипломами мені запропонували мити підлогу». Чому в Німеччині працевлаштований лише кожен п'ятий біженець? – [Електронний ресурс] / «Радіо Свобода». 2023 – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/chomu-v-nimechchyni-pratsevashtovanyy-lyshe-kozhen-pyatyy-bizhenets/32736801.html>
41. Барсукова О. Джорджтаунський університет запросив доньку Навального виступати на випускному: студенти протестують – [Електронний ресурс] / «Українська правда». 2023 – Режим доступу: <https://life.pravda.com.ua/society/2023/05/21/254386/>
42. Бачевська А. Чи є в українській мові слово "балерун": відповідь вчителя – [Електронний ресурс] / «УНІАН». 2023 – Режим доступу: <https://www.unian.ua/curiosities/movni-poradi-chi-ye-slovo-balerun-v-ukrajinskiy-12471255.html>
43. Бачевська А. Дослідники знайшли незвичайний зв'язок між сніговою людиною і ведмедями – [Електронний ресурс] / «УНІАН». 2023 – Режим доступу: https://www.unian.ua/science/doslidniki-znayshli-nezvichayniy-zv-yazok-mizh-snigovoyu-lyudinoyu-i-vedmedyami-12126462.html?utm_source=unian&utm_medium=read_more_news&utm_campaign=read_more_news_in_post
44. Бачевська А. Суддя вважає розмір застави для Коломойського непомірним, - адвокат – [Електронний ресурс] «УНІАН». / 2023 – Режим доступу: <https://www.unian.ua/politics/suddya-vvazhaye-rozmir-zastavi-dlya-kolomoskogo-nepomirnim-advokat-12465345.html>
45. Безкоштовний курс для місцевих та жінок-ВПО про те, як користуватися телефоном – [Електронний ресурс] / «Феміністична майстерня». 2023 – Режим доступу: <https://femwork.org/anonsi/bezkoshtovnij-kurs-dlya-miscevih-ta-zhinok-vpo-pro-te-yak-koristuvatisya-telefonom/>
46. Бікадзе М. Народжуватиме ще: у Рівному 44-річна жінка стала матір'ю 17-ї дитини – [Електронний ресурс] / «УНІАН». 2023 – Режим доступу:

- <https://www.unian.ua/society/narodzhuvatime-shche-u-rivnomu-44-richna-zhinka-stala-matir-yu-17-ji-ditini-12474582.html>
47. Білоус С. "Нескорені степи": як народився творчий дует херсонського поета та співачки // Білоус С., Хлебус О. – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://suspilne.media/624351-neskoreni-stepi-ak-narodivsa-tvorcij-duet-hersonskogo-poeta-ta-spivacki/>
48. Білоус С. Вишиті сорочки, янголятка в стилі Тільда і прикраси з бісеру. Майстриня з Херсона робить обереги для військових – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://suspilne.media/606587-visiti-sorocki-angolatka-v-stili-tilda-i-prikrasi-z-biseru-majstrina-z-hersona-robit-oberegi-dla-vijskovih/>
49. Боденчук Б. Головний балетмейстер Тернопільської обласної філармонії став командиром відділення // Боденчук Б., Струс С., Моргун І. – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://suspilne.media/557427-golovnij-baletmejster-ternopilskoi-oblasnoi-filarmonii-stav-komandirom-viddilenna/>
50. Боденчук Б. На Тернопільщині діятиме Освітній Хаб – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2022 – Режим доступу: <https://suspilne.media/274136-na-ternopilsini-diatime-osvitij-hab/>
51. Бойко М. Коронавірус нікуди не подівся: інфекціоністка розповіла про наслідки хвороби – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/exclusive/koronavirus-nikudi-ne-podivsyia-infekcionistka-rozpovila-pro-skladni-naslidki-ta-hvorobi-2476480.html>
52. Бондар Ю. «Голос України»: як українки в Празі протидіють російським впливам у Європі – [Електронний ресурс] / «Радіо Свобода». 2023 – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/chekhiya-bizhentsi-initsiatyva-holos-ukrayiny/32480686.html>
53. Бровко В. Із Севастополя – до Грузії. Нотатки кримського біженця. Частина шоста – [Електронний ресурс] / «Радіо Свобода». 2023 – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/iz-sevastopolia-v-huzii-chastyna->

[6/32230618.html](https://tsn.ua/video/video-novini/bula-uspishnoyu-biznes-ledi-a-zaraz-na-fronti-istoriya-paramedikini-z-pozivnim-oksi.html)

- 54.Була успішною бізнес-леді, а зараз на фронті: історія парамедикині з позивним Оксі – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/video/video-novini/bula-uspishnoyu-biznes-ledi-a-zaraz-na-fronti-istoriya-paramedikini-z-pozivnim-oksi.html>
- 55.Ваніна О. Від еколога до героя у 15 років: як херсонець допомагав землякам під час окупації РФ – [Електронний ресурс] / «УНІАН». 2023 – Режим доступу: <https://www.unian.ua/multimedia/video/news/10471920-ot-ekologa-do-geroya-v-15-let-kak-hersonec-pomogal-zemlyakam-vo-vremya-okkupacii-rf.html>
- 56.Васьків О. У Повітряних силах прокоментували публікацію роботи ППО західними ЗМІ: "Претензій особливих немає" – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://suspilne.media/625649-u-povitranih-silah-prokomentovali-publikaciju-roboti-ppo-z-boku-reuters-ta-the-sun-pretenzij-osoblivih-nemae/>
- 57.Волкова К. З Одеської області намагались вивезти скрипку італійського майстра Антоніо Страдіварі – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://suspilne.media/537099-na-odesini-prikordonniki-zapobigli-vivezennu-skripki-italijskogo-majstra-antonio-stradivari/>
- 58.Воробей О. Ліна Костенко віддячила студентці за протест проти Лободи – [Електронний ресурс] / «УНІАН». 2023 – Режим доступу: <https://www.unian.ua/lite/stars/lina-kostenko-viddyachila-studentci-za-protest-proti-lobodi-foto-12399495.html>
- 59.Габріадзе К. Відомий український співак став свідком теракту в Дубліні: "Ми чуємо вибухи" – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/glamur/vidomiy-ukrayinskiy-spivak-stav-svidkom-teraktu-v-dublini-mi-chuyemo-vibuhi-2457115.html>
- 60.Гажала В. Відома українська співачка показалася зі сльозами на очах і здивувала, що з нею сталося – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 –

- Режим доступу: <https://tsn.ua/glamur/vidoma-ukrayinska-spivachka-pokazalasya-zi-slozami-na-ochah-i-zdivuvala-scho-z-neyu-stalosya-2454871.html>
61. Галас Я. "Під дією анестезії поранені часто зізнаються медсестрам у коханні. Це ілюструє одну просту річ". Історія офіцера медичної служби – [Електронний ресурс] / «Українська правда». 2023 – Режим доступу: <https://life.pravda.com.ua/society/2023/11/25/257886/>
 62. Гичко М. Бейонсе випустила трек-несподіванку на честь виходу свого фільму – [Електронний ресурс] / «УНІАН». 2023 – Режим доступу: <https://www.unian.ua/lite/music/beyonse-vipustila-trek-nespodivanku-na-chest-vihodu-svogo-filmu-12472071.html>
 63. Гірник К. Генсек ООН запропонував повністю відмовитися від викопного палива – [Електронний ресурс] / «УНІАН». 2023 – Режим доступу: <https://www.unian.ua/economics/energetics/gensek-oon-zaproponuvav-povnistyu-vidmovitisya-vid-vikopnogo-paliva-12472458.html>
 64. Голова Сенату Чехії зустрівся з прем'єром Словаччини і заявив про «розбіжності» щодо України – [Електронний ресурс] / «Радіо Свобода». 2023 – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-premier-slovachyny-v-chehii/32698495.html>
 65. Головачук Х. Російські десантники зазнали величезних втрат на Херсонщині - британська розвідка – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/ato/rosiyski-desantniki-zaznali-velichezних-vtrat-na-hersonschini-britanska-rozvidka-2471485.html>
 66. Голос Америки. ЄС сприймає вступ України вже як «незворотний процес» – директорка УЦЄП про підсумки візиту – [Електронний ресурс] / «Радіо Свобода». 2023 – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/yevrosoyuz-vstup-ukrayiny/32681628.html>
 67. Горбачова А. У столиці Словаччини пройшов багатотисячний протест проти Фіцо: що сталося – [Електронний ресурс] / «УНІАН». 2023 – Режим доступу: <https://www.unian.ua/world/u-stolici-slovachchini-proyshov->

- [bagatotisyachniy-protest-proti-fico-shcho-stalosya-12489504.html](https://suspiilne.media/culture/645786-critics-choice-2024-barbi-otrimala-18-nominacij-najbilse-za-29-rokiv-isnuvanna-premii/)
- 68.Горлач П. Critics' Choice 2024: "Барбі" отримала 18 номінацій, найбільше за 29 років існування премії – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://suspiilne.media/culture/645786-critics-choice-2024-barbi-otrimala-18-nominacij-najbilse-za-29-rokiv-isnuvanna-premii/>
- 69.Горлач П. Італійський оперний спів внесли до Списку нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://suspiilne.media/culture/634558-mistectvo-italijskoi-operi-vnesli-do-spisku-nematerialnoi-kulturnoi-spadsini-unesko/>
- 70.Горлач П. Сцена, яка ніколи не трапилася: Метью Перрі просив змінити сценарій, бо глядачі ніколи б не пробачили зраду Чендлера – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://suspiilne.media/culture/611991-scena-aka-nikoli-ne-trapilasa-metu-perri-prosiv-zminiti-scenarij-bo-gladiaci-nikoli-b-ne-probacili-zradu-cendlera/>
- 71.Горлач П. Фанати вшанували пам'ять актора Метью Перрі біля квартири "Друзів" у Нью-Йорку – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://suspiilne.media/culture/605453-fanati-vsanuvali-pamat-aktora-metu-perri-bila-kvartiri-druziv-u-nu-jorku/>
- 72.Горлач П. Чи були Маккалістери із "Сам удома" багатими? NYT провело дослідження – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://suspiilne.media/culture/643892-ci-buli-makkalisteri-iz-sam-udoma-bagatimi-nyt-provelo-doslidzenna/>
- 73.Григоренко М. Напружений трилер з Сідні Свіні: цікаві факти про заснований на реальних подіях фільм "Реаліті" – [Електронний ресурс] / «УНІАН». 2023 – Режим доступу: <https://www.unian.ua/lite/kino/realiti-2023-cikavi-fakti-pro-zasnovaniy-na-realnih-podiyah-napruzheniy-triler-z-sidni-svini-12399432.html>
- 74.Григоренко М. Продовження "Мисливців на привидів" отримало дату прокату в Україні: дивимося трейлер – [Електронний ресурс] «УНІАН». /

- 2023 – Режим доступу: <https://www.unian.ua/lite/kino/mislivci-na-prividiv-2024-treyler-ta-data-vihodu-prodovzhennya-hitovoji-franshizi-divitisya-video-12461598.html>
75. Гулійчук Д. Автор скандальної статті Time рік тому отримав орден від України – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/ukrayina/avtor-skandalnoyi-stati-time-rik-tomu-otrimav-orden-vid-ukrayini-2441599.html>
76. Гулійчук Д. Продовження скандалу: Фаріон закликала Зеленського покарати командирів "Азову" – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/ukrayina/prodovzhennya-skandalu-farion-zaklikala-zelenskogo-pokarati-komandiriv-azovu-2450653.html>
77. Давигора О. Маск заявив, що штучний інтелект представляє ризик для людства – [Електронний ресурс] / «УНІАН». 2023 – Режим доступу: https://www.unian.ua/science/mask-zayaviv-shcho-shtuchniy-intelekt-predstavlyaye-rizik-dlya-lyudstva-12443025.html?utm_source=unian&utm_medium=read_more_news&utm_campaign=read_more_news_in_post
78. Давигора О. Орбан відкинув переговори щодо вступу України до ЄС – [Електронний ресурс] / «УНІАН». 2023 – Режим доступу: <https://www.unian.ua/world/orban-vidkinuv-peregovori-shchodo-vstupu-ukrajini-do-yes-12474495.html>
79. Денькович Я. Пірати Сомалі знову в морі: Іспанія заявила про захоплення корабля – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/svit/pirati-somali-znovu-v-mori-ispaniya-zayavila-pro-zahoplennya-korablya-2476033.html>
80. Жіночі імена в перейменуванні вулиць – [Електронний ресурс] / «Феміністична майстерня». 2023 – Режим доступу: <https://femwork.org/blog/zhinochi-imena-v-perejmenuvanni-vulicz/>
81. Заблоцька О. "Напруження жахливе, я сподіваюся, що воно триватиме": Віллі Вонка — історія геніального і божевільного кондитера –

- [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://suspilne.media/culture/635720-napruzenna-zahlive-a-spodivausa-so-vono-trivatime-villi-vonka-istoria-genialnogo-i-bozevilnogo-konditera/>
- 82.Заблоцька О. З перших уст: 10 мемуарів відомих людей, які можна прочитати українською – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://suspilne.media/culture/614617-z-persih-ust-10-memuariv-vidomih-ludej-aki-mozna-procitati-ukrainskou/>
- 83.Заблоцька О. Міфи "Корони": що в серіалі про британських монархів показали не так, як було насправді – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://suspilne.media/culture/620569-mifi-koroni-so-v-seriali-pro-britanskih-monarhiv-pokazali-ne-tak-ak-bulo-naspravdi/>
- 84.Заблоцька О. Мрії, бісексуальність і антифашизм: як Туве Янссон створила всесвіт мумі-тролів та викупила острів – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://suspilne.media/culture/629372-mrii-biseksualnist-i-antifasizm-ak-tuve-ansson-stvorila-vsesvit-mumi-troliv-ta-vikupila-ostriv/>
- 85.Завгородній Д. Базова вісімка. Як якісна профтехосвіта може вирішити кадровий голод для відбудови країни – [Електронний ресурс] / «Українська правда». 2023 – Режим доступу: <https://life.pravda.com.ua/society/2023/12/4/258081/>
- 86.Законопроект про медичний канабіс: депутатка повідомила, на якому етапі легалізація – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/ukrayina/zakonoprojekt-pro-medichniy-kanabis-deputatka-povidomila-na-yakomu-etapi-legalizaciya-2456155.html>
- 87.Іванців А., Магула О. Нічна медична варта. Репортаж зі стабілізаційних пунктів на лінії фронту – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://suspilne.media/624115-nicna-medicna-varta-reportaz-zi-stabilizacijnih-punktiv-na-linii-frontu/>
- 88.Іщенко А. "З великим серцем і доброю душею": спогади про

- поліцейського з Черкащини, який загинув на Херсонщині – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://suspilne.media/641236-z-velikim-sercem-i-dobrou-duseu-spogadi-pro-policejskogo-z-cerkasini-akij-zaginu-na-hersonsini/>
89. Капнік О. Фон дер Ляєн заявила про виділення коштів на відновлення портової інфраструктури: яка сума – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/groshi/fon-der-lyayen-zayavila-pro-vidilennya-koshtiv-na-vidnovlennya-portovoyi-infrastrukturi-yaka-suma-2458429.html>
90. Каранковська Ю. 12 знаменитостей, які одягали вбрання від українських брендів 2023 року – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/lady/moda/zvezdi-i-moda/12-znamenitostey-yaki-odiyagali-ybrannya-vid-ukrayinskih-brendiv-2023-roku-2466160.html>
91. Каранковська Ю. Вибрала "голу" сукню зі стразами: ефектна зірка 2000-х Джессіка Сімпсон сяяла на червоній доріжці – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/lady/news/show-biznes/vibrala-golu-suknyu-zi-strazami-efektna-zirka-2000-h-dzhessika-simpson-syayala-na-chervoniy-dorizhci-2461477.html>
92. Каранковська Ю. У обтислих лосинах та з улюбленою сумкою Hermes: Дженніфер Лопес сфотографували після тренування – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/lady/news/show-biznes/u-obtislih-losinah-ta-z-ulyublenoyu-sumkoyu-hermes-dzhennifer-lopes-sfotografuvali-pislya-trenuvannya-2463787.html>
93. Кармазін С. Євгену Клопотенку - 37! Шоумен оригінально привітав себе з днем народження – [Електронний ресурс] / «ХОЧУ.ua». 2023 – Режим доступу: <https://news.hochu.ua/ukr/cat-stars/novosti-shou-biznesa/article-125948-evgeniyu-klopotenko-37-shoumen-originalno-pozdravil-sebya-s-dnem-rozhdeniya-foto/>
94. Карп'як В. Енергію Різдва не зупинити: історикиня Стефанія Демчук про новорічні традиції – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://suspilne.media/culture/635062-energiu-rizdva-ne-zupiniti-istorikina-stefania-demchuk-pro-novorichni-tradicii/>

95. Карякіна А. Дуже не хотілось жити в Північній Кореї – Ліза Жарікова, студентка з Майдану, а нині – бойова медикinja ЗСУ – [Електронний ресурс] / «Українська правда». 2023 – Режим доступу: <https://www.pravda.com.ua/articles/2023/11/30/7431058/>
96. Каспарова Ю. 40-річний держслужбовець одружився з лялькою віртуальної аніме-співачки – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/tsikavinki/40-richniy-derzhsluzhbovec-odruzhivsya-z-lyalkoyu-virtualnoyi-anime-spivachki-foto-2413099.html>
97. Каспарова Ю. Виявлено п'ять нових видів їжаків з м'якою шерстю – фото – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: https://tsn.ua/nauka_it/viyavleno-p-yat-novih-vidiv-yizhakiv-z-m-yakoyu-shersty-foto-2477659.html
98. Каспарова Ю. Жінка переїхала на південний полюс і розповіла про життя в одному з найхолодніших місць у світі – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/tsikavinki/zhinka-pereyihala-na-pivdenniy-polyus-i-rozpovila-pro-zhittya-v-odnomu-z-nayholodnishih-misc-u-sviti-2432860.html>
99. Каспарова Ю. У в'язниці замінили сторожових собак зграєю пільних гусей – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/tsikavinki/u-v-yaznici-zaminili-storozhovich-sobak-zgrayeyu-pilnih-gusey-video-2477695.html>
100. Каспарова Ю. Чоловік народив дитину, бо його кохана не могла завагітніти (фото) – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/tsikavinki/cholovik-narodiv-ditinu-bo-yogo-kohana-ne-mogla-zavagitniti-foto-2374852.html>
101. Кацаєва Ю. Зірка "Дюни" Флоренс П'ю ледь не залишилася без ока просто на червоній доріжці (ВІДЕО) – [Електронний ресурс] / «ХОЧУ.ua». 2023 – Режим доступу: <https://news.hochu.ua/ukr/cat-stars/novosti-shou-biznesa/article-126555-zvezda-dyunyi-florens-pyu-edva-ne-ostalas-bez-glaza-priamo-na-krasnoy-dorozhke-video/>

102. Кобзар Ю. В Італії розкопали покинуте місто, про яке світ забув на 1500 років – [Електронний ресурс] / «УНІАН». 2023 – Режим доступу: <https://www.unian.ua/science/v-italiji-rozkopali-pokinute-misto-pro-yake-svit-zabuv-na-1500-rokiv-12481779.html>
103. Кобзар Ю. Підриви Кримського мосту від СБУ - ляпас Путіну, який зламав логістику ворога, - експерт – [Електронний ресурс] «УНІАН». / 2023 – Режим доступу: <https://www.unian.ua/war/pidrivi-krimskogo-mostu-vid-sbu-lyapas-putinu-yakiy-zlamav-logistiku-voroga-ekspert-12466245.html>
104. Кобзар Ю. Чому Олександр Македонський не завоював Рим: історики дали відповідь – [Електронний ресурс] / «УНІАН». 2023 – Режим доступу: <https://www.unian.ua/science/chomu-oleksandr-makedonskiy-ne-zavoyuvav-rim-istoriki-dali-vidpovid-12473889.html>
105. Корнейчук Л. "Україна для мене — дуже особлива земля. Я не витримала розлуки з нею": про мистецтво Сани Шахмурadowої-Танської – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://susplne.media/culture/636624-ukraina-dla-mene-duze-osobliva-zemla-a-ne-vitrimala-rozluki-z-neu-pro-mistectvo-sani-sahmuradovoi-tanskoj/>
106. Котубей О. "Скрізь війни, і скрізь замішана Москва!" Про долю, добре серце і щоденники легендарного Назарія Яремчука – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://susplne.media/culture/627079-skriz-vijni-i-skriz-zamisana-moskva-pro-dolu-dobre-serce-i-sodenniki-legendarnogo-nazaria-aremchuka/>
107. Котубей О. Харизматичний диригент українського походження, який втілює "американську мрію": хто такий маестро Леонард Бернстайн – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://susplne.media/culture/632742-harizmaticnij-dirigent-ukrainskogo-pohodzenna-akij-vtiliv-amerikansku-mriu-hto-takij-maestro-leonard-bernstajn/>
108. Кузнецова К. Лідер Китаю Сі Цзіньпін після переговорів із Байденом зробив заяву про війну – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/svit/lider-kitayu-si-czinpin-pislya-peregovoriv->

[iz-baydenom-zrobiv-zayavu-pro-viynu-2451604.html](https://tsn.ua/lady/news/show-biznes/blisnula-zhivotom-u-chervoniy-kurtci-emili-ratakovski-na-progulyanci-z-sobakoyu-2476453.html)

109. Кузьменко О. Блиснула животом у червоній куртці: Емілі Ратаковскі на прогулянці з собакою – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/lady/news/show-biznes/blisnula-zhivotom-u-chervoniy-kurtci-emili-ratakovski-na-progulyanci-z-sobakoyu-2476453.html>
110. Кузьменко О. Колишня невістка королеви Камілли розповіла, яка насправді дружина короля Чарльза III – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/lady/news/obschestvo/kolishnya-nevistka-korolevi-kamilli-rozpovila-yaka-naspravdi-druzhina-korolya-charlza-iii-2432041.html>
111. Кузьменко О. Суворе правило, яке не можна порушувати дітям Кейт та Вільяма: про що йдеться – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/lady/news/obschestvo/suvore-pravilo-yake-ne-mozhna-porushuvati-dityam-keyt-ta-vilyama-pro-scho-ydetsya-2458507.html>
112. Лаб'як І. Де живуть і навчаються діти Зеленського – 19-річна донька і 10-річний син – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/exclusive/de-zhivut-i-navchayutsya-diti-zelenskogo-19-richna-donka-i-10-richniy-sin-2401546.html>
113. Лемківські кривульки: на Тернопільщині демонструють унікальні вбрання та прикраси української етнічної групи – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2021 – Режим доступу: <https://tsn.ua/exclusive/lemkivski-krivulki-na-ternopilschini-demonstruyut-unikalni-vbrannya-ta-prikrasi-ukrayinskoyi-etnichnoyi-grupi-1919713.html>
114. Литва виділить 2 мільйони євро на ініціативу "Зерно з України" – [Електронний ресурс] / «Українська правда». 2023 – Режим доступу: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2023/11/25/7174298/>
115. Лихогляд К. «Острівець Бердянська у Львові». Переселенці створили соціальний простір, щоб «мати дім» – [Електронний ресурс] / «Радіо Свобода». 2023 – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/ostrivets-berdyanska-u-lvovi-pereselentsi->

[stvoryly-sotsialnyy-prostir-shchob-maty-dim/32725963.html](https://sotsialnyy-prostir-shchob-maty-dim/32725963.html)

116. Ломакін О. Рятувала поранених на передовій: військова медсестра представлена до державної нагороди – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2021 – Режим доступу: <https://suspilne.media/118166-ratuvala-poranenih-na-peredovij-vijskova-medsestra-predstavlena-do-derzavnoi-nagorodi/>
117. Макрон і Ле Пен провели дебати перед другим туром виборів у Франції – [Електронний ресурс] / «Радіо Свобода». 2022 – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-macron-lepen-debaty/31813349.html>
118. Матвійчук Я. Голос Америки. Музейники США за допомогою технологій НАСА допомагають Україні збирати докази воєнних злочинів РФ – [Електронний ресурс] / «Радіо Свобода». 2023 – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/kulturna-spadshchyna-voyenni-zlochyny/32596637.html>
119. Махно А. Скандал на Львівщині: у професора, який навчав прокурорів і поліцію права, виявили фальшиві дипломи – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/exclusive/skandal-na-lvivschini-u-profesora-yakiy-navchav-prokuroriv-i-policiyu-pravu-viyavili-falshivi-diplomi-2322991.html>
120. «Ми ж родина»: як жінки-ВПО у Львові годують ветеранів на реабілітації домашньою їжею – [Електронний ресурс] / «Феміністична майстерня». 2023 – Режим доступу: <https://femwork.org/novini-fm/mi-zh-rodina-yak-zhinki-vpo-u-lvovi-goduyut-veteraniv-na-reabilitaczi%d1%97-domashnoyu-%d1%97zheyu/>
121. Могилевич Д. Еммі Стоун - 34: найкращі фільми з талановитою актрисою в головній ролі – [Електронний ресурс] / «УНІАН». 2022 – Режим доступу: <https://www.unian.ua/lite/kino/emme-stoun-34-luchshie-filmy-s-talantlivoy-aktrisoj-v-glavnoy-rol-i-video-12036531.html>
122. Мусаєва С. Керівниця патронатної служби азовців Олена Толкачова: Моя дитина шукала серед загиблих хлопців у пакетах своїх друзів –

- [Електронний ресурс] / «Українська правда». 2023 – Режим доступу: <https://www.pravda.com.ua/articles/2023/11/8/7427712/>
123. Набока М., Єрмилко Г. Жінки, що стали першими – [Електронний ресурс] / «Радіо Свобода». 2018 – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/29255416.html>
 124. Не втрачайте часу: Герой України "Дімон" звернувся до українців та розповів, що швидкої перемоги не буде – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/exclusive/ne-vtrachayte-chasu-geroy-ukrayini-dimon-zvernuvsya-do-ukrayinciv-ta-rozpoviv-pro-tyazhku-peremogu-2474770.html>
 125. Несчетна С. Сьогодні багато хто живе у мріях, а реальність – інша: майор ЗСУ жорстко висловився про війну і цивільних – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/ato/sogodni-bagato-hto-zhive-u-mriyah-a-realnist-insha-mayor-zsu-zhorstko-vislovivsysya-pro-viynu-i-civilnih-2457271.html>
 126. Олексюк С. Визначилася фінальна пара Кубка Девіса-2023 з тенісу: хто розіграє титул – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://suspiilne.media/sport/625481-viznacilasa-finalna-para-kubka-devisa-2023-z-tenisu-hto-rozigrae-titul/>
 127. Орлова В. У ЗСУ спростували інформацію про загибель першої української жінки-пілота – [Електронний ресурс] / «УНІАН». 2022 – Режим доступу: <https://www.unian.ua/war/feykovi-novini-persha-ukrajinska-zhinka-pilot-ne-zaginula-novini-vtorgnennnya-rosiji-v-ukrajinu-11770012.html>
 128. Папіна О. Персонаж шахтарських легенд — нематеріальна культурна спадщина. Як збирали історії про хазяїна шахт Шубіна – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://suspiilne.media/465128-personaza-sahtarskih-legend-vnesli-do-nematerialnoi-kulturnoi-spadsini-ak-zbirali-istorii-pro-hazaina-saht-subina/>
 129. Петренко Т. Це читомо: фентезі про перекладачів, мемуари астронавта НАСА, теплі різдвяні історії та інші книжкові новинки –

- [Електронний ресурс] / «Українська правда». 2023 – Режим доступу: <https://life.pravda.com.ua/culture/2023/12/3/258053/>
130. Петренко Т. Це читомо: фентезі про перекладачів, мемуари астронавта НАСА, теплі різдвяні історії та інші книжкові новинки – [Електронний ресурс] / «Українська правда». 2023 – Режим доступу: <https://life.pravda.com.ua/culture/2023/12/3/258053/>
 131. Погоріла І. Німецький посол розповів, як його країна дивиться на вступ України до ЄС – [Електронний ресурс] / «УНІАН». 2023 – Режим доступу: <https://www.unian.ua/politics/vstup-ukrajini-do-yes-nimeckiy-posol-rozpoviv-yak-yogo-krajina-divitsya-na-priyednannya-ukrajini-12465321.html>
 132. Пономаренко Д. Експерти розповіли, як штучний інтелект змінить наше життя в 2024 році – [Електронний ресурс] «УНІАН». / 2023 – Режим доступу: <https://www.unian.ua/techno/eksperti-rozpovili-yak-shtuchniy-intelekt-zminit-nashe-zhittya-v-2024-roci-12441759.html>
 133. Пономаренко Д. Одна з найбільш очікуваних рольових ігор останніх років отримала дату виходу – [Електронний ресурс] «УНІАН». / 2023 – Режим доступу: <https://www.unian.ua/games/dragon-s-dogma-2-data-vihodu-sikvel-rolovoji-gri-viyde-v-berezni-2024-12459366.html>
 134. Пономаренко Д. Працювати 3 дні на тиждень: Білл Гейтс розповів про майбутнє зі штучним інтелектом – [Електронний ресурс] «УНІАН». / 2023 – Режим доступу: <https://www.unian.ua/science/pracyuvati-3-dni-na-tizhden-bill-geyts-rozpoviv-pro-maybutnye-zi-shtuchnim-intelektom-12465294.html>
 135. Попов А. "Ціни на ліки зросли на 13% з січня по жовтень. Але ми втримаємо ситуацію", - генеральний директор аптек "АНЦ" Микола Щербина – [Електронний ресурс] / «УНІАН». 2023 – Режим доступу: <https://www.unian.ua/economics/other/cini-na-liko-zrosli-na-13-z-sichnya-po-zhovten-ale-mi-vtrimayemo-situaciyu-mikola-shcherbina-12478359.html>
 136. Попов А. Утриманням – на вихід, працівників – забирають "із кінцями". Як змінюється міграційна політика Заходу щодо українців –

- [Електронний ресурс] / «УНІАН». 2023 – Режим доступу: <https://www.unian.ua/society/utrimancyam-na-vihid-pracovitih-zabirayut-iz-kincyami-yak-zminyuyetsya-migraciyna-politika-zahodu-shchodo-ukrajinciv-12448299.html>
137. Попович М., Базюк Т. Реабілітація військових: ветеран Сергій Шимчак розповів, як це діє у Львові – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://suspilne.media/629828-reabilitacia-vijskovih-veteran-sergij-simcak-rozpoviv-ak-ce-die-u-lvovi/>
138. Принц Чарльз і герцогиня Корноульська святкують річницю весілля – [Електронний ресурс] / «УНІАН». 2020 – Режим доступу: <https://www.unian.ua/lite/stars/10951817-princ-charlz-i-gercoginya-kornoulska-svyatkuyut-richnicyu-vesillya-foto.html>
139. Пулатова К. День фармацевта 2023: коли відзначається в Україні і як красиво привітати – [Електронний ресурс] / «УНІАН». 2023 – Режим доступу: <https://www.unian.ua/lite/holidays/den-farmacevta-2023-data-pozdravleniya-kartinki-12261591.html>
140. Пушнова Т. "Він долучив до української нації людей, які ще донедавна не бачили себе її частиною": авторка дослідження "Ефект Зеленського" Ольга Онух – [Електронний ресурс] / «Українська правда». 2023 – Режим доступу: <https://life.pravda.com.ua/culture/2023/01/22/252466/>
141. Рацибарська Ю. Війна і мова: як в Україні люди масово переходять на українську мову? – [Електронний ресурс] / «Радіо Свобода». 2023 – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/pereyty-z-rosiyskoyi-na-ukrayinsku-movu/32297616.html>
142. Рудик К. Карти, хлопці, три коня: несподіване в щоденнику Ольги Кобилянської – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://suspilne.media/culture/626095-karti-hlopci-tri-koni-nespodivane-v-sodenniku-olgi-kobilanskoi/>
143. Саєнко В. Британська розвідка назвала одну з головних переваг бійців ЗСУ вночі – [Електронний ресурс] / «УНІАН». 2023 – Режим

- доступу: <https://www.unian.ua/war/britanska-rozvidka-nazvala-odnu-z-golovnih-perevag-biyciv-zsu-vnochi-12481464.html>
144. Сердюк К. "Ганебний випадок, який не має повторитися": омбудсман прокоментував черговий скандал із Фаріон – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/ukrayina/ganebniy-vipadok-yakiy-ne-maye-povtoritsya-ombudsman-prokomentuvav-chergoviy-skandal-z-farion-2449924.html>
 145. Сич М. Адвоката депортованого підлітка каже, що РФ не віддає його і хоче відправити в армію. Львова-Белова заперечує – [Електронний ресурс] / «Радіо Свобода». 2023 – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/rf-ne-vidpuskaye-deportovanoho-pidlitka-v-ukrayinu-i-khoche-vidpravyty-yoho-v-armiyu/32676077.html>
 146. Соколенко Є. Японія переглянула політику експорту зброї: чому це важливо для України – [Електронний ресурс] / «УНІАН». 2023 – Режим доступу: <https://www.unian.ua/world/yaponiya-pereglyanula-politiku-eksportu-zbroji-chou-ce-vazhливо-dlya-ukrajini-12490884.html>
 147. Стежар Т. За що боролись: як Верховна Рада посилить контрабанду – [Електронний ресурс] / «УНІАН». 2023 – Режим доступу: <https://www.unian.ua/economics/finance/za-shcho-borolis-yak-verhovna-rada-posilit-kontrabandu-12489294.html>
 148. Степурок Н. Гравець в Crusader Kings III зробив шантаж ЛГБТ-персонажів з Візантії центром економіки – [Електронний ресурс] «УНІАН». / 2023 – Режим доступу: <https://www.unian.ua/games/igrok-v-crusader-kings-iii-sdelal-shantazh-lgbt-personazhey-iz-vizantii-centrom-ekonomiki-12235959.html>
 149. Стратонова Н. "Краду в себе час, щоб зробити потіху": кравчиня з Рівненщини виготовляє новорічних гномів та оленів //Стратонова Н., Струс В. – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2022 – Режим доступу: <https://suspilne.media/194992-kradu-v-sebe-cas-sob-zrobiti-potihu-kravcina-z-rivnensini-vigotovlae-novorichnih-gnomiv-ta-oleniv/>

150. Сулима В. Арнольд Шварценеггер відверто зізнався, як вперше розповів ексдружині про зраду та позашлюбного сина – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/glamur/arnold-shvarcenegger-vidverto-ziznavsya-yak-vpershe-rozpoviv-eksdruzhini-pro-zradu-ta-pozashlyubnogo-sina-2344006.html>
151. Сулима В. Мадонна та її молоді коханці: один був молодший за співачку на 35 років, а інший – на 41 – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/glamur/madonna-ta-yiyi-molodi-kohanci-odin-buv-molodshiy-za-spivachku-na-35-rokiv-a-inshiy-na-41-2278531.html>
152. Суспільне Культура. "Після нашої перемоги це буде ще потужніше": переможці "Книги року BBC 2023" про українську літературу – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://suspilne.media/culture/639752-pisla-nasoi-peremogi-ce-bude-se-potuznise-peremozci-knigi-roku-bbc-pro-ukrainsku-literaturu/>
153. Суспільне. "Медикам нити не можна. В окопах ще гірше" — історії лікарів Донбасу – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://suspilne.media/248340-medikam-niti-ne-mozna-v-okopah-se-girse-istorii-likariv-donbasu/>
154. У поліції розповіли подробиці вбивства письменника Вакуленка і ще трьох цивільних в Ізюмі – [Електронний ресурс] / «Радіо Свобода». 2023 – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-vakulenko-vbyvstvo-pysmennyk-rosiya/32698624.html>
155. Українські жінки замінюють у шахтах чоловіків, які пішли на фронт: фоторепортаж із-під землі – [Електронний ресурс] / «Радіо Свобода». 2023 – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/ukrayina-vuhilni-shakhty-zhinky-viyna/32695783.html>
156. Ферлонг Р. «Ні» для України – це було б катастрофічно для ЄС: інтерв'ю із президенткою Грузії – [Електронний ресурс] / «Радіо Свобода». 2023 – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/intervyu-z-prezydentkoyu-hruziyi/32728958.html>

157. Хлюдзинський В. Не падіння метеора: вчені озвучили нову версію загибелі динозаврів – [Електронний ресурс] / «УНІАН». 2023 – Режим доступу: <https://www.unian.ua/curiosities/ne-padinnya-meteora-vcheni-ozvuchili-novu-versiyu-zagibeli-dinozavriv-12480105.html>
158. Хмельницька В. Французька розкіш: 6 елегантних базових речей парижанок, які мають бути в гардеробі кожної жінки – [Електронний ресурс] / «ТСН». 2023 – Режим доступу: <https://tsn.ua/other/stilno-i-rozkishno-6-elegantnih-bazovih-rechey-yaki-nosyat-usi-parizhanki-2464291.html>
159. Черновол К. Астронавти з МКС відшукали помідор, який загубили в космосі ще вісім місяців тому – [Електронний ресурс] / «УНІАН». 2023 – Режим доступу: <https://www.unian.ua/science/astronavti-z-mks-vidshukali-pomidor-yakiy-zagubili-v-kosmosi-shche-visim-misyaciv-tomu-12477930.html>
160. Швагер В. Феміністки про війну: чим займаються і як живуть українські феміністки під час війни – [Електронний ресурс] / «Феміністична Майстерня». 2023 – Режим доступу: <https://femwork.org/blog/feministky-pro-viinu-tezy/>
161. Шевчук Б. Дикі лисиці на вулицях Луцька: чи є небезпека та що кажуть в міськраді – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://suspilne.media/601965-diki-lisici-na-vulicah-lucka-ci-e-nebezpeka-ta-so-kazut-v-miskradi/>
162. Шилова А. Найдорожчий український фільм та масштабний екшн — чи виправдав "Довбуш" очікування глядачів? (рецензія) – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://suspilne.media/culture/565481-najdorozcij-ukrainskij-film-ta-masstabnij-eksn-ci-vipravdav-dovbus-ocikuvanna-gladaciv-recenzia/>
163. Шилова А. Чим відзначився 2023 рік у кіно та яким воно буде у 2024-му: що кажуть режисери, актори та продюсери – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу:

<https://suspilne.media/culture/638398-cim-vidznacivsa-2023-rik-u-kino-ta-akim-vono-bude-u-2024-mu-so-kazut-reziseri-aktori-ta-produseri/>

164. Шурхало Д. 770-річчя коронації Данила: як галицько-волинський князь став королем Русі – [Електронний ресурс] / «Радіо Свобода». 2023 – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/istorychna-svoboda-770-richchya-koronatsiyi-danyla/32635035.html>
165. Яковленко К. Лист до святого Миколая: колонка Катерини Яковленко про очікування та надію – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://suspilne.media/culture/632522-list-do-svatogo-mikolaa-kolonka-katerini-akovlenko-pro-ocikuvanna-ta-nadiu/>
166. Яковленко К. Українська література потребує перекладу: інтерв'ю з Ніною Мюррей – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://suspilne.media/culture/638586-ukrainska-literatura-potrebue-perekladu-intervu-z-ninou-murrej/>
167. Янко М. "Дружина стала моєю правою рукою". У Львові до протезування готується 48-річний борець – [Електронний ресурс] / «Суспільне Новини». 2023 – Режим доступу: <https://suspilne.media/631432-druzina-stala-moeu-pravou-rukou-u-lvovi-do-protezuвання-gotuetsa-48-ricnij-boec/>

**ПРИКЛАДИ ПЕРЕКЛАДУ ГЕНДЕРНО МАРКОВАНОЇ ЛЕКСИКИ У
ТЕКСТАХ УКРАЇНОМОВНОГО МЕДІАДИСКУРСУ АНГЛІЙСЬКОЮ
МОВОЮ**

1. Обидва чоловіки говорили про подібні дистопічні загрози, які представляє ШІ, наприклад, про те, що терористи розробляють біологічну зброю або що людство взагалі втрачає контроль над технологіями. [77]	Both men spoke of similar dystopian threats posed by AI, such as terrorists developing biological weapons or humanity losing control of technology altogether.
2. Росіянку запросили розповісти випускникам про свободу слова, однак студентство виступило проти, повідомляє Politico. [41]	Politico reports that a Russian woman was invited to speak to graduates about freedom of speech, but the students objected.
3. Але найбагатша людина в світі децю змінила свою тональність перед самітом з безпеки у Великобританії, висловивши свою незгоду з широкими заходами безпеки, оголошеними президентом США Джо Байденом на початку цього тижня. [77]	But the world's richest person has changed his tone somewhat ahead of a security summit in the UK, expressing his opposition to the extensive security measures announced by US President Joe Biden earlier this week.
4. Крім того, в соцмережах Meta незабаром з'являться незвичайні чат-боти з різними особистостями. [132]	In addition, Meta social networks will soon have unusual chatbots with different personas.
5. Зіткнувшись із нестачею персоналу, шахта вперше в своїй історії дозволила жінкам працювати під землею. [155]	Faced with a shortage of staff, the mine allowed women to work underground for the first time in its history.

6. Він став професором, очолював кафедру права, влаштовував семінари з прокурорами, поліціантами та адвокатами, а виявилось, що насправді його дипломи підроблені. [119]	He became a professor, headed a law department, organised seminars with prosecutors, police officers and lawyers, and it turned out that his diplomas were actually forged.
7. Автор Саймон Шустер у статті зазначав, що президент Зеленський категорично проти навіть тимчасового перемир'я, хоча анонімні співрозмовники нібито з оточення президента визнали, що Україні не досягти перемоги. [75]	The author Simon Shuster noted in the article that President Zelenskyy was categorically against even a temporary peace, although anonymous source allegedly from the president's entourage admitted that Ukraine would not achieve victory.
8. Український співак Артем Пивоваров повідомив, що став свідком теракту у столиці Ірландії Дубліні. [59]	Artem Pivovarov, Ukrainian singer, said he had witnessed a terrorist attack in the Irish capital Dublin.
9. Це, напевно, важкий день обстрілів, коли загинув перший побратим. [49]	It must have been a difficult day of shelling, when your first comrade died.
10. За даними ЗМІ, китайський лідер закликав Байдена не підтримувати незалежність Тайваню. [108]	According to media reports, the Chinese leader urged Biden not to support Taiwan's independence.
11. Слідство вважає, що вбили письменника 24 березня 2022 року. [154]	The investigators believe that the writer was killed on 24 March 2022.
12. "Це не тільки мої слова. Це	"These are not just my words. This is

думка усіх наших західних партнерів, військових моряків, очільників спецслужб", — сказав Малу́к. [103]	the opinion of all our Western partners, sailors, heads of special forces," Malyuk said.
13.Речник ПС пояснив, що у мережі заборонено публікували фото й відео, де видно локацію розміщення систем протиповітряної оборони. [56]	A spokesperson for the Ukrainian Armed Forces explained that it is forbidden to publish photos and videos showing the location of air defence systems online.
14.Один із засновників Microsoft, мільярдер Білл Гейтс вважає, що завдяки розвитку штучного інтелекту людство зрештою прийде до 3-денного робочого тижня. [134]	Bill Gates, one of the founders of Microsoft, billionaire, believes that thanks to the development of artificial intelligence, humanity will eventually come to a 3-day work week.
15.Хоча офіційно терміни релізу сама Capcom не оголошувала, раніше розробники говорили, що випустять якусь велику гру до кінця поточного фінансового року, який закінчується в квітні. [133]	Although Capcom has not officially announced the release dates, the developers have previously said that they will release a major game by the end of the current fiscal year, which ends in April.
16.Військовослужбовець ЗСУ Сергій розповів Суспільному, що тягнув на собі поранених разом зі Світланою. [116]	Serhii, a soldier of the Armed Forces of Ukraine, told Suspilne that he carried the wounded along with Svitlana.
17.Через два роки роман парочки добіг кінця. Подейкують, що молодий коханець пішов від	Two years later, the couple's romance came to an end. Rumour has it that the young lover left Madonna.

Мадонни. [151]	
18.У Токіо, Японія, державний службовець одружився з лялькою-копією відомої віртуальної японської співачки. [96]	In Tokyo, Japan, a civil servant married a doll replica of a famous Japanese virtual singer.
19.Оскільки виконавець ролі Ігона Спенглера Гарольд Реміс помер у 2014 році, у фільмі 2021 року його персонаж був присутній лише як привид, який наприкінці фільму покинув світ людей. [74]	Since Harold Ramis, the actor who played the role of Egon Spengler, died in 2014, his character was present in the 2021 film only as a ghost who left the human world at the end of the film.
20.Цього разу переможець визначився у двох сетах — італійський тандем у такому складі здобув свою другу "суху" перемогу поспіль. [126]	This time, the winner was chosen in two sets - the Italian tandem in this line-up won their second straight shutout victory.
21.Свій привітальний пост шоумен розповсюдив на офіційній сторінці в Instagram. [93]	The showman posted his greetings on his official Instagram page.
22.Зменшення застави для українського бізнесмена Ігоря Коломойського свідчить про те, що її розмір є завідомо непомірним. [44]	The reduction of bail for Ukrainian businessman Ihor Kolomoisky indicates that the amount of bail is deliberately excessive.
23.Чоловік був головним балетмейстером обласної філармонії. [49]	The man was the chief choreographer of the regional philharmonic.
24.А раз так, то з'явилася	And if so, it became possible to

можливість шантажувати різних графів, баронів, герцогинь тощо. [148]	blackmail different counts, barons, duchesses, etc.
25.Коли писав вірш, поет надихався місцевими краєвидами. [47]	While writing the poem, the poet was inspired by local landscapes.
26.Литва оголосила про виділення цього року два мільйони євро на ініціативу "Зерно з України". Про це у Twitter (X) написала литовська прем'єр-міністерка Інґріда Шимоніте, повідомляє "Європейська правда". [114]	Yevropeiska Pravda reports that Lithuanian Prime Minister Ingrida Šimonite wrote on Twitter (X) that Lithuania has announced the allocation of two million euros this year for the Grain from Ukraine initiative.
27.Законопроект про медичний канабіс: депутатка повідомила, на якому етапі легалізація [86]	Draft law on medical cannabis: Member of Parliament tells about the stage of legalisation
28.Інша журналістка Ірина Сампан поділилася, що в перші дні вторгнення хотіла зайнятися чимось більш практичним, ніж написання статей, тому доставляла з ЄС в Україну потрібні для фронту автомобілі. [160]	Another journalist, Iryna Sampan, said that in the first days of the invasion, she wanted to do something more practical than writing articles, so she delivered cars needed for the frontline from the EU to Ukraine.
29.Українська співачка KOLA відверто поділилася з прихильниками, що страждає на тривожність і розповіла про власні методи боротьби з нею.	The Ukrainian singer KOLA shared with her fans that she suffers from anxiety and told them about her own methods of dealing with it.

[60]	
30.Сара, редакторка відділу моди, офіційно розлучилася з Томом Паркер-Боулзом 2022 року, через чотири роки після їхнього розставання. [110]	Sarah, a fashion editor , officially divorced Thom Parker-Bowles in 2022, four years after their breakup.
31. Працівниця шахти перевіряє ліхтарі. [155]	A female mine worker checks the lanterns.
32.Марта Чумало, співзасновниця громадського центру «Жіночі перспективи» у Львові, ділиться тим, що на їхню організацію теж лягло багато нових зобов'язань через локацію, оскільки Львів став хабом для багатьох внутрішньо переміщених жінок і дітей з самого початку вторгнення. [160]	Marta Chumalo, co-founder of the Women's Perspectives community centre in Lviv, shares that their organisation has also taken on many new responsibilities due to its location, as Lviv has become a hub for many internally displaced women and children since the beginning of the invasion.
33."Разом ми веземо українське зерно у світ", - наголосила очільниця Єврокомісії. [89]	"Together, we are bringing Ukrainian grain to the world," the European Commissioner stressed.
34.Президент Франції Емманюель Макрон і його суперниця на виборах від ультраправих Марін Ле Пен 20 квітня провели теледебати напередодні президентських виборів у країні 24 квітня. [117]	On 20 April, French President Emmanuel Macron and his far-right rival Marine Le Pen held a televised debate ahead of the country's presidential election on 24 April.

35. <i>Письменниці, художниці, військові та меценатки незаслужено невідомі для більшості, нарешті відвойовують собі місце у вигляді табличок на будинках, а згодом, сподіваємось, і у наших серцях. [80]</i>	<i>Women writers, artists, soldiers, and philanthropists, undeservedly unknown to most people, are finally winning back their place in the form of signs on buildings, and later, we hope, in our hearts.</i>
36. <i>Кравчиня Інна Бірук витрачає до п'яти годин на те, щоб зшити іграшку різдвяного оленя. [149]</i>	<i>Inna Biruk, a seamstress, spends up to five hours sewing a Christmas reindeer toy.</i>
37. <i>І в цьому популярному серед різних людей серіалі багато історії загалом, світової, української, різних історичних постатей: і Ярослав Мудрий, і княгиня Ольга, і Сковорода. [140]</i>	<i>This show, which is popular among different people, contains a lot of history in general, world history, Ukrainian history, and various historical figures: Yaroslav the Wise, Princess Olga, and Skovoroda.</i>
38. <i>Херсонка Еліна Передерей займається вишивкою, шиттям і бісероплетінням. Це захопленням в неї давно, все це майстриня робить на замовлення. [48]</i>	<i>Elina Perederei from Kherson is passionate about embroidery, sewing and beading. She has been doing these things for a long time, and the craftswoman makes everything to order.</i>
39. <i>Омбудсман наголошує, що філологиня спричинила загрозу життю й безпеці хлопця. [144]</i>	<i>The Ombudsman emphasises that the philologist caused a threat to the boy's life and safety.</i>
40. <i>Не кожна лемкиня могла</i>	<i>Not every Lemkos could afford such a</i>

дозволити собі таку прикрасу, але бажали її усі. [113]	piece of jewellery, but everyone wanted it.
41. Поетеса вирішила подарувати дівчині книгу. [58]	The poetess decided to give the girl a book.
42.В один прекрасний день модне чуття Естелли привертає увагу шикарної і зарозумілої баронеси фон Хельман . [121]	One day, Estella's fashion sense attracts the attention of the gorgeous and arrogant Baroness von Helman.
43.До речі, собаки, яких ви бачите на фото, були взяті герцогинею Корнуольською з притулку Battersea, патронесою якого вона є. [138]	By the way, the dogs you see in the photo were adopted by the Duchess of Cornwall from the Battersea shelter, of which she is a patroness .
44.Як з'ясували прикордонники, цінна скрипка нібито не має власника, а в автобусі перебували лише два водії іноземці та стюардеса . [57]	As the border guards found out, the priceless violin allegedly had no owner, and there were only two foreign drivers and a stewardess on the bus.
45.У ньому висвітлюється період із 1997 по 2005 рік, зокрема загибель принцеси Діани. [83]	It covers the period from 1997 to 2005, including the death of Princess Diana.
46.Знаєте мам, бабусь чи знайомих жінок, які не вміють користуватись телефоном? Тоді реєструйте їх наші безкоштовний курс з цифрової грамотності для місцевих та жінок-ВПО . [45]	Do you know any mothers, grandmothers or women you know who don't know how to use a phone? Then sign them up for our free digital skills course for local and IDP women .
47.В мережі Інтернет	Information that the first Ukrainian

поширюється інформація про те, що нібито загинула перша українська жінка-пілот, талановитий винищувач Наталія Перакова. [127]	female pilot, a talented fighter pilot Nataliia Perakova, has allegedly been killed is being spread on the Internet.
48.До повномасштабного була успішною бізнес-леді, але все змінилося. [54]	She was a successful businesswoman before the full-scale invasion, but everything changed.
49.Військова медсестра Світлана представлена до державної нагороди Богдана Хмельницького 3-го ступеня. [116]	Military nurse Svitlana is nominated for the 3rd degree Order of Bohdan Khmelnytsky.
50."Няня завжди контролювала меню і стежила за тим, щоб вони їли збалансовану їжу, це включало не лише багато корисних овочів, а й знайомило їх із новими дорослими стравами", — згадує шефкухар. [111]	"The nanny always controlled the menu and made sure they got a balanced diet, which included lots of healthy vegetables, but also introduced them to new adult dishes," the chef recalls.
51.Зокрема, робітничі, до прикладу, манікюрниця, швачка, спеціальності у сфері інформаційних технологій – веб-дизайнер, програміст та багато інших. [50]	Specifically, workers such as nail technicians, seamstresses, and IT professionals such as web designers, developers, and many others.
52.Насправді, в Німеччині дуже велика потреба не тільки у робітниках чи покоївках, а й в	In fact, Germany has a great need not only for workers or maids, but also for engineers and IT specialists.

<i>інженерах, айтівцях. [136]</i>	
53.Колишню актора хвилювало це питання, тож сімейний психолог напряду запитав Шварценеггера, чи дійсно він біологічний батько сина їхньої економки. [150]	Actor's ex was concerned about this issue, so the family psychologist asked Schwarzenegger directly if he was really the biological father of their housekeeper's son.
54.Цивільні взагалі відірвані від того, що відбувається на фронті. Про це розповів в інтерв'ю Роману Бебеху на YouTube-каналі "Бомбардир" майор ЗСУ Максим Жорін, який у минулому був командиром полку "Азов", а зараз є заступником командира 3-ї окремої штурмової бригади. [125]	Maksym Zhorin, a major in the Ukrainian Armed Forces who used to be the commander of the Azov regiment and is now the deputy commander of the 3rd separate assault brigade, told Roman Bebekh on the Bombardier YouTube channel that civilians are generally disconnected from what is happening at the front.
55.Серед можливий сфер співпраці посол назвав відновлювані джерела енергії. [131]	The Ambassador mentioned renewable energy sources among the possible areas of cooperation.
56.До Праги з візитом прибув голова уряду Словаччини Роберт Фіцо. [64]	Robert Fico, the Prime Minister of Slovakia, arrived in Prague for a visit.
57.Старший лейтенант медичної служби Олександр Рогов має кумедний позивний – Шурупчик. [61]	Oleksandr Rogov, a senior lieutenant in the medical service, has a funny call sign - Shurupchik.
58.У нас в музеї є зал, який розповідає про виникнення	There is a hall in our museum that tells the story of the origin of our town - the

нашого міста — перші жителі були будівники залізниці та шахтарі . [128]	first residents were railway builders and miners .
59. Мовознавець зазначив, що в Національному класифікаторі професій України є 8831 назва. [42]	The linguist noted that there are 8831 titles in the National Classification of Professions of Ukraine.
60.Вона звернулася до президента Володимира Зеленського, головнокомандувача ЗСУ Валерія Залужного та міністра оборони Рустема Умерова. [76]	She appealed to President Volodymyr Zelenskyi, Commander-in-Chief of the Armed Forces Valerii Zaluzhnyi and Defence Minister Rustem Umierov.
61. Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан, схоже, збирається зірвати рішення про відкриття переговорів про вступ України до Європейського Союзу, які мають відбутися на Європейській Раді пізніше цього місяця. [93]	Hungarian Prime Minister Viktor Orban seems set to derail the decision to open Ukraine's accession negotiations with the European Union, which are expected to take place at the European Council later this month.
62.Поранених привіз ротний медик з позивним Рамзес. [87]	The wounded were brought by a company medic with the call sign Ramses.
63.Потрібні токарі, фрезерувальники, зварювальники, електрики та купа інших фахівців. [85]	We need turners, milling operators, welders, electricians and a host of other specialists.
64. Ніна – аферистка з дипломом мистецтвознавиці. [130]	Nina is a con woman with a degree in art history.

65. <i>Породіля та немовля</i> <i>почуваються добре. [46]</i>	The birthing woman and the baby are doing well.
66. <i>"Юля стала моєю правою рукою. Спершу було складно в побуті. Вона допомогла адаптуватися і прийняти травму", – розповідає</i> військовослужбовець. [167]	"Yulia became my right hand. At first it was difficult in everyday life. She helped me adapt and accept my injury," says a member of the armed forces.
67. <i>Доповнила вечірній образ</i> красуня <i>легкою напівпрозорою накидкою з пір'ям, яскравим макіяжем, довгим сріблястим манікюром та зачіскою з розпущеним волоссям. [91]</i>	The beautiful woman complemented the evening look with a light translucent cape with feathers, bright make-up, long silver manicure and a hairstyle with loose hair..
68. <i>Студентка-філологиня брала активну участь в усіх подіях Майдану. [95]</i>	The female philology student took an active part in all the events of Euromaidan.
69. <i>Образ голлівудська красуня</i> <i>завершила улюбленою сумкою від Hermes та склянкою для води, які для неї виготовляють на індивідуальне замовлення вже багато років. [92]</i>	The Hollywood diva completed the look with her favourite Hermes bag and water glass, which have been custom-made for her for many years..
70. <i>Єдине, що у нас в державних органах взагалі немає розуміння, що</i> військовому <i>потрібні належна підтримка, належне лікування й реабілітація. [122]</i>	The only thing is that we have no understanding in the state authorities that the armed forces need proper support, proper treatment and rehabilitation.
71. <i>Традиційно в це торжество</i> співробітники <i>аптек</i>	Traditionally, pharmacy technicians have organised corporate parties and

влаштовували корпоративи і отримували грамоти. [139]	received certificates on this occasion.
72.Деякі таблоїди стверджують, що в знаменитість поцілив мобільний телефон, однак що це було - достеменно невідомо. [101]	Some tabloids claim that the actress was hit by a mobile phone, however, it is not known exactly what it was.
73.Деякі стародавні автори стверджували, що після смерті Олександра один з його старших генералів, Пердікка, отримав від особистого секретаря імператора плани, які включали завоювання частини Італії. [104]	Some ancient authors claimed that after Alexander's death, one of his senior generals, Perdicca, received plans from the emperor's personal assistant , which included the conquest of part of Italy.
74.Мовознавиця та ексдепутатка Ірина Фаріон ніяк не вгамується і продовжує свої "мовні війни". [76]	Iryna Farion, the linguist and former Member of Parliament has not calmed down and continues her "language wars".
75.В Україні я вела звичайне життя пересічної громадянки. [52]	I led an ordinary life as an average citizen in Ukraine.
76.Так, стала асистенткою чеських вчителів, щоб допомагати українським дітям з мовою. [52]	So, I became an assistant to Czech teachers to help Ukrainian children with the language.
77.Дніпрянка Людмила Белосвіткова у минулому – медик, зараз – пенсіонерка й волонтерка. [141]	Liudmyla Bielosvietova, a former doctor from Dnipro, is now a pensioner and volunteer .
78.На думку його адвокатки, хлопця можуть мобілізувати і	According to his lawyer , the boy may be mobilised and sent to war against

відправити на війну проти України – щойно йому виповниться 18. [145]	Ukraine as soon as he turns 18.
79.Так, один користувач соціальних мереж назвався російським солдатом, який перебуває на окупованій частині Херсонської області. [143]	For example, one social media user introduced himself as a Russian soldier in the occupied part of the Kherson region.
80.Марія Склодовська-Кюрі (1867 – 1934), перша жінка-Нобелівський лауреат, співвідкривачка радію та полонію. [123]	Marie Skłodowska-Curie (1867-1934), the first woman Nobel Prize winner, co-discoverer of radium and polonium.
81.Соня Делоне (1885–1979) – перша жінка-художниця, удостоєна прижиттєвої персональної виставки в Луврі. [123]	Sonia Delaunay (1885-1979) was the first woman artist to be honoured with a lifetime solo exhibition at the Louvre.
82.Калєб згадав, що більшість його колег не знали, що він трансгендерний чоловік, доки він не повідомив, що вагітний. [100]	Caleb recalled that most of his colleagues did not know he was a transgender man until he announced that he was pregnant.
83.Вже не один сезон поспіль така спідниця залишається серед трендів, тому паризькі пані не оминули її своєю увагою. [158]	This skirt has been among the trends for several seasons in a row, so the ladies of Paris have not ignored it.
84.Президент України Володимир Зеленський 8 грудня присвоїв	On 8 December, Volodymyr Zelenskyy, the President of Ukraine,

державні нагороди поліцейським з Черкащини, які загинули на Херсонщині. [88]	awarded state honours to police officers from Cherkasy region who died in Kherson region.
85.На моє запитання, чи не збираються вони повернутися в Україну, бізнесвумен відповіла, що те, що відбувається в Україні, їй не подобається, і має на увазі вона зовсім не війну, а політику. [53]	When I asked her if they were going to return to Ukraine, the businesswoman replied that she did not like what was happening in Ukraine, and she was not talking about the war, but about politics.
86.Перша леді розповіла в одному з інтерв'ю, що окрім перемоги України у війні, син та донька "чекають, коли війна відпустить їхнього тата". [112]	The First Lady said in an interview that, in addition to Ukraine's victory in the war, her son and daughter are "waiting for the war to free their dad".
87.Про зникнення помідора Френк Рубіо вперше розповів у вересні 2023 року. Астронавт шукав його кілька годин. [159]	Frank Rubio first reported the tomato's disappearance in September 2023. The astronaut had been looking for it for several hours.
88.Як зазначили британські аналітики, після цього інциденту російські « мілблогери » закликали командувача групи військ "Дніпро" генерал-полковника Михайла Теплінського подати у відставку. [65]	As noted by British analysts, after the incident, Russian " milbloggers " called on the commander of the Dnipro military group, Colonel-General Mikhail Teplinsky, to resign.
89.Допомагав літнім людям, розносив їм ліки і продукти, які	He helped the elderly, delivered medicines and food to them, which his

передавала через ворожі блокпости його вчителька . [55]	teacher sent through enemy checkpoints.
90.Моя лікарка-реабілітолог випробовувала на мені різні методи. [137]	My rehabilitation therapist tried different methods on me.
91.Американська співачка Бейонсе випустила новий трек з нагоди виходу у прокат свого фільму "Відродження: Фільм Бейонсе" (<i>Renaissance: A Film by Beyoncé</i>). [62]	American singer Beyoncé has released a new track to celebrate the release of her film <i>Renaissance: A Film by Beyoncé</i> .
92.Стрічка розповідає про колишню військову США та перекладачку Агентства національної безпеки Реаліті Віннер. [73]	The film tells the story of former US military officer and National Security Agency interpreter Reality Winner.
93. Глядачка запитала його, як правильно назвати партнера балерини. [42]	A spectator asked him how to name a ballerina's partner.
94.Дебютна фентезійна трилогія американської письменниці китайського походження Ребекки Кван "Макова війна" здобула шалену популярність серед читачів всього світу. [129]	The Poppy War, the debut fantasy trilogy by American writer of Chinese origin Rebecca Kuang, has gained immense popularity among readers around the world.
95. Бердянка відкрила кав'ярню, залучивши грант на розвиток бізнесу від держави. [115]	The woman from Berdiansk opened the coffee shop with a business development grant from the state.
96. Президентка Грузії Саломе Зурабішвілі попередила, що якщо	Georgian President Salome Zourabichvili has warned that if the

на саміт Європейського союзу цього тижня не надасть її країні статус країни-кандидата на членство, то це матиме «дуже погані» наслідки. [156]	European Union does not grant her country the status of a candidate country at this week's summit, there will be "very bad" consequences.
97.Потім друг підказав мені, що поруч є бомбосховище, тож я почала збиратися туди. [105]	Then a friend told me that there was a bomb shelter nearby, so I started going there.
98.Фінська письменниця шведського походження увійшла в історію як творчиня мумі-тролів. [84]	The Finnish writer of Swedish descent went down in history as the creator of the Moomins.
99.За словами мисткині , вона "навчилася малювати раніше, ніж ходити". [84]	According to the artist , she "learnt to paint before she could walk".
100. Мільйонерка їздила на громадському транспорті, сама відповідала на листи шанувальників та купляла продукти у звичайному супермаркеті біля свого будинку. [84]	The millionaire used public transport, answered fan letters herself, and bought groceries at a regular supermarket near her home.
101. Керівник ансамблю помітив постійного відвідувача і запропонував заспівати пісню на вибір. [106]	The leader of the collective noticed the regular visitor and offered to sing a song of his choice.
102. Записи починаються 1 листопада 1883 року, коли авторці 19, а закінчуються 19	The entries begin on 1 November 1883, when the author was 19, and end on 19 November 1891, when she was 27.

листопада 1891-го, коли їй 27. [142]	
103. Серед них є студенти, музиканти, викладачі, конюхи і навіть священник. [142]	There were students, musicians, teachers, grooms and even a priest .
104. Родина жила неподалік Бостона, Сем був дрібним підприємцем, оптовим постачальником перукарських товарів. [107]	The family lived near Boston, and Sam was a small entrepreneur, a wholesale supplier of hairdressing products.
105. Одним із них був капельмейстер Фріц Райнер, угорський єврей за походженням. [107]	One of them was the bandmaster Fritz Rainer, a Hungarian Jewish man.
106. За ці два роки зацікавленість до неї виросла, стало більше студентів , які обирають її як іноземну. [166]	Over the past two years, interest in this language has grown, with more students choosing it as a foreign language.
107. Я просто уявляю, це величезний обсяг роботи для перекладача. [166]	I can just imagine how enormous the amount of work it takes for a translator .
108. Коли я вперше читала цей роман, я читала його вже маючи досвід перекладачки та через цю оптику, я бачила, наскільки він є складним та багатограним — і це, звісно, потребує зусиль та роботи. [166]	When I read this novel for the first time, I read it already having experience as a translator , and through this angle, I saw how complex and multifaceted it was - and this, of course, requires effort and work.

109. На щастя, доктор Токарський є спеціалістом зі Стуса, він дуже добре знає його біографію та творчість. [166]	Fortunately, Dr Tokarskyi is an expert on Stus, and he knows his biography and work very well.
110. Потім квиток знайшов Майк Тіві: затаєний геймер та маленький геній зміг вирахувати, в якій саме плитці він схований. [81]	Then Mike Teavee found the ticket: an avid gamer and a little genius , he was able to figure out which bar it was hidden in.
111. Однак і це геть не збентежило містера Вонку. [81]	However, this didn't bother Mr Wonka at all.
112. Коли шоколатьє разом із хлопчиком та дідусем Джо летіли на чарівному ліфті до домівки Бакетів, пристрій приземлився прямісінько на дах хиткої оселі. [81]	When the chocolatier with boy and his grandfather Joe were riding the magic lift to the Bucketts' house, the vehicle landed directly on the roof of the rickety house.
113. Лікарка-інфекціоністка, професорка Ольга Голубовська розповіла, що в Україні коронавірус нікуди не подівся. [51]	Olha Holubovska, an infectious disease doctor and professor , said that the coronavirus has not disappeared in Ukraine.
114. "Допоміжний персонал , такий як я, тут, щоб забезпечити безперебійну роботу всіх об'єктів та операцій". [98]	"Support staff like me are here to ensure that all facilities and operations run smoothly."
115. Одна з головних дослідниць, докторка Мелісса	One of the main researchers, Dr Melissa Hawkins of the Smithsonian Museum of

Гокінс зі Смітсонівського національного музею природної історії (SMNH), розповіла, що це відкриття показало "дивовижне" розмаїття життя на нашій планеті, яке ще належить розкрити. [97]	Natural History (SMNH), said the discovery showed the "amazing" diversity of life on our planet, which has yet to be discovered.
116. Дослідники зібрали достатньо генетичного матеріалу від трьох інших видів, які раніше були віднесені до підвидів, щоб виявити їхні біологічні відмінності. [97]	The researchers collected enough genetic material from three other species that had previously been classified as subspecies to identify their biological differences.
117. Отже жителі, ймовірно, покинули місто у якийсь момент на тлі "зростаючої невпевненості" щодо безпечності регіону. [102]	Thus, residents probably left the city at some point due to "growing uncertainty" about the region's security.
118. "Це було останнє вимирання, але вони не були в хорошому стані до моменту падіння метеорита", - зазначив співавтор дослідження, геохімік з Університету Макгілла Дон Бейкер. [157]	"This was the last extinction, but they were not in good condition before the meteorite hit," said study co-author Don Baker, a geochemist at McGill University.
119. "У нас є електронне спостереження, особисте спостереження... І, нарешті, спостереження гусаками, які	"We have electronic surveillance, personal surveillance... And, finally, surveillance by geese, which have replaced dogs," said Marcos Roberto de

замінили собак", - сказав директор в'язниці Маркос Роберто де Соуза. [99]	Souza, the prison's superintendent .
120. Історія про те, як на очах створюється локальна ініціатива з простих людей: жінок-ВПО, які живуть у львівському прихистку, жінки-водійки таксі, пасажирів таксі та ветеранів в реабілітаційному центрі. [120]	The story of how a local initiative is being created from ordinary people: women IDPs living in a Lviv shelter, female taxi drivers , taxi passengers and veterans in a rehabilitation centre.
121. Все починається з таксі, яким керує водійка Надя. [120]	It all starts with a taxi that Nadia, the driver , runs.
122. Через короткий час з'являється ще один благодійник. [120]	A while later, another philanthropist appears.
123. А деякі з мешканок раз на тиждень готують смачну домашню їжу для ветеранів реабілітаційного центру «Галичина». [120]	And some of the residents prepare delicious home-cooked meals once a week for veterans of the Halychyna rehabilitation centre.
124. Така проблема виникла у сербського князя. [164]	A Serbian knyaz had a similar problem.
125. Але все-таки з того скандалу вийшли, і сербський правитель носив титул короля. [164]	However, the scandal was resolved, and the Serbian governor held the title of king .

126. <i>І таке враження, що хан Батий до цього ставився досить спокійно. [164]</i>	And it seems that Batu Khan was quite calm about it.
127. <i>За словами Генсека ООН, це єдиний спосіб зупинити глобальне потепління і "врятувати палаючу планету". [63]</i>	According to the UN Secretary-General , this is the only way to stop global warming and "save the burning planet".
128. <i>Це спонукало дослідника Флоу Фоксона з фірми з аналізу даних Pinney Associates проаналізувати, чи можуть справді люди плутати зі сніговою людиною якусь іншу тварину. [43]</i>	This prompted researcher Flow Foxon of data analytics firm Pinney Associates to analyse whether people might actually be confusing Bigfoot with some other animal.
129. <i>Але він не просить новий поїзд чи залізничні колії, він просить, щоб його тато повернувся додому, він у нього — захисник. [165]</i>	But he's not asking for a new train or railway tracks, he's asking for his dad to come home, he's his protector .
130. <i>Українські продюсери отримали приз Європейської кіноакадемії, Спеціальний приз Української кіноакадемії. [163]</i>	Ukrainian producers received the European Film Academy Award and the Special Prize of the Ukrainian Film Academy.
131. <i>Для того щоб зробити копродукційний проєкт на українську тематику з українським режисером, знятий в Україні, треба мати</i>	In order to make a co-production project on a Ukrainian theme with a Ukrainian director , filmed in Ukraine, you need to have at least some Ukrainian funding.

принаймні якусь частину українських коштів. [163]	
132. Продюсерка Дар'я Бассель (програмна координаторка Docudays UA, засновниця продакшн-компанії Moon Man) зазначає, що повномасштабне вторгнення не зупинило кіновиробництво, але суттєво змістило акценти. [163]	Producer Darya Bassel (Docudays UA programme coordinator, founder of the Moon Man production company) notes that the full-scale invasion did not stop film production, but it significantly shifted the focus.
133. Багато кіномитців мобілізувалося, багато, я думаю, мобілізується ось зараз, скоро. [163]	A lot of filmmakers have mobilised, and I think a lot of them will mobilise now, soon.
134. З іншого боку, війна відкинула нас назад у впливі громадянського суспільства на ухвалення важливих державних рішень, тому що все немовби «на на часі». [163]	On the other hand, the war has set us back in terms of civil society's influence on important state decisions, as everything seems to be "on the table".
135. Так само є актори вільні — фрилансери, умовно кажучи, — які ходять від театру до театру і працюють у різних проєктах. [163]	There are also independent actors - freelancers, for example - who go from theatre to theatre and work in different projects.
136. І працювати над таким проєктом має високий клас професіоналів. [163]	And a high class of professionals should work on such a project.

137. На думку Малковича розповідати дітям про історичних постатей потрібно, оскільки дуже багато з них нині вимушено опинилися за кордоном. [152]	According to Malkovych, it is necessary to teach children about historical figures , as many of them are now forced to live abroad.
138. Її бойфренда Кена на екрані втілює Раян Гослінг. [68]	Her boyfriend Ken was represented on screen by Ryan Gosling.
139. Фільм став найкасовішою кінострічкою з жінкою в режисерському кріслі . [68]	The film became the highest-grossing film with a female director .
140. Енергію Різдва не зупинити: історикиня Стефанія Демчук про новорічні традиції. [94]	The energy of Christmas is unstoppable: historian Stefaniia Demchuk about New Year's traditions.
141. Перше, що вплинуло на цю інтерпретацію — це саме Миколай як покровитель дітей. [94]	The first thing that influenced this interpretation was St Nicholas as the patron of children.
142. З XIII століття у Франції черниці вже дарували подарунки дітям-сиротам . [94]	Since XIII century in France, nuns have been giving gifts to orphans .
143. Друга історія про хлопчиків, яких зарубав м'ясник чи шинкар і засолив у бочках [94]	The second story is about boys who were killed by a butcher or a tavern keeper and salted in barrels.
144. Головним героєм , певна річ, є Олекса Довбуш — молодий гуцул , який постає проти польських панів та прагне	The protagonist , of course, is Oleksa Dovbush, a young hutsul who stands up to the Polish lords and seeks revenge for the murder of his parents.

помститися їм за вбивство батьків. [162]	
145. Вона — кохана Олекси Довбуша, і це, власне, все, що про неї можна сказати. [162]	She is the beloved of Oleksa Dovbush, and that is all that can be said about her.
146. Прикро, що її сюжетна функція обмежується застарілими для жіночих персонажів штампами — та, що надихає, або та, яку треба рятувати. [162]	Unfortunately, her plot function is limited to the outdated clichés for female characters - the one who inspires or the one who needs to be rescued.
147. «Ми подивилися на супутникові фото, і це один із тих рідкісних випадків, коли реально можна було зафіксувати мародерство», – розповіла дослідниця Генсен. [118]	"We looked at satellite photos, and this is one of those rare cases where looting could actually be recorded," said researcher Hansen.
148. Стипендіантка Смітсонівського Інституту знову показує сателітні фото. [118]	Smithsonian Institution scholar shows satellite photos again.
149. Щодо наративів, які могли б спрацювати для ефективної комунікації України з європейськими країнами, то українська сторона покладається на істориків та філософів , каже вона. [66]	As for the narratives that could work for effective communication between Ukraine and European countries, she says the Ukrainian side relies on historians and philosophers .

150. <i>Експертка</i> сподівається, що Україна з європейської «периферії» може стати «територією інновацій». [66]	<i>The expert</i> hopes that Ukraine can become a "territory of innovation" from the European "periphery".
151. Вона також розповіла, що почула у Франції побоювання, зокрема, їхніх фермерів , а також політиків . [66]	She also said that she had heard concerns in France, especially from their farmers and politicians .
152. За словами консультанта компанії з морської безпеки MAST, морські патрулі Сомалі у цьому регіоні нечисленні, а на суші пірати почуваються у повній безпеці. [79]	According to a consultant from the maritime security company MAST, Somali maritime patrols in the region are few and far between, and pirates feel completely safe on land.
153. Стало відомо, що хакери атакували понад 6 тисяч комп'ютерів та видалили більше ніж 50 ТБ даних. [38]	It was reported that hackers attacked more than 6,000 computers and deleted more than 50 TB of data.
154. Також джерело надає скріни переписки у чаті співробітників в Телеграм-каналі. [38]	The source also provides screenshots of the employees' chat in the Telegram channel.
155. Американка Деббі Геддес спіймала рибу з двома ротами, і фото її улову стало вірусним у соціальних мережах. [39]	American woman , Debbie Geddes caught a fish with two mouths, and a photo of her catch went viral on social media.
156. Уряд прагнув прийняти закон до Різдва, але чиновники	The government was aiming to pass the law by Christmas, but officials said the vote could be pushed back to January.

заявили, що голосування може зрушити на січень. [67]	
157. Тобто не зрозуміло, хто повинен був бути обвинуваченим у вчиненні злочину – керівник підприємства, декларант, митний брокер, перевізник тощо. [147]	In other words, it is not clear who should have been accused of committing the crime - the head of the company, the declarant, the customs broker, the carrier, etc.
158. "Досудовим розслідуванням мають займатися митні органи у статусі органу досудового слідства", — зазначає експерт. [147]	"The pre-trial investigation should be carried out by the customs authorities in the status of a pre-trial investigation body," the expert notes.
159. <i>І митник на свій розсуд може зменшити вам базу оподаткування, або збільшити.</i> [147]	And the customs officer , at his/her discretion, may reduce your tax base or increase it.
160. <i>Наші конкуренти, схоже, вважають, що ризиків немає і сподіваються стати лідерами ринку, щоб потім було простіше привертати інвестиції.</i> [135]	Our competitors seem to believe that there are no risks and hope to become market leaders so that it will be easier to attract investment.
161. <i>Це ідеально для інтровертів, які не в захваті від спілкування з фармацевтом.</i> [135]	This is ideal for introverts who are not keen on talking to a pharmacist.
162. <i>Наприклад, по закону, відповідальність за продаж несе</i>	For example, according to the law, the pharmacist himself is responsible for the

не конкретна аптека і навіть не юрособа , а сам фармацевт. [135]	sale, not a specific pharmacy or even a legal entity .
163. Тепер вона може експортувати в країни, де знаходяться власники патентів . [146]	It can now export to countries where patent holders are located.
164. Посол США в Японії Рам Емануель назвав це "історичним рішенням" і "визначним прикладом спільної прихильності Японії стримуванню". [146]	US Ambassador to Japan Rahm Emanuel called it a "historic decision" and "a remarkable example of Japan's shared commitment to deterrence".
165. Екологиня каже: за статистикою ветеринарів, набагато частіше сказ зустрічається у котів і собак, ніж у лисиць. [161]	The ecologist says that according to veterinary statistics, rabies is much more prevalent among cats and dogs than foxes.
166. Тому, говорить начальниця відділу екології міськради, ніхто їх не буде ні відстрілювати, ні виловлювати. [161]	Therefore, according to the head of the ecology department of the city council, no one will shoot or catch them.
167. Інтерн-хірург другого року Дмитро навчається і працює у Києві у відділі медицини катастроф. [153]	Dmytro, a second-year surgical intern , is studying and working in Kyiv in the Emergency Medicine Department.
168. А далі пацієнт їде в інше місто, де йому надають вже більш спеціалізовану медичну допомогу. [153]	And then the patient goes to another city, where they receive more specialised medical care.

169. Дмитро згадує, що найпершим його "важким" був священник з мінно-вибуховою травмою. [153]	Dmytro recalls that his first difficult case was a priest with a minefield injury.
170. Тепер тут працює п'ять хірургів, стільки ж травматологів і три анестезіологи. [153]	Now there are five surgeons, the same number of traumatologists and three anaesthetists.
171. Медперсонал лікарні, каже Дмитро, зараз живе, як сім'я, — у стресових умовах швидко зріднюєшся з колегами. [153]	Dmytro says that the hospital staff now lives like a family - under stressful conditions, you quickly become close to your colleagues.
172. Має освіту фельдшера, вчиться в медичному інституті на стоматолога. [153]	He has a degree in paramedicine and is studying to become a dentist at a medical institute.
173. Часто це літні люди, які не виїжджають, бо в них тут дімівка. [153]	These are often elderly people who do not leave because they have a home here.
174. Дмитро Бондар — завідувач травматологічним відділенням Бахмутської лікарні — говорить, що для нього війна почалася у 2014 році і триває досі. [153]	Dmytro Bondar, head of the trauma department at Bakhmut Hospital, says that for him, the war began in 2014 and continues to this day.
175. Проблеми працевлаштування особливо відчують українки з маленькими дітьми, які	Ukrainian women with young children, who make up about 70 per cent of refugees in Germany, face particular employment problems.

становлять близько 70% біженців у ФРН [40].	
176. В Україні вона здобула дві вищі освіти та більш як 10 років працювала бухгалтером [40].	She received two degrees in Ukraine and worked as an accountant for more than 10 years.
177. Але все, що мені запропонували – мити підлогу або працювати прибиральницею в перукарні [40]	But all I was offered was to wash the floor or work as a cleaner in a hairdressing salon.
178. Моя консультантка в Jobcenter порадила мені відкрити портал з вакансіями, якщо я не хочу, щоб мене направляли на будь-яку роботу [40]	My consultant at the Jobcenter advised me to open a website with vacancies if I don't want to be referred to any job.
179. 32-річна модель, як звичайно, вийшла на прогулянку зі своїм собакою Коломбо і була помічена папараці у Вест-Віллідж. [109]	The 32-year-old model, as usual, went for a walk with her dog Colombo and was spotted by the paparazzi in the West Village.
180. Чарівна німецька блогерка, модель та інфлюенсерка Леоні Ганне неодноразово носила одяг українських брендів, висловлювала нашому народу свою щирі підтримку та співчуття. [90]	The charming German blogger, model and influencer Leonie Hanne has often worn clothes from Ukrainian brands and expressed her sincere support and condolences to our people.

181. <i>Акторка</i> позувала для видання <i>Glamour</i> у сукні від українського бренду <i>Bevza</i>. [90]	<i>The actress</i> posed for <i>Glamour</i> in a dress from the Ukrainian brand <i>Bevza</i>.
182. Однією з найгучніших появ зірок в українських брендах була, звичайно ж, мінісукня американської суперзірки Бейонсе від бренду <i>Frolov</i>, в якій вона виступила на концерті в Дубаї [90].	One of the most high-profile visits of stars in Ukrainian brands was, of course, the mini-dress of American superstar <i>Beyoncé</i> by <i>Frolov</i>, which she wore at a concert in Dubai.
183. 50-річна супермодель викликала фурор своєю появою на світському заході <i>Baby2Baby</i>, оскільки одягла незвичайну чорну сукню від української модельєрки <i>Лесі Верлінг'єрі</i> [90].	The 50-year-old supermodel made a splash with her appearance at the <i>Baby2Baby</i> social event, wearing an unusual black dress by Ukrainian fashion designer <i>Lessja Verlingieri</i>.
184. <i>Беатріче Венеці</i>, диригентка і музична радниця міністра, додала, що внесення до списку ЮНЕСКО "змушує нас пишатися як оперну спільноту і як італійців — ця жива форма мистецтва є фундаментальним стовпом нашої культури" [69].	<i>Beatrice Venezi</i>, conductor and music adviser to the Minister, added that the UNESCO listing "makes us proud as an opera community and as Italians - this living art form is a fundamental pillar of our culture".
185. Видання <i>New York Times</i> звернулася до економістів та людей, причетних до фільму, щоб знайти відповідь на це питання [72].	The <i>New York Times</i> turned to economists and people involved in the film to find an answer to this question.

186. На початку фільму один із грабіжників — Гаррі (Джо Пеші) — розповідає своєму товаришеві Марву (Деніел Стерн), що будинок Маккалістерів — їхня головна ціль, оскільки там, імовірно, може бути багато "першокласних товарів" та "цінні папери" [72].	At the beginning of the film, one of the robbers, Harry (Joe Pesci), tells his companion Marv (Daniel Stern) that the McCallister house is their main target because it is likely to contain many "first-class goods" and "securities".
187. Співаки й співачки, актори й акторки, бізнесмени, журналісти розмірковують над своїм професійним та особистим життям, над успіхами та провалами, що робить їх ближчими до читачів [82].	Singers, actors, businessmen, and journalists reflect on their professional and personal lives, their successes and failures, which brings them closer to the readers.
188. Не все так ідеально за фасадом Букінгемського палацу — перед нами сенсаційна автобіографія принца Гаррі [82].	Not everything is so perfect behind the <i>façade of Buckingham Palace</i> - we are looking at Prince Harry's sensational autobiography.
189. У ній молодший син короля Чарльза III та покійної принцеси Діани ділиться ексклюзивними подробицями про залаштунки життя монархів [82].	In this book, the youngest son of King Charles III and the deceased Princess Diana shares exclusive details about the behind-the-scenes life of the monarchs.

190. Тепер читачі мають змогу почути історію "запасного" спадкоємця з перших вуст [82]	Readers can now hear the story of the "backup" heir firsthand.
191. Про своє життя розповів і вокаліст одного з найвидатніших рок-гуртів світу AC/DC [82]	The vocalist of one of the world's greatest rock bands, AC/DC, also spoke about his life.
192. Майбутня докторка Егер потрапила до концтабору Аушвіц у 16 років [82]	The future Dr Eger was imprisoned in the Auschwitz concentration camp at the age of 16.
193. Окрім цього, вона розповідає, яку роль у цьому процесі відіграв Віктор Франкл — психотерапевт , який також вцілів у Аушвіці [82]	She also describes the role played by Viktor Frankl, a psychotherapist who also survived Auschwitz.
194. Це пряма мова самого патріарха , його особисте звернення до читачів [82]	This is a direct speech of the patriarch himself, his personal address to the readers.
195. Спецпризначенець захищає Україну від перших днів війни. [124]	A Special Forces soldier has been defending Ukraine since the first days of the war.
196. Два десятки українських бійців стримували роту російських десантників [124].	Two dozen Ukrainian soldiers held back a company of Russian paratroopers .
197. Але вона повідомила, що спочатку її роль мала бути іншою — вона мала зіграти працівницю готелю , з якою мав зрадити Чендлер [70].	But she said that her role was originally supposed to be different - she was to play a hotel employee with whom Chandler was to cheat.

198. <i>Але після репетиції епізоду Метью Перрі попросив сценаристів прибрати цю сцену [70].</i>	<i>But after rehearsing the episode, Matthew Perry asked the scriptwriters to remove this scene.</i>
199. <i>"Дивно сумувати з цього приводу, але це дійсно був сумний ранок, — сказала одна з шанувальниць виданню [71].</i>	<i>"It's weird to be sad about this, but it was a really sad morning," one of the fans told the publication.</i>
200. <i>Творці серіалу "Друзі" Марта Кауфман і Девід Крейн разом із продюсером Кевіном Брайтом виступили із заявою про втрату Перрі [71].</i>	<i>Friends creators Martha Kaufman and David Crane, along with producer Kevin Bright, issued a statement on the tragedy of Perry's death.</i>

ALFRED NOBEL UNIVERSITY
ENGLISH AND ORIENTAL LANGUAGES AND TRANSLATION
DEPARTMENT

DARYNA DOROKHINA

PROBLEMS OF TRANSLATING GENDER-MARKED
VOCABULARY IN UKRAINIAN MEDIA DISCOURSE INTO
ENGLISH

Abstract of Master's Thesis

Scientific supervisor Associate Professor, PhD N. Bidnenko

Dnipro

2024

The given diploma work is devoted to the problems of translating gender-marked vocabulary in Ukrainian media discourse into English.

The texts of modern media discourse have become an important tool for using language in the information society through media texts that reflect various social events in various spheres of human life. Therefore, modern media discourse is characterised by tendencies in language development, target audience orientation and influence on the formation of public opinion.

The research of the gender aspect of translation in modern translation studies focuses on those texts that have the greatest impact on the public, since gender issues are primarily related to the socio-cultural aspect of human activity. Correct and adequate translation of this type of a text is the key to its complete understanding and requires a careful analysis of its gender aspects.

There are a large number of scientists who have investigated and continue to study this issue: Y. Andriichenko, A. Arkhangelska, M. Brus, E. Vasilyeva, N. Kornienko, T. Kosmeda, O. Malakhova.

The relevance of the topic of this diploma work is determined by the growing demand for Ukrainian information translations, especially in the media. Modern Ukrainian society is increasingly focusing on a gender equality. This leads to changes in the way information is expressed in media discourse, including issues of political correctness and inclusiveness. The relevance of this topic is also underlined by the popularisation of gendered vocabulary in modern Ukrainian media discourse, which is the reason for deepening knowledge of translation accuracy.

The purposes of our work were to examine the theoretical material on the topic, to define the concept of gender-marked vocabulary and its types, to analyse the types of gender-marked vocabulary in Ukrainian media discourse, to study the ways of translating gender-marked vocabulary used in modern Ukrainian media discourse into English, to systematise the research material and draw conclusions about effective ways of translating gender-marked vocabulary in Ukrainian media discourse into English.

The methods of the linguistic research were the comparative method, the method

of immediate constituent analysis, componential analysis and statistical data processing.

The diploma paper consists of an introduction, three chapters (theoretical, analytical and practical ones), conclusions, a list of references and appendix. The material of the investigation is included 200 sentences selected from Ukrainian Internet resources and articles used as the examples of gender-marked vocabulary.

In the first chapter of this work, we analysed the opinions of various scientists on the phenomenon of a gender-marked vocabulary and identified its main features. After the deeply analysis of theoretical material we have come to the conclusion that gender-marked vocabulary consists of the words possessing their own grammatical gender corresponding to the biological gender of a person they refer to when a noun denotes a person. According to Y. Andriichenko, actually gender-marked vocabulary contains a certain "gender component" that implements a sex-role, social gender relations, male and female status, the notions of femininity and masculinity in a language, which are expressed in Ukrainian lexical units by a grammatical form (feminine or masculine). We have found that Ukrainian gender-marked vocabulary exists in the following forms: neutral, feminine, masculine and gender-marked job and professional titles. All types of this vocabulary are inherent in modern Ukrainian media discourse and used to inform about the person gender mentioned in the text.

We have also examined the modern Ukrainian media discourse and the functions of gender-marked vocabulary in it and have come to the conclusion that the language used in the creation of media texts is called "media language" and includes a variety of means and techniques to achieve expressiveness. The language used in media discourse can influence the formation of gender perceptions and stereotypes, so the usage of gendered vocabulary is important in the context of understanding how language interacts with the formation of gender roles in a society.

Also, after investigating the theoretical material on the topic of the diploma paper, we have concluded that translation by means of lexical and grammatical transformations, translation by means of equivalents, descriptive translation, calquing and transcoding are considered as the ways of gender-marked vocabulary translation.

The second chapter of the diploma paper was based on a detailed statistics analysis of different types of gender-marked vocabulary used in modern Ukrainian media discourse. After the deep analysis of 200 sentences with gender-marked vocabulary used in modern Ukrainian media discourse, we have concluded that the most common types are masculinities (33%), femininities (31%), gender-marked job titles and professions (26%), and gender-neutral vocabulary is the least common (10%).

The third chapter of the work the use of different ways of translating gender-marked vocabulary in Ukrainian media discourse into English were investigated. After analysing the translation examples of 200 sentences with gender-marked vocabulary used in modern Ukrainian media discourse, we have come to the conclusion that in general Ukrainian gender-marked vocabulary could not be translated literally: instead of gender-marked vocabulary, neutral vocabulary was used in English translations, as it is required by modern English language norms. We identified that lexical (27%) and grammatical transformations (26%), equivalent translation (22%), and less frequently transcoding (12%), descriptive translation (6%) and calquing (7%) were used to translate Ukrainian gender-marked vocabulary into English. It should be added that translational transformation (lexical and grammatical ones) are the most popular translation solution, as gender is not a grammatical category in English, and vice versa in Ukrainian. So in this case it is sometimes necessary to use the addition to indicate a gender when translating into English.

Therefore, it is reasonable to say that the translation of gender-marked vocabulary is a broad field for scientific research. The problems of its translation are specific to each language area, and especially to media discourse, because the correctness of the translation is directly related to the reliability of the information being reported. The knowledge gained during the analysis of the topic will help to expand the knowledge of gender-marked vocabulary in Ukrainian media discourse and specifics of its translation into English in the future.